

**T.C
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**TEMETTUÂT DEFTERLERİNE GÖRE EZİNEPAZAR
NAHİYESİ'NİN SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI**

Yüksek Lisans Tezi

Tayfun SOYDAL

**AMASYA
HAZİRAN-2018**

**T.C
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**TEMETTUÂT DEFTERLERİNE GÖRE EZİNEPAZAR
NAHİYESİ'NİN SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI**

Tayfun SOYDAL

**Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nce Yüksek Lisans İçin Kabul
Edilen Tezdir.**

**Tezin Danışmanı
Doç. Dr. İbrahim SERBESTOĞLU**

**AMASYA
HAZİRAN, 2018**

ETİK BEYAN

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim.

.../ .../ 2018

Tayfun SOYDAL

TEZ ONAY SAYFASI

Tayfun SOYDAL tarafından hazırlanan Temettuat Defterlerine Göre Ezinepazar Nahiyesi'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı başlıklı bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/ oy çokluğu ile ../../2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi sanatta Yeterlik Çalışması kabul edilmiştir.

Jüri

Tez Danışmanı : Doç. Dr. İbrahim SERBESTOĞLU

Üye : Doç. Dr. Songül KEÇECİ KURT

Üye :Doç. Dr. Turan AÇIK

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.
../../2018

Doç. Dr. Meltem AKIN KÖSTERELİOĞLU
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	viii
ÖNSÖZ.....	ix
TABLolar DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM.....	10
1.EZİNEPAZAR NAHİYESİNİN TARİHÇESİ VE SOSYAL YAPISI.....	10
1.1. XIX. Yüzyıl Ortalarında Ezinepazar Nahiyesinin Sosyal Yapısı	11
1.1.1. Erkek Hane Reislerinin Adları.....	11
1.1.2. Kadın Hane Reislerinin Adları	14
1.1.3. Unvanlar	15
1.1.4. Lakaplar	17
1.1.4.1. Özellik Bildiren Lakaplar.....	17
1.1.4.2. Memleket Bildiren Lakaplar	18
1.1.4.3. Meslek Bildiren Lakaplar.....	19
1.1.4.4. Hane Reislerinin Baba Adı ve Aile Adlarına Atfen KullandıklarıLakaplar	20
1.1.4.5. Hane Reislerine Ait Meslekler.....	22
1.1.4.6.Ezinepazar Temettuat Defterlerinde Kayıtlı Hane Sayısı ve Nüfus.....	28

II. BÖLÜM	30
2. XIX.YÜZYIL ORTALARINDA EZİNEPAZAR NAHİYESİNDE TARIM VE HAYVANCILIK	30
2.1. Tarım.....	30
2.2. Tahıl Üretimi.....	34
2.3. Hayvancılık	37
2.3.1. Büyükbaş Hayvan Dağılımı.....	40
2.3.2. Küçükbaş Hayvan Dağılımı.....	42
2.3.3. Yük ve Binek Hayvanı Dağılımı	45
2.4.Ezinepazar Nahiyesi Köylerinin Gelir Dağılımı	47
2.5. Başka Yerde İkamet Edip Ezinepazar Nahiyesi ve Köylerinde Emlak ve Arazisi Olanlar.....	49
III. BÖLÜM	51
3. EZİNEPAZAR NAHİYESİ VE KÖYLERİNİN VERGİ DAĞILIMI	51
3.1. Vergü-yi Mahsusa	53
3.2. Öşür Vergisi	55
3.3. Ağnam Vergisi	58
SONUÇ	61
KAYNAKLAR	64
EKLER	69
ÖZGEÇMİŞ	101

ÖZET

TEMETTUÂT DEFTERLERİNE GÖRE EZİNEPAZAR NAHİYESİNİN SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI

Tayfun SOYDAL

Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek
Lisans, Haziran, 2018

Danışman: İbrahim: Doç Dr. İbrahim SERBESTOĞLU

Bu çalışmada 19. yüzyıl ortalarında Sivas eyaletinin Amasya sancağına bağlı Ezinepazar nahiyesinin sosyal ve ekonomik durumu temettuat defterleri çerçevesinde ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışmamızın amacı temettuat kayıtları çerçevesinde Ezinepazar nahiyesinin 19. Yüzyıl ortalarındaki sosyal ve ekonomik yapısının gün yüzüne çıkarılmasıdır. Çalışmamızın kaynakları Başbakanlık Osmanlı Arşivinden alınarak dijital ortama aktarılmış ve transkripsiyonu yapılmıştır. Transkripsiyonu yapılan belgelerden yerleşim yerlerine ait veriler ortaya çıkarılmıştır. Elde edilen veriler Amasya ile ilgili yapılan diğer temettuat çalışmalarıyla karşılaştırılarak analiz edilmiş yerleşim yerlerinin kayıtlardaki sosyo- ekonomik durumu ile şimdiki durumu arasında bağlantı kurulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmamız 1845 yılında Ezinepazar nahiyesine bağlı yirmi altı köyü kapsamaktadır. En kalabalık köy 67 haneli Kale karyesidir. Bu yıllarda Ezinepazar nahiyesinde 770 hane bulunmaktadır. Yerleşim yerlerinde yaşayanların tamamına yakını Müslüman olup geçimlerini tarım ve hayvancılıktan sağlamaktadırlar. Köylerin ekonomik durumları incelendiğinde genel anlamda ortalamanın üzerinde bir gelire sahip oldukları saptanmıştır. Devlete ödedikleri vergiler incelendiğinde ise vergü-yi mahsusa, ağnam ve öşür vergisi verdikleri görülmektedir.

Çalışmamızdaki yerleşim yerlerindeki gayrimüslim nüfusun diğer bölgeler üzerine yapılan temettuat çalışmalarında ortaya koyulan gayrimüslim nüfus miktarlarından çok denecek kadar az olması, meslek çeşitliğinin tarım ve hayvancılık ile ilgili alanlarla sınırlı kalması çalışmamızın diğer çalışmalardan farklı yönleridir.

Anahtar Kelimeler: Ezinepazar, Temettuat Kayıtları, Vergi, Ekonomi

ABSTRACT

SOCIAL AND ECONOMIC SITUATION OF EZİNEPAZAR TOWNSHIP ACCORDING TO TEMETTUÂT REGISTERS

Tayfun SOYDAL

Amasya University, Institute Of Social Sciences Division Of History Education,
M.A, June, 2018

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. İbrahim SERBESTOĞLU

In this study, the social and economic situation of Ezinepazar, a township of Amasya sanjak in the province of Sivas, in the 19th Century is tried to be put forth in the frame of temettuat books.

The aim of our study is to bring light to the socio-economic factors of Ezinepazar in the framework of temettuat registers. The sources of our study taken from the Ottoman Archives of the Prime Ministry have been digitalized and transcribed. Data on the settlements have been acquired from the transcribed documents. Acquired data have been analyzed and compared to other temettuat studies on Amasya and a meaningful connection has been tried to be made between the socio-economic situations of the settlements in the registers then and now.

This study includes 26 villages of Ezinepazar in 1845. The most crowded one is Kale with 67 households. At that time, there were 770 households in Ezinepazar. Nearly all of the population was Muslim and earned their living through agriculture and livestock. It is ascertained that the villages have had above-average income in general when we take into account the economic situations of the villages. It is seen that there are income tax (vergü-yi mahsusa), cattle tax (ağnam) and tithe (aşar) when the taxes paid to the state are taken into account.

Our study is different from other studies in terms of the fact that the non-Muslim population in the settlements was few and the occupational diversity was limited to agriculture and livestock.

Key Words: Ezinepazar, Temettuat Registers, Tax, Economy

ÖNSÖZ

Tanzimat dönemi, Osmanlı işleyişinin sağlandığı kurumlarda köklü değişikliklerin yapıldığı bir dönemdi. Bu dönemde Osmanlı Devleti'ni idare edenler, yaptıkları reformlarla devleti bulunduğu kötü durumdan daha iyi seviyeye getirmek için çalışmışlardır. Reformcular, reformlarının başarılı olması ve sağlam bir temele oturması için maliyenin güçlü olması gerektiğinin farkında idiler. Güçlü maliye ise vergi sisteminin iyileştirilmesi ile mümkün olacaktı. O yüzden mali reformların en önemli noktasını vergi konusu teşkil etmekteydi.

Bu noktada yapılan en önemli değişiklik çok sayıda örfi vergilerin kaldırılarak yerine herkesin mali durumu ve ödeme gücüne göre bir verginin getirilmiş olmasıdır. Bununla birlikte halkı mağdur eden iltizam sistemi kaldırılmış, yerine muhassıllık getirilmiştir. Ayrıca vergi adaletinin sağlanması için hanelerin kazançları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Temettuat tahrirleri yapılmış ve sayımlar sonucunda temettuat defterleri ortaya çıkmıştır. Bu defterler, ait olduğu bölgenin sosyal ve ekonomik durumunun ortaya çıkartılmasında çok büyük rol oynamaktadır. Temettuat defterleri, yerleşim yerlerinin nüfus, sosyal doku, tarım, hayvancılık, hane geliri gibi birçok unsurun detaylı olarak ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

Bu çalışmada Sivas eyaletinin Amasya sancağına bağlı Ezinepazar nahiyesi ve köylerinin 19. yüzyıl ortalarındaki sosyal ve ekonomik durumu temettuat defterleri kullanılarak incelenmiştir. Çalışma yedi bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışmanın ana hatları belirtilerek konuya giriş yapılmış, ikinci bölümde literatür taramasından bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde ise çalışmanın nasıl bir yöntem izlenerek ortaya çıkarıldığı açıklanmıştır. Dördüncü bölümde araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgular (nahiyenin tarihçesi, burada kullanılan isimler, unvanlar, lakaplar, meslekler, nüfus, tarım ve hayvancılık gelir dağılımı) ortaya konulmuştur. Beşinci bölümde yerleşim yerinin vergi dağılımı belirtilerek altıncı bölümde çalışmanın tartışılması yapılmış yedinci ve son bölümde ise sonuç ve öneriler eklenmiştir.

Çalışmam boyunca bana her türlü desteği sağlayan ve bir şeyler yapmaya çalıştığım sürece bana hep destek olacağını hissettiren değerli danışman hocam Doç. Dr. İbrahim Serbestoğlu'na minnettarım.

Lisans ve yüksek lisans öğrenimim boyunca beni hiç yalnız bırakmayan, maddi ve manevi desteğini hiç esirgemeyen aileme ne kadar teşekkür etsem azdır.

Tayfun SOYDAL

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Ezinepazar Nahiyesine Ait Temettuat Defteri Numaraları.....	6
Tablo 2: Erkek Hane Reislerinin İsimleri ve Kullanım Sıklıkları.....	12
Tablo 3: Kadın Hane Reislerinin İsimleri ve Kullanım Sıklıkları	15
Tablo 4: Hane Reislerinin Kullandıkları Unvanlar ve Kullanım Sıklıkları	16
Tablo 5: Özellik Bildiren Lakaplar	18
Tablo 6: Memleket Bildiren Lakaplar	19
Tablo 7: Meslek Bildiren Lakaplar	20
Tablo 8: Hane Reislerinin İcra Ettikleri Mesleklerin Köylere Göre Dağılımı.....	23
Tablo 9: Mesleklerin Toplam Dağılımı.....	28
Tablo 10: Ezinepazar Nahiyesinin 1845 yılı Tahmini Nüfusu.....	30
Tablo 11: Tarım alanlarının Dağılımı (Dönüm).....	33
Tablo 12: Tahıl üretiminin miktar olarak dağılımı (Kile).....	38
Tablo 13: Hayvan Varlığının Genel Dağılımı (Adet)	40
Tablo 14: Büyükbaş Hayvan Dağılımı (Adet)	42
Tablo 15: Küçükbaş Hayvan Dağılımı (Adet)	44
Tablo 16: Küçükbaş Hayvanlardan Elde Edilen Yıllık Gelirin Dağılımı (Kuruş)....	46
Tablo 17: Yük ve Binek Hayvanlarının Dağılımı	49
Tablo 18: Gelir Dağılımı (Kuruş).....	50
Tablo 19: Vergi Türlerinin Köylere Göre Dağılımı	55
Tablo 20: Vergü-yi Mahsusanın Dağılımı	58
Tablo 21: Öşür Vergisinin Dağılımı (Kuruş)	61
Tablo 22: Ağnam Vergisinin Dağılımı (Kuruş)	64
Tablo 23: Baba İsmi ve Aile Adlarına Atfen Kullanılan Lakaplar	74
Tablo 24: Başka yerde ikamet edip Ezinepazar nahiyesinde Emlak ve Arazisi Olanlar	86

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Erkek hane reislerinin sık kullandıkları isimler	14
Şekil 2: Sıklıkla Kullanılan unvanlar	17
Şekil 3: En Sık Kullanılan Özellik Bildiren Lakaplar	18
Şekil 4: En Sık Kullanılan Memleket Bildiren Lakaplar	20
Şekil 5: En sık Kullanılan Meslek Bildiren Lakaplar	21
Şekil 6: Mesleklerin sektörlere göre dağılımı.....	29
Şekil 7: Tarım Alanlarının Dağılımı.....	36
Şekil 8: Büyükbaş Hayvanların Niteliklerine Göre Dağılımı	44
Şekil 9: Küçükbaş hayvanların niteliklerine göre dağılımı	46
Şekil 10: Vergi Türlerinin Dağılımı	57
Şekil 11: Öşür vergisinin kaynaklara göre dağılım (Kuruş).....	63
Şekil 12: Ağnam vergisinin köylere göre dağılımı (Kuruş)	65

KISALTMALAR DİZİNİ

BOA.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
H.	: Hicri
H.z.	: Hazreti
M.	: Miladi
ML. VRD. TMT.	: Maliye Varidat Temettuat
MÖ.	: Milattan Önce
Vb.	: Ve Benzeri
Vd.	: Ve Diğerleri
YÖK.	: Yüksek Öğrenim Kurumu

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Dönemi öncesinde halk iki şekilde vergilendirilmiştir. Birinci kural dinsel olup İslami esas ve inançlara göre alınan vergilerdir. Bu vergilere “Tekâlif-i Şer’iyye” denilmiştir. Devlet bu vergileri dinin bir gereği olarak aldığı için “Rüsûm-i Şer’iyye” de denilmiştir (Çadırcı, 2013:105). Tekâlif-i Şer’iyye zekât, öşür, cizye ve haraçtan müteşekkildir (Kenanoğlu, 2013:6). Zirai ürünlerden onda bir oranında öşür, koyunlardan ağnam resmi ve gayrimüslimlerden cizye alınmıştır(Kızılkan, 2008:59).

Şer’i vergiler dışında devletçe alınan ilk vergi uygulaması ise II. Bayezid döneminde gerçekleşmiştir. Bu vergi olağanüstü bir vergidir ve savaşların maliyetinin karşılanması için toplanmıştır. Örfi vergiler adı altında sınıflandırılan bu vergilerin sayısı zamanla artış göstermiştir(Çakır, 2001:48). Tanzimat’ın ilan edilmesi ile birlikte bu vergi sisteminde köklü değişikliğe gidilmiştir. Bütün örfi vergiler kaldırılarak bunların yerine tek bir vergi olan “ancemaatin vergi” getirilmiştir.

Tanzimat’ın ilanı ile birlikte mali alandaki ikinci önemli değişiklik ise iltizam sisteminin kaldırılmasıdır. İltizam sistemi, belirli gelir kaynağının vergilerinin toplanması işinin mültezim denilen müteşebbise ihale edilmesidir (Çakır, 2001:41). Bu dönemde uygulanan iltizam modeline bakıldığında maliyenin elinde bulunan binlerce mukataadan oluşan vergi kalemleri, talip olan kişiler tarafından elde edilmek isteniyordu. Rekabet hâlindeki talipler kadıya yada mahallin en üst yöneticisine başvurarak, ödeyeceği miktarı ve ne kadarını peşin ödeyeceğini; kendisine kefil olan kişilerin isimlerini ve onların taahhüt miktarlarını yazarak kendi şartlarını belirtirdi. O günün şartlarında en iyi teklifi veren kişinin vergilendirmeyi başarabilecek ve ileri sürdüğü meblağı ödemeye gücünün yeteceğine kanaat getiren kadı kefillerin de durumunu araştırırdı. Gerekli araştırmaları yapan kadı arz tezkiresini hazırlar merkeze gönderirdi. İstanbul da gerekli incelemeleri yaparak teklif uygun görülürse iltizam mukavelesi oluşmuş sayılır ve mültezim vergilendirme işine başlayabilirdi (Genç, 2000:155).

İltizam bedelini artıran başka bir kişiye mukataasını devretmek zorunda kalabiliyordu. Bu durumda hazineye yatırmış oldukları peşinatı geri istiyordu. İltizam sistemin bazı sakıncaları bulunmaktaydı. Öncelikle mültezimin elindeki vergi kaynağını ne kadar süre elinde tutacağını bilmemesi vergi toplanan mukataanın sömürülmesine nedenolmaktaydı. Çünkü mültezim yaptığı yatırımın karşılığını en kısa sürede ve en üst seviyede almak istiyordu. Bu sistemin ikinci önemli sıkıntısı mültezimin vergi toplama

konusunda serbest olmasıydı (Ünal, 2012:217-218). Tanzimat Fermanı'nda iltizam sistemine değinilmiştir. İltizam sistemi fermana tahribat aleti olarak addedilmiş ve hiçbir zaman faydası olmadığı aksine hep zararlı bir sistem olduğu vurgulanmıştır (İnalçık, 2014: 39). Yaşanan sıkıntılardan dolayı bu sisteminin kaldırılması gerektiği belirtilmiştir (Akyıldız, 2011:4).

Sultan Abdülmecid iltizam bedellerinin tahammülü aştığını belirterek 1840 yılının Mart ayından itibaren iltizam sisteminin kaldırıldığını bildirmiştir (Şener, 1990:36-37). Bu sistemin kaldırılmasıyla vergi toplama görevi muhassıllara verilmiştir. Tahsil edici anlamına gelen muhassıl cizye, âşâr, âdet-i ağnâm, avârız gibi vergileri tahsil eden kimselerdir (Özkaya ve Akyıldız, 2006:18). Muhassıl ya da muhassıl-ı emval de denilen bu memurluğa önem verilmiş doğrudan doğruya maliye nazırı ile iletişime geçebilme yetkisi tanınmıştır (Efe, 2010:69). Muhassılların görevleri sadece kamu gelirlerini toplamak değil, aynı zamanda Tanzimat reformlarını halka anlatmaktır. Yaklaşık iki yıl süren muhassıllık sistemi yeni reformlardan memnun olmayan bir kitlenin ortaya çıkması ve bu sistemi uygulayacak kalifiye eleman sıkıntısından dolayı başarısızlık ile sonuçlanmış ve muhassıllık 1842 yılının başında kaldırılıp tekrar iltizam sistemine dönüş yapılmıştır (Çakır, 2001:47).

Fermanın ilanından 1842 yılına kadar geçen sürede istenilen sistem oturtulamamış, vergiler tam anlamıyla toplanamamıştır. Amacı Tanzimat reformlarını hayata geçirmek olan Meclis-i Vâlâ yaptığı görüşmelerde reformların başarılı olabilmesi için bölgesel sorunların iyi bilinmesi sonucuna varmıştır. Yasama gücünü en etkin şekilde kullanan Meclis-i Vâlâ vilayetlerden problemlerin çözümü için bilgi istemiştir (Seyitdanlıoğlu, 2014: 378-380).

İleri gelenlerin verdikleri bilgilerde vergi yükünün azaltılması, kişiler ve bölgeler arasındaki vergi dağılımının daha eşit ve adil duruma getirilmesi öne çıkmıştır. Geline nokta vergilerin, kişilerin gelirlerine göre belirlenmesi kararı alınmıştır. Bunun da memlekette yapılacak bir tahrir ile gerçekleştirilebileceği sonucuna varılmıştır. 1845 yılında temettuat tahrirleri yapılmıştır. Yapılan sayımlar sonucunda hazırlanan defterler merkeze gönderilmiştir (Güran, 2000:76). Tanzimat reformları, fermanın ilanı ile birlikte aynı anda ülkenin tamamında uygulanamadığı için Temettuat defterleri de sayım yapıldığı yıllarda Tanzimat'ın uygulandığı bölgeleri kapsamaktadır. Bu bölgeler, Ankara, Aydın, Bolu, Cezayir-i Bahr-i Sefid, Edirne, Erzurum, Hüdavendigâr, Konya, Niş,

Rumeli,Selanik, Silistre, Üsküb, Vidin'dir (Öztürk, 2003:292). Bu defterlerde sayımların hane esasına göre yapılmış olması içerisindeki bilgileri zenginleştirmiş, sayımlara istatistik özelliği kazandırmıştır. Hane reislerinin gelirleri üzerine sayımlarda ve bu yapılan sayımlar sonucunda deftere kaydedilen bilgilere bakıldığında, bilgileri dört grupta incelenebilir:

- **Kişisel Bilgileri:** Hane reisinin ismi, lakabı, mesleği

- **Vergi Ödemeleri:** Bir yıl içerisinde hane reisi tarafından ödenen bir tür gelir vergisi olan “Vergi-yi Mahsûsa”nın miktarı; hane reisi gayrimüslim ise ailenin ödemekle yükümlü olduğu cizye kâğıtlarının türü ve sayısı; aynen ödenen aşar vergisinin ürünler itibari ile miktarı ve parasal değeri; nakit olarak ödenen âşar ve rüsumun parasal değeri.

- **Taşınır ve Taşınmaz Servetler:** Bu sayımlarda kişilerin sahip olduğu ya da tasarrufu altında tuttuğu başlıca üç grup servete yer verilmiştir. Hanenin sahip olduğu ve tasarrufu altında ekili veya nadasa bırakılmış olan tarla, bağ, bahçe ve çayırın dönüm olarak miktarı; hanenin sahip olduğu küçük ve büyükbaş hayvanların cins ve sayıları; hanenin sahip olduğu değirmen, dükkân, kışlak ve taşınmazının sayısı ve büyüklüğü.

- **Gelirler:** Hanenin sahip olduğu ve tasarrufu altında tuttuğu yukarıda belirtilen her bir taşınır veya taşınmaz servetin bir yıl içinde sağladığı hasılat; hane reisinin ve diğer hane üyelerinin esnafılık, ticaret veya emlak işlerinden sağladığı gelirler (Güran, 2000:77-79). Hanelerin ekonomik durumlarıyla ilgili olarak bütün verilerin ortaya konduğu bu defterlere göre herkesin kazancına göre vergiler başlangıçta %3 oranında alınmış, 1878'de %4'e çıkartılmıştır (Çadırcı, 2013:346).

Bu çalışmanın amacı 1845 yılında temettuat sayımları sonucunda oluşturulan temettuat defterlerine göre, XIX. yüzyılda Sivas eyaletinin Amasya sancağına bağlı Ezinepazar nahiyesinin nüfus yapısı, hanelerin ekonomik durumları, büyük ve küçükbaş hayvanları, tarım uğraşları ve devlete ödedikleri vergilerin ortaya çıkarılmasıdır.

“Geçmişini bilmeyen geleceğine yön veremez.” sözünden hareketle bir toplumun sosyal ve ekonomik temelleri ortaya konmadan o toplumda meydana gelen olayların nedenleri tam olarak anlaşılamayacaktır. Ezinepazar Amasya'nın en eski yerleşim yerlerinden birisidir. Doğusunda Heniske, güneyinde Ebecik, batısında Uygur kuzeyinde Eskikızıka köyü bulunmaktadır.Köklü bir geçmişe sahip olan bu yerleşim yerinin şimdiki durumu ile 19. yüzyıl ortalarındaki sosyal ve ekonomik durumu ortaya konmaya çalışılmıştır. İnsanların geçim kaynakları, meslekleri, üretimleri gibi bilgilerin ortaya çıkarılarak, 19. yüzyılda Amasya'nın sosyal ve ekonomik yapısının anlaşılmasına katkı

sağlayacağından bu çalışma önem arz etmektedir

Temettuat kayıtları üzerine yapılan çalışmalardaki en önemli sorunların başında, defterlerden elde edilen verilerin başka kaynaklarla karşılaştırma imkânı olmamasıdır. Temettuat kayıtları gibi başka kayıtlar pek bulunmamaktadır, bulunanlar ise yapılacak çalışmalar için yetersizdir. Eldeki temettuat tahrirlerinin başka bir yetersizliği ise belli bir tarihte yapılmış olmaları nedeniyle sabit sonuçlar ortaya koyamamasıdır. 19. yüzyılın ne başlarında ne de sonlarında temettuat tahrirlerine benzer sayımlar yapılmamıştır (Güran, 2000: 79).

Temettuat defterleri 19. yüzyıl Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihi araştırmalarında önemli kaynaklardan birisidir. Çünkü 19. yüzyıl temettuat tahrirlerine benzeyen başka sayımlar yapılmamıştır. Bu sayımlardan elde edilen veriler, sayımların yapıldığı zamandaki sosyal ve ekonomik durum hakkında varsayımlarda bulunmamızı sağlarlar. Bu araştırmada elde edilen bilgilerin doğru olduğu, tüm hanelerin kaydedildiği, tarımsal faaliyetlerin, hayvan sayılarının bölge ekonomisini yansıttığı varsayılmaktadır.

1. Araştırmada benimsenen yöntem araştırmanın amacına uygundur.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama teknikleri gerekli olan verileri elde etmek için uygundur.

Ağnam: Hayvanlardan alınan vergi manasındaki tabirdir. Ağnam koyun demek olan “ ganem ” kelimesinin çoğuludur (Pakalın, 1993:25).

Hınta: Buğday (Devellioğlu, 2012:416).

Kürüm: Üzüm, bağ kütükleri (Devellioğlu 2012:618).

Kile: Hububat ölççeği (Sakaoğlu, 2017:406).

Şair: Arpa (Devellioğlu, 2012:1139).

Temettuat vergisi: Temettü: Arapça kâr etmek demektir. Tanzimattan sonra; 1840 (H.1255-1256) senesinden 1858 (H.1274-1275) senesine kadar yirmi sene temettu vergisi “ancemaatin” tevzi olunan verginin bir kısmını teşkil etmekteydi (Pakalın, 1993:453).

Yapılan tarih araştırmalarında en değerli kaynaklar, araştırmanın kapsadığı dönemde yazılan belgelerdir. Yapılan bu çalışma ise temettuat defterleri üzerinden ortaya konmaya çalışılmıştır. Temettuat defterlerinde bir yerleşim yerinin sosyo ekonomik durumunu ortaya çıkaracak en ayrıntılı bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler arasında yerleşim yerinde yaşayanların isimleri, lakapları, unvanları, ne iş ile meşgul oldukları, yerleşim yerinin nüfusu, temel ekonomik uğraşı alanları, devlete ödedikleri vergiler vb. gibi konular

temettuat defterlerin içeriğini oluşturmaktadır. Bu araştırmanın kuramsal çerçevesini ise, 1845 yılına ait Ezinepazar temettuat defterleri üzerine kurulmuştur. Sosyal ve ekonomik tarih açısından çok önemli bilgiler ihtiva eden bu belgeler ile Ezinepazarnahiyesinin sosyal ve ekonomik dinamiklerini ortaya konması amaçlanmıştır.

Ezinepazar temettuat defterleri, Başbakanlık Osmanlı Arşivinde (BOA) , Maliye Varidat Muhasebesi Temettuat Defterleri (ML. VRD. TMT.) kodu ile tasnif edilmiş 27 adet defterden oluşmaktadır. Bu defterler toplam 202 sayfadan oluşmaktadır. Defterlere ML. VRD. TMT. Genel koduyla, 12896, 12915, 12920, 12934, 12942, 12944, 12952, 12953, 12954, 12955, 12956, 12958, 12960, 12990, 12993, 12998, 13013, 13014, 13015, 13016, 13017, 13019, 13020, 13021, 13022, 13026, 13033 Numaraları verilmiştir.

Tablo 1:Ezinepazar Nahiyesine Ait Temettuat Defteri Numaraları

Sıra No	Yerleşim Yeri	Defter Numaraları
1	Keçili Karyesi	ML-VRD. TMT. 12896
2	Ovasaray Karyesi	ML-VRD. TMT. 12915
3	İlyas Karyesi	ML-VRD. TMT.12920
4	Uygur Karyesi	ML-VRD. TMT. 12934
5	Karataş Karyesi	ML-VRD. TMT. 12942
6	Karaali Karyesi	ML-VRD. TMT.12944
7	Tatar Karyesi	ML-VRD. TMT. 12952
8	Asi Abdal Karyesi (Hasabdal)	ML-VRD. TMT. 12953
9	Şeyh Sadi Karyesi	ML-VRD. TMT. 12954
10	Kürtler Karyesi	ML-VRD. TMT. 12955
11	Ezinepazar Müslümanları	ML-VRD. TMT. 13956
12	Kale Karyesi	ML-VRD. TMT.12958
13	Yağcı Abdal Karyesi	ML-VRD. TMT. 12960
14	Sevincer Karyesi	ML-VRD. TMT. 12990
15	Morami Karyesi	ML-VRD. TMT. 12993
16	Kızılca-i Kebir Karyesi	ML-VRD. TMT. 12998
17	Ebecik Karyesi	ML-VRD. TMT. 13013
17	Zoğlu Karyesi (Zığala)	ML-VRD. TMT. 13014
19	Halifeli Karyesi	ML-VRD. TMT. 13015
20	Bayat Karyesi	ML-VRD. TMT. 13016
21	Kirab Karyesi	ML-VRD. TMT. 13017
22	İmük Karyesi	ML-VRD. TMT. 13019
23	Üfte Karyesi (Sarımeşe)	ML-VRD. TMT. 13020
24	Vermiş Karyesi	ML-VRD. TMT. 13021
25	Karsan Karyesi	ML-VRD. TMT. 13022
26	Keşlik Karyesi	ML-VRD. TMT. 13026
27	Abacı Karyesi	ML-VRD. TMT. 13033

Ezinepazar temettuat defterleri şimdiye kadar hiç araştırılmamış ve bu yerleşim yerinin sosyal ve ekonomik dinamikleri ortaya çıkarılmamıştır. Yaptığımız çalışmamızın sonucunda gün yüzüne çıkarılmamış etmenler ortaya çıkarılmıştır. Belgeler üzerinden yapılan bu çalışmada ilk başvuru kaynağı arşiv kayıtlarıdır. Daha sonraki aşama ise arşiv belgelerinin nasıl okunup değerlendirilmesi gerektiğini konu edinen bu alanda yapılmış

öncü çalışmalar gelmektedir. Ülkemizde bu defterleri ilk kez kullanan ve bilim dünyasına kazandıran kişi Tevfik Güran'dır. Tevfik Güran ile birlikte temettuât defterleri üzerinden çalışma yapanların sayısı artmış ve çok sayıda bilimsel çalışma ortaya çıkmıştır. Çalışma yapan öncü kişilere bakıldığında bunlar arasında Tevfik Güran başta olmak üzere; Mübahat Kütükoğlu, Said Öztürk ve Salih Aynural gibi önemli kimseler bulunmaktadır (Öztürk, 2003:297-298).

Osmanlıca yazılan temettuât defterlerinin ilk olarak günümüze transkripsiyonu yapılmış daha sona elde edilen veriler elektronik Excel ile birlikte bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Eldeki bilgiler konu başlıkları altında gruplandırılarak değerlendirmeleri yapılmıştır.

Tarihçilerin ve arkeologların bir kültür veya medeniyetin geçmişine ilişkin özelliklerini çalışırken kullandıkları en önemli çalışma yöntemlerinden birisi, kalıntılardan hareket etmektir. Elde ettikleri kalıntıları, belirli bir çerçeve içerisinde ve birbiri ile ilişkilendirerek ilgili kültür veya medeniyete ilişkin bütüncül bir resim elde etmeye çalışırlar. Yazının bulunması insanlık tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Kültürler, gelenekler, yaşantılar ve devlet politikaları yazılı araçlar yoluyla gelecek nesillere aktarılmış, bu kaynakları kullanan tarihçiler ve arkeologlar, geçmiş hakkında bugün bildiğimiz şeylerin pek çoğunu, bu yazılı, kaynakların analizi yoluyla bize ulaştırmışlardır. Bu anlamda yazılı malzemeler ve resimler geçmiş hakkında bize bilmediğimiz pek çok şeyi sunan çok değerli bilgi kaynaklarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016:189).

Nitel araştırmalarda gözlem görüşmenin olanaklı olmadığı durumlarda veya araştırmanın geçerliliğini artırmak amacıyla araştırılan probleme ilişkin olarak yazılı ve görsel materyaller de araştırmaya dâhil edilir. Daha zengin bir çıkarım yapılabilmesi bu dokümanların incelenmesi gereklidir. Araştırmayla ilgili çok farklı kaynaklardan incelemelerin yapılması ve bunların sentezlenmesi araştırmanın geçerliliğini artırmaktadır. Ayrıca dokümanlar araştırma konusunun geçmişine ya da tarihsel sürecine ışık tutmaktadır. Dokümanlar kişilere, topluluklara ya da kültürlerle ilişkin önemli bilgiler içermektedir (Baş ve Akturan, 2008:117).

Var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama da denir. Tarananlar: Geçmişteki olguların anında iz bıraktığı resim, plak, ses ve resim, araç gereç, bina, heykel vb. kalıntılarla; olgular hakkında, sonradan yazılmış ve çizilmiş her türlü mektup, rapor, kitap, ansiklopedi, resmi ve özel yazı ve istatistikler, tutanak, anı, yaşam

öyküsü vb.leridir. Olguya en yakın, onu en yakından yansıtan ve hatta onunla bütünleşen belgeler, kalıntılardır. Yazılı ve basılı belgeler ise, sonradan oluşturulduklarından, kalıntılara oranla, gerçekten, daha uzak olabilirler. Bu teknik ‘belgesel gözlem’ veya ‘doküman metodu’ veya ‘mevcut kayıt ya da belgelerin, veri kaynağı olarak, sistemli incelenmesi’ olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2007:12-13).Bu çalışmada doküman incelemesi yapılmıştır.

XIX. yüzyılda Ezinepazar nahiyesinin sosyal ve ekonomik durumunun ortaya konulduğu bu çalışmamızda, ilk olarak bu nahiyenin sosyal ve ekonomik durumunu ortaya çıkaracak belgelerin transkripsiyonu yapılmış ve birincilkaynak araştırması tamamlanmıştır. İkinci olarak elde edilen veriler ile şimdiye kadar yapılan çalışmalar karşılaştırılmıştır.Araştırmanın modeli doküman analizi modelidir. Bu model kullanılarak çalışma yapılmıştır.

Bu çalışmanın ana evreni, XIX. yüzyılın ikinci yarısında Amasya’nın sosyal ve ekonomik durumudur. Araştırmanın örnekleme ise Amasya’ya bağlı bir nahiye olan Ezinepazar’dır. Örneklem olarak seçilen Ezinepazar nahiyesinin sosyal ve ekonomik durumu temettuât defterlerinden elde edilen verilerle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmaya ait veriler Başbakanlık Osmanlı Arşivinden elde edilmiştir. İlk olarak arşive gidilerek arşivkataloglarındaki Amasya sancağı ile ilgili belgeler taranmış ve bunlar içindeki Ezinepazar nahiyesine ait olan belgeler tespit edilerek arşivden talep edilmiştir. Elde edilen belgeler dijital ortama alınarak eksik belge olup olmadığı dikkatlice kontrol edilmiştir. Elde edilen belgeler dışında araştırmaya kaynaklık edebilecek diğer arşiv kayıtları da taranmış ve arşiv taraması tamamlanmıştır.

Arşiv taramasının ardından, Başbakanlık Osmanlı Arşivinden temin edilen Ezinepazar nahiyesine ait temettuât defterlerinin transkripsiyonu yapılmıştır. Çalışmayı hazırlayan kişi tarafından transkripsiyonu yapılan belgeler daha sonra danışman ve çalışmayı yapanöğrenci tarafından tek tek kontrol edilmiş ve okunamayan yerler tekrar gözden geçirilerek eksikler tamamlanmıştır. Okunması güç yerlerde uzman kişilerden destek alınmıştır. Eksikleri tamamlanan kayıtlardaki veriler ortaya konmaya başlanmıştır.

Doküman analizinde araştırmacı için konunun geçmişi ve tarihsel süreci bulguların yorumlanması açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda araştırmacı iki tür veri toplayabilir. 1. Arşiv verisi, 2. Tarihsel veri. Arşiv verisi bir topluluğa organizasyona ya da kültüre ait rutin kayıtları içermektedir. Araştırma bulgularının zenginleştirilmesi ve

karşılaştırılması açısından kayıtlardan yararlanılmaktadır (Baş ve Akturan, 2008:117-118).

Bu çalışmada verilerin toplanması sürecinde ilk önce veriler deftere not alınmış ardından bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen bilgiler tek tek hesaplanarak belirlenen bölümlerin içerisine yerleştirilmiştir veya gerekli konu başlıklarının altlarına girilmiştir. Araştırmanın modelinin doküman analizi modeli olduğu belirtilmiştir.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nden alınan belgeler, transkripsiyonu yapılarak düzenlenmiştir. Elde edilen veriler defterden bilgisayar ortamına geçirilmiştir. Bilgisayar ortamına alınan veriler titiz bir Excel çalışmasıyla ortaya çıkarılmıştır.

Bilgisayar ortamına aktarılan veriler Excel programı sayesinde sınıflandırılarak hangi başlık ile bağlantılı ise o başlığın altına yazılmıştır. Yüzdeler hesaplamalar yapılmış, çoktan aza doğru bir sıralamaya gidilmiştir. Daha sonra bu veriler Word programı ile tablolar yapılarak isimler, unvanlar, lakaplar, meslekler, hayvanlar tarım ürünleri vb. konular ayrıntılı şekilde gösterilmiş ve tabloların altına yorumları yapılmıştır. Tablolardan sonra ilgili veriler grafiklerle desteklenmiştir.

I. BÖLÜM

1.EZİNEPAZAR NAHİYESİNİN TARİHÇESİ VE SOSYAL YAPISI

Amasya, deniz seviyesinden 400 metre yükseklikte Yeşilirmak Vadisi'nde kurulu bir şehirdir (Kınal, 1962:113). Amasya'nın bilinen en eski adı Amaseia'dır. Şehrin ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu kesin olarak bilinmemekle birlikte şehrin tarihinin Hititler dönemine kadar gittiği düşünülmektedir. Helenistlik Dönemde ise bir süre Pontus Krallığı'nın hâkimiyeti altında kalan şehir daha sonra bu krallığın sona ermesiyle birlikte Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girmiştir. 712 yılında Arapların Anadolu'ya yaptığı seferler sonunda Arapların, ardından da Bizanslıların egemenliğine girmiştir (Şahin ve Emecen, 1991:1).

Amasya'nın Türkler tarafından ne zaman fethedildiği konusunda kesin bir bilgi yoktur. Ancak XI. yüzyıldan itibaren Danişmendlilerin hakimiyetinde olduğu bilinmektedir. Amasya,Sultan II. Kılıçarslan tarafından Anadolu Selçukluları'nın hâkimiyetine alınmıştır. Yıldırım Bayezid döneminde ise Osmanlı Devleti'ne bağlanmıştır. Bu tarihten itibaren Sivas eyaletine bağlı bir sancak durumuna gelen Amasya, Osmanlı tahtında görev alan bir çok şehzadenin yetiştiği bir sancak merkezi olmuştur (Yolcu, 2001:14). Çalışmamıza konu olan Ezinepazar nahiyesi Amasya'nın merkezi yerleşim yerlerinden birisidir. Daha önceden belde durumunda iken yakın zamanda 2014 yılında köy statüsüne dönüştürülmüştür.

Ezinepazar'ın ilk adıÖz'dür. Bu nahiyeye Amasya'nın güney taraflarını içine alan kısımdır. Merkezi Ezine Bâzâr köyü'dür. Buraya eskiden Cuma pazarı ve Cuma manasına gelen "Ezine" kelimesinden dolayı da Ezinepazar'ı denilmiştir (Hüsameddin, 1986:187). Ezinepazar nahiyesi temettuât defterlerinde "Nefs" tabiri ile kullanılmıştır. "Nefs" bir sancak veya kazanın merkezi anlamına gelmektedir (Ünal, 2012:4). Buradan hareketle Ezinepazar'ı kendisine bağlı bulunan 26 köyün merkezi durumundadır. Bu bölge ile yapılan araştırmalarda yıllara göre köy sayılarında farklılıklar görülmektedir. Mesela Şer'iyye sicilleri kullanılarak yapılan bir çalışmada H.1182 (M.1767) tarihindeEzinepazar'ına bağlı 49 köy tespit edilmiştir (Karadeniz, 1996:44).1840 tarihli Amasya nüfus defterindeEzinepazar'a bağlı 38 köy kayıtlıdır (Kahriman ve Gür, 2012:

56).Yapılan bir diğ er ç alışmada ise Ezinepazar'a bağlı köy sayısının 40 olduğu belirlenmiştir (Erdoğan, 2010: 234-235). Temettuât defterlerinde ise köy sayısı toplam 27'dir.

Tanzimat öncesinde köy sayılarının artması veya azalmasının Oktay Özel'e göre bazı nedenleri vardır. Özel'e göre bazı köylerin nüfuslarının azalması veya tamamen ortadan kaybolmasının sebebinde köylerin topyekûn vergiden muaf tutulmaları dolayısı ile yazım dışı kalmalarıdır. Kimi köyler ise topraklarını ele geçiren ağalar, ayanlar ve hanedan mensupları tarafından emek gücü karşılığında koruma altına alınmış sayımlardan muaf tutulmuş olabilir (Özel, 2015:572-575). Buna ilave olarak köylerin sayılarındaki artma ve azalmalarının diğ er bir nedeni ise XVI. yüzyıldaki Osmanlı'nın dışarıda birden fazla devlete karşı savaş durumunda olması iç eride ise Celali İsyancı'nın patlak vermesiyle yaşanan kötü ortam nedeniyle köylülerin köylerini terk etmeleridir (Öz, 2010b: 428).Ezinepazar'a bağlı köy sayılarındaki bu değişimin sebepleri kesin olarak bilinmemekle birlikte idari yapıdaki sınır değişiklikleri, bazı köylerin daha yakın nahiyeye ve kazalara bağlanması, katiplerin kayıt esnasındaki tutumları akla gelmektedir.

1.1. XIX. Yüzyıl Ortalarında Ezinepazar Nahiyesinin Sosyal Yapısı

Temettuat defterlerinde birden fazla veriye ulaşmak mümkündür. Ayrıntılı olarak tutulan kayıtlarda yerleşim yerlerinin sosyal ve ekonomik durumu ortaya konulmaktadır. Haneler dikkate alınarak yapılan bu sayımlarda hane reisinin adı, mesleği, lakabı, ödediği aşar rüsumu, sahip olduğu bağ bahçe, küçük ve büyükbaş hayvan miktarlarını temettuât defterinden bulabiliriz. Ayrıca hane reisinin elinde bulunan her şeyden ne kadar kazanç elde ettiği tespit edilmektedir.

1.1.1. Erkek Hane Reislerinin Adları

Temettuat defterleri sadece aile adlarından ziyade o yerleşim yerinde kullanılan isimlerin tespiti açısından da önemlidir (Kütükoğlu, 1995: 401). Bu defterlerde haneler esas alınarak hazırlanmış, defterlerin başına vergiye konu olan hane reisinin adı defterin başına yazılmıştır (Adıyeke, 2000:774). Hanelerin yazıldığı bu defterlerde hane reislerinin genellikle "oğlu" ibaresi kullanılarak yazıldığını görmekteyiz. Hane reisleri ayrıca isminden ziyade lakabı ve unvanıyla yazılmışlardır.

Ezinepazar temettuât kayıtlarında adı belirtilen hane reislerine bakıldığında toplam 763 hane reisinin ismi görülmektedir. Bu isimler arasında sadece Kirab Karyesinde 35 numaralı hanede ikamet eden Ayvin isimli kişinin gayrimüslim olduğu düşünülmektedir. Bu kişi haricinde Ezinepazar nahiyesinde ve köylerinde gayrimüslim hane reisine rastlanmamıştır. Bu da bize Ezinepazar nahiyesi ve köylerinin hemen hemen tamamının Müslüman olduğunu göstermektedir.

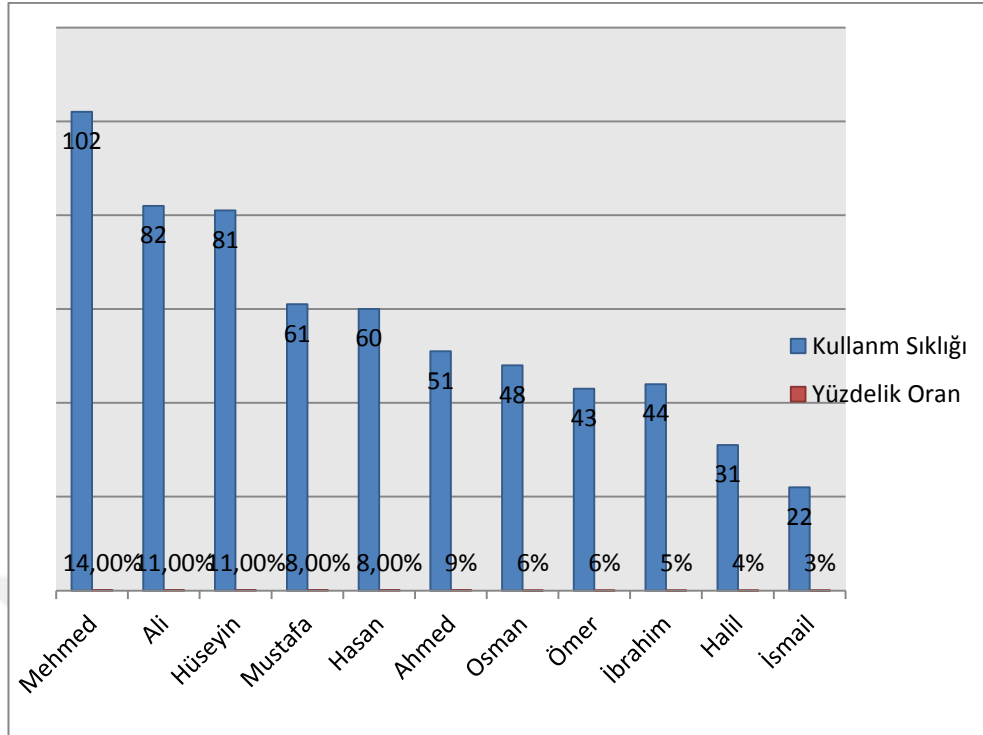
Ezinepazar temaettuât kayıtlarında erkek hane reislerinin adlarının büyük çoğunluğu İslamiyet'in önde gelen büyüklerine ve Ehl-i Beyt'e ait isimlerden oluşmaktadır. Ezinepazar'ı ve köylerinde en fazla kullanılan isim 102 defa ile Mehmed ismidir. Mehmed ismi hamd kökünden gelir. Hz. Muhammed'e saygıdan dolayı insanlar o isme layık olamayacağını düşündüklerinden Mehmed ismini kullanmışlardır. Mehmed ismi Muhammed isminin Türkçesidir.

Mehmed isminden sonra en çok kullanılan isimlere incelendiğinde 82 kez kullanılan Ali ve 81 kez kullanılan Hüseyin isimlerinin olduğunu görmekteyiz. Mustafa, Hasan, Ahmed, Osman ve İbrahim isimleri de sıklıkla kullanılmaktadır. Ezinepazar ve köylerinde kullanılan isimler, bu isimlerin kullanım sıklıkları ve yüzdeler oranları tablo 2 'de ayrıntılı bir şekilde gösterilmiştir.

Tablo 2:Erkek Hane Reislerinin İsimleri ve Kullanım Sıklıkları

Sıra No	Kullanılan İsim	Kullanım Sıklığı	Yüzdeler Oran
1	Mehmed	102	% 13,3
2	Ali	82	% 10,7
3	Hüseyin	81	% 10,6
4	Mustafa	61	% 7,9
5	Hasan	60	% 7,8
6	Ahmed	51	% 6,6
7	Osman	48	% 6,2
8	İbrahim	44	% 5,7
9	Ömer	43	% 5,6
10	Halil	35	% 4,5
11	İsmail	23	% 3,0
12	Bekir	14	% 1,8
13	Abdullah	11	% 1,4
14	Mahmud	10	% 1,3
15	Veli	10	% 1,3
16	Hızır	9	% 1,1

17	Salih	8	% 1,0
18	Süleyman	7	% 0,9
19	Yusuf	5	% 0,6
20	Musa	4	% 0,5
21	Kadir	4	% 0,5
22	Feyzullah	4	% 0,5
23	Memiş	3	% 0,3
24	Hamza	3	% 0,3
25	Abdurrahman	2	% 0,2
26	Himmet	2	% 0,2
27	Emin	2	% 0,2
28	Halim	2	% 0,2
29	Hafız	2	% 0,2
30	Kavas	2	% 0,2
31	Zeynel	2	% 0,2
32	Satılmış, Ayvin, Cafer, İsa, Bayezid, Hayrullah, Müezzini, Abdüsselam, Emrullah, Kamil, Kasım, Resul, Eyüp, Abidin, Gazi, Abdülkadir, Derviş, Seyid, Kuddusi, Abbas, Bektaş, İlyas, Dursun, Başe, Hoca, Kethüda, Cuma,	1	% 0,1
	TOPLAM	763	

Şekil 1: Erkek hane reislerinin sık kullandıkları isimler

Tablo 2 incelediğinde 58 farklı ismin kullanıldığı görülmektedir. Bunlar arasında İsmail, İbrahim, Yusuf, Süleyman, İlyas, İsa, Musa gibi peygamber isimlerinin kullanıldığını görmekteyiz. Bu da bize yaşanan dinin isim koymada ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca Amasya'da yetişmiş şehzadelerin de isimlerinin kullanıldığı görülmektedir. Bunlara bakıldığında I. ve II. Bayezid, Çelebi Mehmed ve Fatih Sultan Mehmed, Şehzade Ahmed ve Şehzade Mustafa'nın isimlerinin kullanıldıkları görülmektedir. Ayrıca iki tane isim kullanmanın yaygın olmadığı görülmektedir.

1.1.2. Kadın Hane Reislerinin Adları

Ezinepazar temettuât kayıtlarında yedi kadın hane reisinin ismine rastlanılmaktadır. Bunların isimlerine bakıldığında özel bir durumları yoktur. İslam dininde önde gelen kadınlardan Peygamberimizin eşleri olan Hatice ve Ayşe isimlerinin yanında Selime, Şerife, Salise gibi adlar da kullanılmıştır. Bunlardan Selime hatunun dul olduğu kayıtlara geçmiştir. Kocasını öldükten sonra hane reisi olarak yazıldığı düşünülmektedir. Kadın hane reisleri genellikle kocalarının adlarıyla ve babalarının adları ve unvanlarıyla kayıtlara geçmiştir.

Tablo 3: Kadın Hane Reislerinin İsimleri ve Kullanım Sıklıkları

Kullanıldığı Yerleşim Yeri	Kullanılan İsim	Kullanım Sıklığı
Ovasaray Karyesi	Zaza Hasan'ın Kerimesi Hatice Hatun	1
Ovasaray Karyesi	Hacı Mehmed'in Kerimesi Sabi Şerife	1
Ovasaray Karyesi	Selime Hatun	1
Tatar Karyesi	Musa Karısı Ayşe	1
Tatar Karyesi	Salise Hatun	1
Halifeli Karyesi	Sarı Abacı Kızı Şerife	1
Kızılca-i Kebir	Şerife Hatun	1

1.1.3. Unvanlar

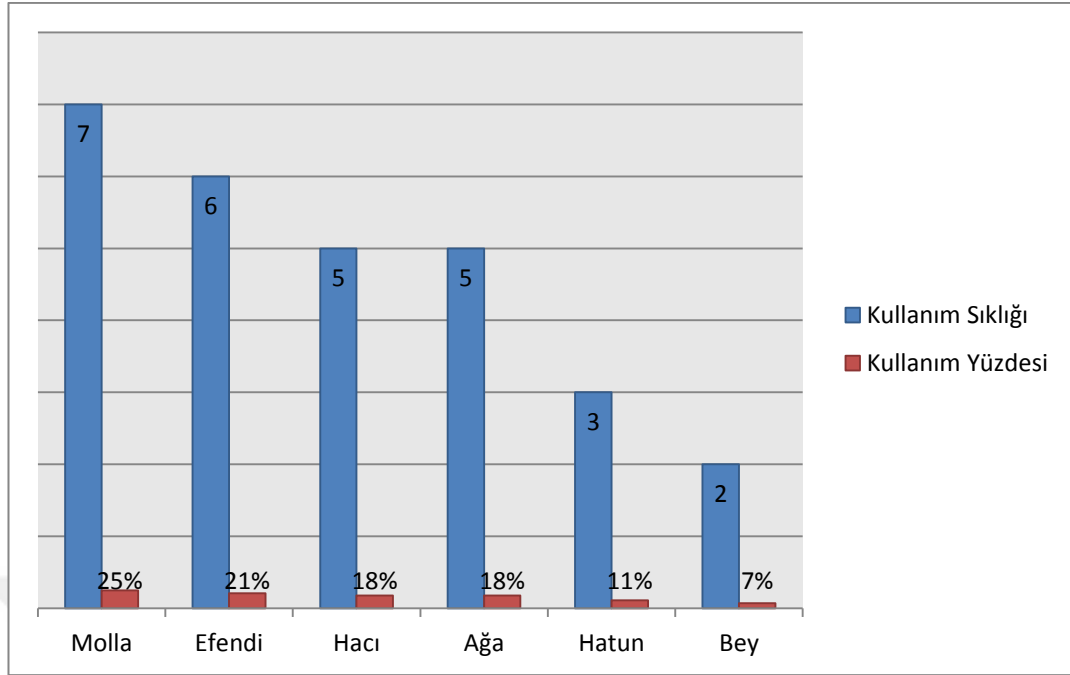
Temettuât kayıtları incelendiğinde kayıtların yapıldığı ve sayımların ortaya konduğu zamanda soyadı olmadığı için vergi mükellefleri temettuât defterlerine genellikle yaptıkları meslekleri, fiziksel özellikleri veya aile adlarıyla kaydedilmişlerdir. Bunlar içinde unvanlar önemli bir yer teşkil etmektedir (Aslan, 2015:18). Ezinepazar nahiyesine“molla, efendi, hacı, ağa, hatun ve bey” unvanları sıklıkla kullanılmıştır. En fazla kullanılan unvan yedi defa ile molladır. Molla, bazı İslam toplumlarında tanınmış din âlimlerine veya belirli seviyede öğrenim görmüş kimselere verilen unvandır (Algar, 2005:238). Ezinepazar nahiyesi ve köylerinde de bu unvanı çok kullanılmasında din alanında etkili kişilerin olduğunu ve bu lakabı aldığı düşünülmektedir.

Mollanın ardından efendi unvanı altı kez kullanılmıştır. Efendi unvanı diğer unvanlardan farklı olarak ismin başına değil sonuna eklenmiştir. Efendi unvanı daha çok devletin yüksek memurlarından bazılarına ya da tahsil görmüş, itibarlı ve saygıdeğer kimseler için kullanılmıştır (Köprülü, 1994:456). Sıklıkla kullanılan diğer bir unvan da hacıdır. Hacı unvanı ise beş kez kullanılmıştır. Hacı unvanına sahip kişiler İslam'ın farzlarından birisi olan hac yapma görevini yerine getirmiş kimselerdir. Burada hacı unvanını kullanan kişilerin hac görevlerini yerine getirmiş oldukları düşünülmekte veya yaşlı kişilere toplumsal bir saygı ifadesi olarak da kullanıldığı düşünülmektedir.

Tablo 4:Hane Reislerinin Kullandıkları Unvanlar ve Kullanım Sıklıkları

Sıra No	Kullanılan Unvan	Kullanım Sıklığı	Kullanım Yüzdesi
1	Molla	7	% 25
2	Efendi	6	% 21
3	Hacı	5	% 18
4	Ağa	5	% 18
5	Hatun	3	% 11
6	Bey	2	% 7
Toplam		28	%100

Kullanılan diğer bir unvan ise yine beş kez kullanılan ağa unvanıdır. Ağa unvanlı kişilerin yüksek gelire sahip oldukları, dolayısıyla yüksek vergi ödedikleri düşünülmektedir. Yapılan temettuât çalışmalarında bu unvana sahip kişilerin diğer kişilerden daha çok gelire sahip oldukları için bu unvanı aldıkları belirtilmiştir. Ancak bizim çalışmamızda ise ağa unvanına sahip kişilerin bu unvana sahip olmayan kişilerden daha yüksek bir gelire sahip olmadıkları ve onlardan daha aşağıda bir gelire sahip oldukları belirlenmiştir. Bu unvanı almalarında babalarının kullanmış oldukları unvanları onlardan sonra devam ettirme geleneği gelmektedir. Beylerin oğullarının da bey unvanını kullandıkları belirlenmişken ağaların oğulları da ağa unvanını kullanmışlardır (Açık,2014: 19). Kadınların sahip oldukları hatun unvanı ise üç kişi tarafından tercih edilmiştir. En az kullanılan unvan ise beydir, iki defa kullanılmıştır.

Şekil 2: Sıklıkla Kullanılan unvanlar

1.1.4. Lakaplar

Lakap, bir kimseye asıl adından ayrı olarak sonradan takılan addır. Osmanlı döneminde Anadolu’da ailelerin sülalelerini ifade eden ve soyadı yerine geçen mutlaka bir lakabı vardı. Anadolu kasaba ve şehirlerinde hemen herkes birlerini lakabından tanırdı (Bozkurt ve İpşirli, 2003:65-67). Lakapların ise unvanlardan farklı olarak değiştirilebilir fiziksel özelliklerden ziyade daha çok kişinin değiştiremeyecek özelliklerine göre verildiği anlaşılmaktadır (Aslan, 2015:20).

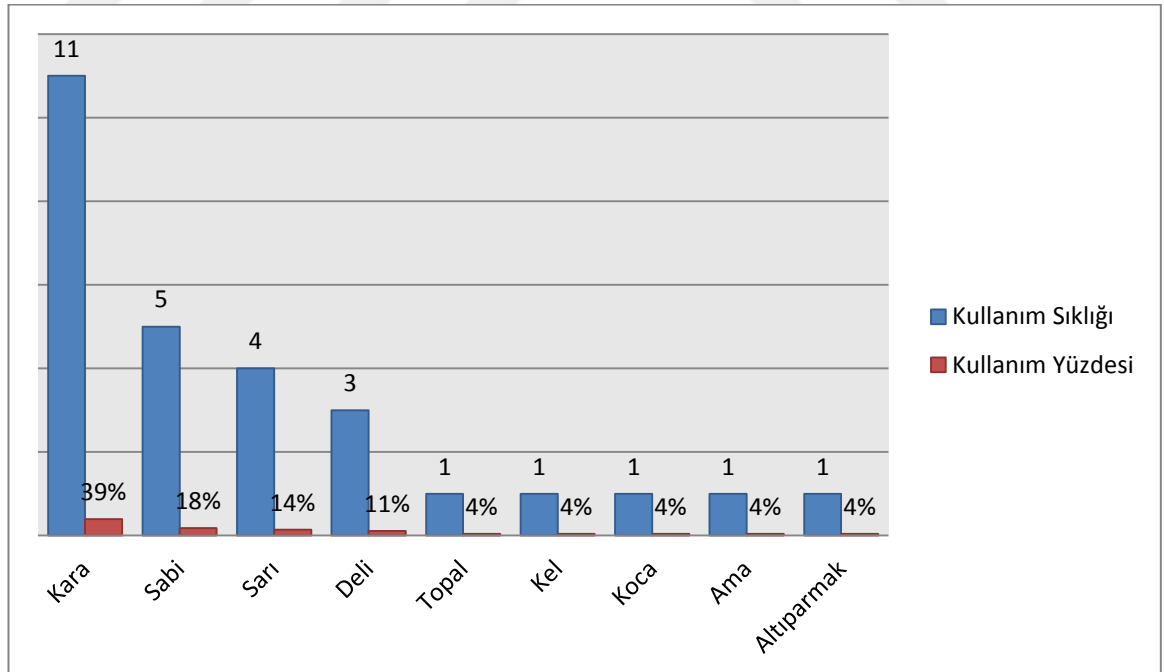
1.1.4.1. Özellik Bildiren Lakaplar

Lakaplar verilirken kişiye rastgele verilmemiştir. Lakaplar, kişide bulunan fiziksel bir durum yada kişinin sosyal veya sağlık durumlarına göre verilmiştir. Tablo 5’te özellik bildiren lakaplar kullanım sıklıkları ve kullanım yüzdeleri ile birlikte verilmiştir. 9 adet özellik bildiren lakap tespit edilmiştir ve bunları kullanan 28 hane reisi bulunmaktadır. Lakaplar arasında en fazla “kara, sabi, sarı, deli, topal, kel, koca, amâ, altıparmak” bulunmaktadır.

Tablo 5: Özellik Bildiren Lakaplar

Sıra No	Kullanılan Lakap	Kullanım Sıklığı	Kullanım Yüzdesi
1	Kara	11	% 39.2
2	Sabi	5	% 18
3	Sarı	4	% 14.2
4	Deli	3	% 11
5	Topal	1	% 3.5
6	Kel	1	% 3.5
7	Koca	1	% 3.5
8	Ama	1	% 3.5
9	Altıparmak	1	% 3.5
Toplam		28	

Lakaplar arasında en fazla kullanılan 11 defa ile kara lakabıdır. Bu lakabın kişiye ten renginden dolayı verildiği düşünülmektedir. Bu lakaplar arasında dikkat çekici farklı bir lakap göze çarpmamaktadır.

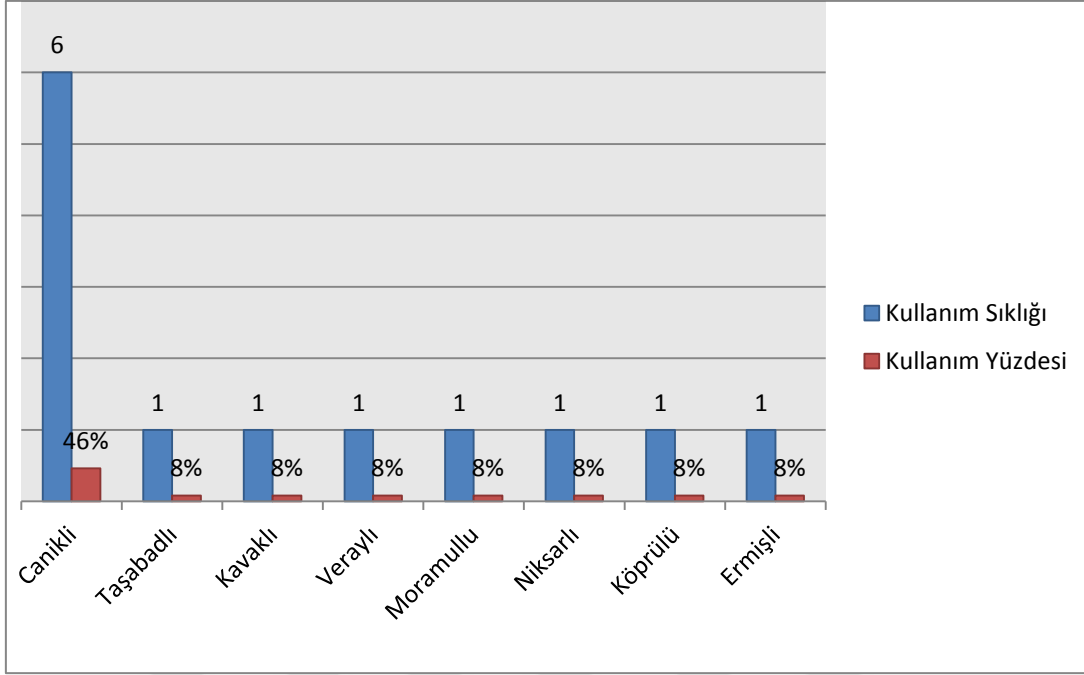
Şekil 3: En Sık Kullanılan Özellik Bildiren Lakaplar

1.1.4.2. Memleket Bildiren Lakaplar

Tablo 6'yı incelediğimizde hane reislerinin başka yerden gelerek Ezinepazar ve köylerine yerleştiklerini ve geldikleri yerin adını lakap olarak kullandıkları görülmektedir. Bu lakabı alan kişilerin Amasya ve Ezinepazar'a yakın yerden geldikleri ve buraya yerleştikleri görülmektedir. Gelenlerin sayılarının çok olmadığı da görülmekle birlikte buraların çok göç almadığı izlenimini oluşturmaktadır.

Tablo 6: Memleket Bildiren Lakaplar

Sıra No		Kullanım Sıklığı	Kullanım Yüzdesi
1	Canikli	6	% 46.1
2	Taşabadlı	1	% 7.6
3	Kavaklı	1	% 7.6
4	Veraylı	1	% 7.6
5	Moramullu	1	% 7.6
6	Niksarlı	1	% 7.6
7	Köprülü	1	% 7.6
8	Ermişli	1	% 7.6
Toplam		13	

Şekil 4: En Sık Kullanılan Memleket Bildiren Lakaplar

1.1.4.3. Meslek Bildiren Lakaplar

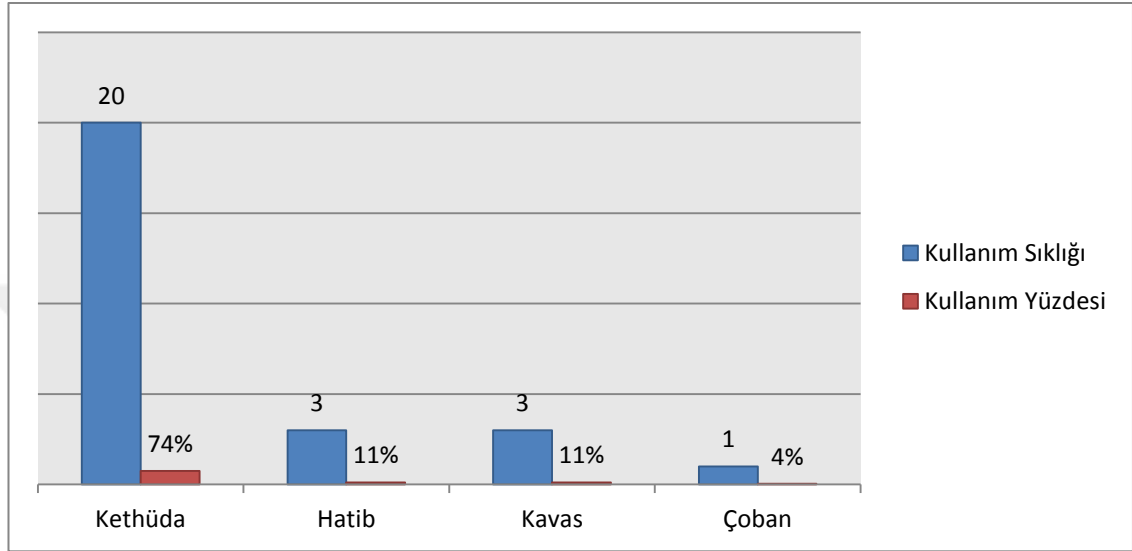
Kethüda, hatib, kavas, çoban vb. sıfatlar Ezinepazar nahiyesi ve köylerinde en çok kullanılan meslek bildiren lakaplardır. Bunlar arasında 20 defa ile en fazla kullanılan kethüda lakabıdır.

Tablo 7: Meslek Bildiren Lakaplar

Sıra No	Kullanılan Lakap	Kullanım Sıklığı	Kullanım Yüzdesi
1	Kethüda	20	% 74
2	Hatib	3	% 11.1
3	Kavas	3	% 11.1
4	Çoban	1	% 3.7
Toplam		27	

Kethüda, Osmanlı devlet ve esnaf teşkilatında bazı görevliler için kullanılan bir unvandır. Kethüda ve kâhya aynı anlamda kullanılmakla birlikte, devlet işlerinde görevli olan kişileri ifade eden kethüda daha eskidir. Çok uzun bir geçmişe sahip olan kelimenin, Türk devletlerindeki ilk kullanımı 13. yüzyılda Anadolu Selçukluları'nda görülmektedir. Osmanlılarda kâhya, sivil kuruluşlarda çalışan hizmetliler için kullanılmış, devlet işlerinde çalışanlar için pek kullanılmamıştır (Canatar, 1991a:332). Ezinepazar ve köylerinin tarıma müsait olması ve genel anlamda tarım yapılmasından dolayı burada kethüda, büyük çiftliklerde çalışan ve işleri yürüten kişilere verilen bir unvan olarak düşünülmektedir.

Diğer unvanlara bakıldığında ise hatib, kavas ve çoban meslek bildiren lakaplardır. Burada dikkat çeken meslek bildiren lakap ise kavastır. Kavas, iç güvenlik ve asayişini sağlamak üzere daha çok elçiliklerde görevlendirilen silahlı muhafızdır. Ayrıca II. Mahmud döneminde yeniçerilerin kaldırılmasından sonra ileriki yıllarda kurulacak olan polis teşkilatının temelini oluşturan güvenlik görevlileridir (Canatar,2002b:66).

Şekil 5: En sık Kullanılan Meslek Bildiren Lakaplar

1.1.4.4. Hane Reislerinin Baba Adı ve Aile Adlarına Atfen Kullandıkları Lakaplar

Baba adı veya aile adlarına atfen kullanılan lakaplarda baba ismi veya aile adının ardından “oğlu” ibaresi getirilerek lakap oluşturulmaktadır. Bu lakaplar hanenin hangi sülaleye mensup olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Ezinepazar temettuât defterlerine aynı lakaplı aileler art arda yazılmıştır. Bu ailelerin akraba oldukları ve aynı sülaleye mensup oldukları belirgindir. Ayrıca hane reisleri babalarının adları ile anıldıkları için buradan hane reislerinin babalarının adlarına da ulaşmak mümkündür.

Hane reislerinin baba ismi ve aile adlarına atfen kullandıkları 508 adet lakap tespit edilmiştir. Bu lakaplar genel lakaplar içinde yüzde 66 gibi orana tekabül etmektedir. Tablo 8, ek 1’de verilen lakaplar incelendiğinde bunların yerleşim yeri ile birlikte yazıldığı görülmektedir. Buradan hareketle aynı sülaleye ait aileleri bulmak kolaylaşmaktadır. Bu lakaplar arasında en çok kullanılanı Himmetoğlu, Kuşçuoğlu, Hacıoğlu, Şahinoğlu, Beşeoğlu, Altıparmaklıoğlu, Kasımoğlu ve Kocabıyıkıoğlu’dur.

1.1.4.5. Hane Reislerine Ait Meslekler

Temettuât defterlerinden elde edilen verilerden birisi de hane reislerinin mesleklerinin ortaya çıkartılmasıdır. Bir bölgede icra edilen mesleklerin bilinmesiyle yerleşim ekonomik ve sosyal durumuna dair yorumlar yapılabilir. Ezinepazarnahiyesi temettuât defterlerine bakıldığında 770 hanenin hepsinin mesleği kayıtlarda belirtilmemiştir. Kayıtlarda mesleği olanlarla birlikte, hasta olanlar ve iş yapamaz durumda olanlar da ayrıca belirtilmiştir. Hiç mesleği olmayanlar ise “şunun bunun ianesiyle geçinenler” olarak tarif edilmiştir. Mesleği olmayanlar ise neden mesleği olmadığı belirtilip vergiden muaf tutulmuşlardır. Tablo 9’a bakıldığında köylerin büyüklükleri ile meslek çeşitliliği arasında doğru orantının olduğu görülmektedir.

Tablo 8:Hane Reislerinin İcra Ettikleri Mesleklerin Köylere Göre Dağılımı

Meslekler	Sayısı
KEÇİLİ KARYESİ	
Ziraatçı	1
OVA SARAY KARYESİ	
Bahçıvan	43
Hizmetkâr	3
Bostancı	3
Ziraatçı	1
Bahçıvan ve Bostancı	1
Yetim ve Sabi	1
Bahçıvan ve Ziraatçı	1
Mesleği Belirtilmeyen	3
İLYAS KARYESİ	
Bahçıvan	38
UYGUR KARYESİ	
Ziraatçı	47
Hizmetkâr	1
Bahçıvan	1
Amelmande	2
KARATAŞ KÖYÜ	
Ziraatçı	15

Hizmetkâr	1
Mesleği Belirtilmeyen	1

KARA ALİ KARYESİ

Rençber	9
---------	---

TATAR KARYESİ KARYESİ

Ziraatçı	21
İmam	1
Şeyh	1
Mesleği Belirtilmeyen	5

ASİ ABDAL

Ziraatçı	40
----------	----

ŞEYH SADİ KARYESİ

Ziraatçı	26
Hizmetkâr	2

KÜRTLER KARYESİ

Ziraatçı	14
----------	----

EZİNEPAZAR NAHİYESİ

Rençber	48
Çoban	2
Kizir	1
İmam	1

KALE KARYESİ

Ziraatçı	61
Değirmenci	1
Sığırtmaç	1
Kizir	1
Yetim	1
Amelmande	1
Mesleği olmayan	1

YAĞCI ABDAL

Ziraatçı	23
Amelmande	1
Mesleği Olmayan	1

SEVİNCER KARYESİ

Bahçıvan	10
Rençber	5
Hizmetkâr	3
Çoban	1
Yetim	1

MORAMİ KARYESİ

Rençber	17
Sığırtmaç	1
Danacı	1

KIZILCA-İ KEBİR KARYESİ

Bahçıvan	47
Amelmande	1
Sabi	1
Mesleği Olmayan	1

ZOĞLU KARYESİ

Ziraatçı	15
İmam	1
Amelmande	1
Zaptiye	1

HALİFELİ KARYESİ

Rençber	11
Mesleği Olmayan	1

BAYAT KARYESİ

Ziraatçı	10
Hizmetkâr	1
Amelmande	1

KİRAB KARYESİ

Ziraatçı	38
Rençber	1
Kizir	1

İMÜK KARYESİ

Ziraatçı	17
----------	----

Hizmetkâr	1
Sığırtmaç	1
Dersiam	1
Yetim ve Sabi	1
Fukara	1
Mesleği olmayan	1

ÜFTE KÖYÜ

Rençber	25
Ziraatçı	2
Kizir	1
Mülazım	1
Çoban	1
Hizmetkâr	1
Yaylacı	1
Sabi	1

VERMİŞ KARYESİ

Rençber	44
Amelmande	4
Ziraatçı	2
Sığırtmaç	2
Yetim ve Sabi	2
Kizir	1
Oduncu	1
Sabi	1

KARSAN KARYESİ

Ziraatçı	15
----------	----

KEŞLİK KARYESİ

Ziraatçı	11
----------	----

ABACI KARYESİ

Ziraatçı	16
Yaylacı	2
Yetim ve Sabi	1

EBECİK KARYESİ

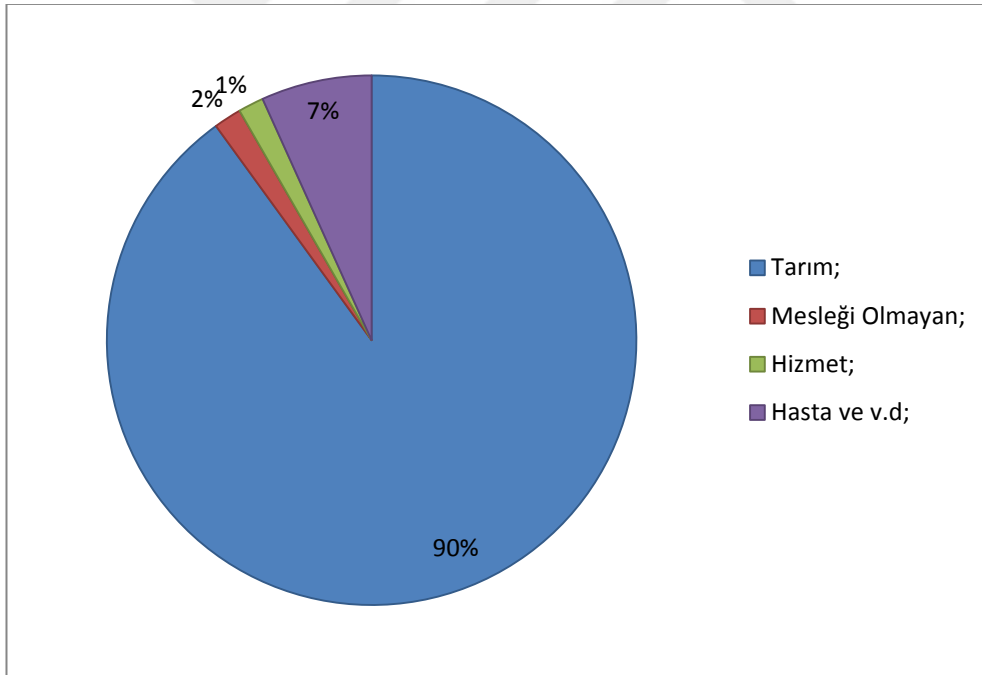
Rençber	14
Fukara	1
Toplam	770

Tablo 9:Mesleklerin Toplam Dağılımı

Sıra No	Meslekler	Toplam Mevcudu	Dağılım Yüzdesi
1	Ziraatçı	375	%48.7
2	Rençber	173	% 23.6
3	Bahçıvan	131	% 17
4	Bostancı	14	% 1.81
5	Mesleği Olmayan	13	% 1.68
6	Hizmetkâr	11	% 1.42
7	Amelmande	11	% 1.42
8	Kızır	5	% 0.64
9	Sığırtmaç	5	% 0.64
10	Yetim ve Sabi	5	% 0.64
11	Çoban	4	% 0.51
12	İmam	3	% 0.38
13	Sabi	3	% 0.38
14	Fukara	3	% 0.38
15	Yaylacı	3	% 0.38
16	Yetim	2	% 0.25
17	Danacı	1	% 0.12
18	Oduncu	1	% 0.12
19	Mülazım	1	% 0.12
20	Dersiam	1	% 0.12
21	Zaptiye	1	% 0.12
22	Ama	1	% 0.12
23	Nisa	1	% 0.12
24	Şeyh	1	% 0.12
25	Değirmenci	1	% 0.12
Toplam		770	

Ezinepazar nahiyesi temettuât defterlerini incelediğimizde tarım ile alakalı mesleklerdaha fazla yapılmaktadır. Buradan hareketle Ezinepazar nahiyesinin sosyal ve ekonomik yapısında tarım öncü rol oynadığı görülmektedir. İncelenen defterlerde en çok yapılan meslek ziraatçılıktır. Hane reislerinin 375’i bu mesleği yapmaktadır.Ezinepazar nahiyesi ve köylerinde en fazla yapılan ikinci meslek kolu ise rençberliktir.173 hane reisinin mesleği rençber olarak yazılmıştır. Rençber hububat ürünlerini yetiştirip üretimini yapan çiftçilere denmektedir. Ezinepazar’da hububat üretiminin fazla olması rençberlik mesleğini ön plana çıkarmaktadır. En çok icra edilen diğer bir meslek ise 131 hane reisinin yaptığı bahçıvanlıktır. Bu mesleği yapanların çoğu üzüm ve dut bağlarında çalışmaktadır (Yıldırım, 2017:40). Ezinepazar nahiyesi ve köylerinde üzüm ve dut bağcılığı yapılmaktadır. Bu mesleklerden sonra en çok yapılan meslek bostancılıktır. Bostan, sebze bahçesi demektir (www.tdk.gov.tr: 24.12.2017). Bu işi yapanlara ise bostancı denmektedir. Bu meslekler haricinde “sığırtmaç, kızır, çoban, imam, oduncu, yaylacı” gibi daha az yapılan meslekler gelmektedir.

Şekil 6:Mesleklerin sektörlere göre dağılımı

1.1.4.6.Ezinepazar Temettuat Defterlerinde Kayıtlı Hane Sayısı ve Nüfus

Nüfus en önemli sosyo-ekonomik değişkenlerden biridir. Tarih araştırmaları bize nüfusun artması veya azalması ile insanların türlü sebeplerle yer değiştirmelerinden sonra ekonomik gelişmelerin ortaya çıktığını göstermektedir (Tabakoğlu, 2015:145).

Osmanlı Devleti'nde nüfus sayımları toprakların miktarının belirlenmesi ve asker potansiyelini tespit etmek için yapılmıştır. Toprak miktarlarının ve büyüklüklerinin ortaya çıkarılması sonunda Tapu Tahrir Defteri'nde birçok bilgi toplanmıştır. Askeri ve mali konular dikkate alınarak hazırlanan bu kayıtlardan o dönemde yazımı yapılan yerlerin nüfusu hakkında tahmini olarak bilgi sahibi olmak mümkündür (Barkan, 1940-1941:34). Tahrir uygulamasının sona ermesinden sonra nüfusa yönelik tahminlerde avarız hanesi sayımları kullanılmıştır. 1768 tarihli avarız hanesi sayımına göre Amasya'nın tahmini avarız hanesi sayısı 178'dir. Tahminen nüfusu ise 13.000-17.000 arasındadır. Ezinepazar nahiyesinde ise 48 avarız hanesi gerçek rakam 720-960 arasında olmalıdır. Buna göre tahmini nüfusu ise 3600-4800 arasındadır (Karadeniz, 1996:93-94).

Osmanlı Devleti'nde ilk düzenli nüfus sayımı 1831 yılında yapılmıştır (Karal, 2011:155a). Bu tarihte Amasya'nın nüfus sayımı için Divan-ı Hümâyün kâtiplerinden Feyzi Efendi görevlendirilmiştir. Bu nüfus sayımında Amasya'nın erkek nüfusu 6.379 kişiden ibarettir (Beşirli, 2007:200). 1831 yılında yapılan nüfus sayımında Ezinepazar nüfusu Akdağ ve Geldiklan nüfusu içinde verilmiştir. Sadece erkeklerin sayıldığı buradaki toplam nüfus 5.966'dır. Bu üç yerleşim yerinde tespit edilen nüfusun 2.849'u Müslüman erkek, 134'ü ise gayrimüslimdir (Karal, 1995b:209).

Ezinepazar nahiyesi temettuat defterlerinde 770 hane tespit edilmiştir. Bu hanelerin nüfusunu hesaplarken Ömer Lütfi Barkan'ın bir hanenin 5 kişiden oluştuğu tezinden hareketle tahmini nüfus hesaplanmıştır (Barkan, 1953b:12). Ezinepazar nahiyesinin XIX. yüzyılın ikinci yarısındaki tahmini nüfusu 3.850 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 10: Ezinepazar Nahiyesinin 1845 yılı Tahmini Nüfusu

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Tahmini Nüfus	Yüzde oranı
Kale Karyesi	67	335	% 8.7
Vermiş Karyesi	57	285	% 7.4
Ovasaray Karyesi	56	280	% 7.2
Ezinepazar	52	260	% 6.7
Uygur Karyesi	51	255	% 6.6
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	250	% 6.4

Kirab Karyesi	40	200	% 5.1
Asi Abdal Karyesi	40	200	% 5.1
İlyas Karyesi	38	190	% 4.9
Üfte Karyesi	33	165	% 4.2
Tatar Karyesi	28	140	% 3.6
Şeyh Sadi Karyesi	28	140	% 3.6
Yağcı Abdal Karyesi	25	125	% 3.2
İmük Karyesi	23	115	% 2.9
Seviner Karyesi	20	100	% 2.5
Morami Karyesi	19	95	% 2.4
Abacı Karyesi	19	95	% 2.4
Zoğlu Karyesi	18	90	% 2.3
Karataş Karyesi	17	85	% 2.2
Ebecik Karyesi	15	75	% 1.9
Karsan Karyesi	15	75	% 1.9
Kürtler Karyesi	14	70	% 1.8
Halifeli Karyesi	12	60	% 1.5
Bayat Karyesi	12	60	% 1.5
Keşlik Karyesi	11	55	% 1.4
Karaali Karyesi	9	45	% 1.1
Keçili Karyesi	1	5	% 0.1
	770	3.850	% 100

Ömer Lütfi Barkan'ın 5 katsayısı pek çok araştırmacı tarafından kabul edilip kullanılırken, bazı araştırmacılar ise bu rakamın nüfus hesaplamada az olduğunu bir hane sayısının en az 7 olduğunu belirterek nüfus hesaplamalarında bu rakamı kullanmışlardır. Bazları ise bu katsayıyı 3,5 ve 4,5 buçuk olarak kabul etmişlerdir (Göyünç, 1979:332). 1840 Amasya nüfus defterinde ise Ezinepazar nahiyesinin toplam nüfusu 3.116'dır (Kahrıman ve Gür, 2012:56).

Tablo'11 e bakıldığında en çok nüfusun 67 haneye sahip olan Kale karyesinde olduğu gözükmektedir. Burasının nüfusu 335 olarak hesaplanmıştır. En az nüfusa sahip Keçili karyesidir. Bir hanesi bulunan karyenin toplam nüfusu 5 olarak hesaplanmıştır.

II. BÖLÜM

2. XIX.YÜZYIL ORTALARINDA EZİNEPAZAR NAHİYESİNDE TARIM VE HAYVANCILIK

Anadolu'nun ilk çağlardan beri ekonomisi tarım ve hayvancılık üzerine kurulmuştur. Bu durum Roma ve Bizans dönemlerinde de devam edip Osmanlılara kadar uzanmıştır (Arslan, 2014:59). Ekonomik gelişme ve zirai gelişmeler birbirleriyle yakından ilgilidir. Gelişmiş bir tarım ekonomik gelişmeyi hızlandırdığı gibi geri kalmış bir tarım sistemi de ekonomik gelişmeyi yavaşlatmaktadır (Güran, 1998:63). XIX. yüzyılda Osmanlı sınırları içindeki halktan 11 milyona yakın insanın çoğunluğu geçimini tarımdan sağlamaktaydı. Devletin elde ettiği vergilerin büyük bir bölümü de tarımsal kaynaklıydı (Quataert, 1985:1556).

2.1. Tarım

Tarım alanlarının büyüklüklerinin hesaplanmasında ölçü birimi olarak dönüm usulü benimsenmiştir. Buna göre bir dönüm, ölçümü yapan dönümcünün adımlarına göre belirlenmekte bu da 40x40 olarak hesaplanmış ve çıkan 1.600 sayısı bir dönüm olarak kabul edilmiştir. Buna örfi dönüm adı verilmiştir. Bu adımlar kişiden kişiye değiştiği için herkes için kesinlik ifade etmiyor ve geçerli kabul edilmiyordu. Bu nedenle her adım için bir mimar arşınına esas alan yeni bir hesaplama getirilmiştir. Bu hesaplama göre bir mimar arşını 75,78 cm. olarak kabul edilmiş buna da “şer'i dönüm” adı verilmiştir. Buna göre bir dönüm 1.600 mimar arşınıkare olarak yani 916,8 metrekare veya 919,302 metrekarelik bir araziye belirtmektedir. Fakat geleneksel ölçümlerle yapılan bu hesaplamalar devletin her yerinde standart olarak kabul edilmesi imkânsızdır. Çünkü İstanbul ve çevresinde bir dönüm 1.225 mimar arşınıkare iken, Anadolu'da 2.025 mimar arşını kare olarak kabul ediliyordu (Emecen, 1994: 521).

Temettuât defterleri bize yerleşim yerlerinde yapılan tarımsal faaliyetlerle ilgili bilgiler vermektedir. Üretim yapılan toprak miktarlarını, bu topraklarda yetişen ürünleri ve miktarları hakkında detaylı bilgiler temettuât defterlerine bulunmaktadır.

Tablo 12' ye baktığımızda Ezinepazar nahiyesi ve ona bağlı köylerin temettuât

defterlerindeki toplam arazi miktarları verilmiştir. Ezinepazar nahiyesi ve köylerinin toplam olarak 15.144,5 dönüm tarım arazisi bulunmaktadır. Bu tarım arazilerinin içinde 7.194 dönümü mezru tarla, 7.006,5 dönümü gayri mezru tarla, 234 dönümü kürüm bağı, 236 dönümü üzüm bağı ve 473 dönümü de dut bağı bulunmaktadır.

Burada dikkatimizi çeken durum gayri mezru tarla oranının mezru tarla oranına yakın olmasıdır. Bu durumun sebebinin gücü eksikliğinden dolayı bir kısım toprakların ekilmediğinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Mezru tarlanın en fazla olduğu köy 67 hanesi bulunan Kale Köyüdür. Kale Köyünde 792,5 dönüm mezru tarla bulunmaktadır. Köylerin nüfusu ile mezru tarlanın dönümü arasında doğru bir orantı bulunmamaktadır. Bunun en güzel örneği ise Ovasaray karyesidir. 56 hanesi bulunan Ovasaray karyesinde 27 dönüm mezru tarla bulunmaktadır. Tablo 12'yi incelediğimizde mezru tarlalardan sonra gayri mezru tarla yani ekim yapılmayan boş tarlalar yazılmıştır. Ezinepazar nahiyesi ve köylerinin temettuât defterlerinde toplam 7.006,5 gayri mezru tarla bulunmaktadır. Şevket Pamuk'a göre tarımla uğraşan nüfusun miktarı ekilen toprak miktarını da belirlemektedir (Pamuk, 2015:3). Gayri mezru arazinin en fazla bulunduğu köy ise 845 dönüm ile 51 hanesi bulunan Uygur Köyüdür. En az gayri mezru tarlası olan köy ise 11 dönüm ile Karataş karyesidir.

Tablo 11: Tarım alanlarının Dağılımı (Dönüm)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Kürüm Bağı	Üzüm Bağı	Dut Bağı	Toplam Dönüm	Hane Başına Düşen Ortalama Toprak
Keçili karyesi	1	12	12	-	-	4	29	29
Ovasaray Karyesi	56	27	20	-	-	190	237	4,23
İlyas Karyesi	38	71	105,5	43,5	-	91,5	311,5	8,19
Uygur Karyesi	51	734	845	51,5	-	20	1650,5	323,6
Karataş Karyesi	17	81	11	-	-	-	92	5,41
Karaali Karyesi	9	86	92	-	5	-	183	20,3
Tatar Karyesi	28	385	410	-	7	4	806	28,78
Asi Abdal Karyesi	40	415	399,5	4	-	-	818,5	20,46
Şeyh Sadi Karyesi	28	282	288	-	0.5	-	570,5	20,37

Kürtler Karyesi	14	86	97	-	-	-	183	13,07
Ezinepazar	52	538	618	26,5		2,5	1185	22,78
Kale Karyesi	67	792,5	594	9	89	9	1493,5	22,29
Yağcı Abdal Karyesi	25	201	370	6,5	1,5	-	579	23,16
Sevincer Karyesi	20	115	117,5	-	27,5	36,5	296,5	14,82
Morami Karyesi	19	471,5	474	-	24,5	-	970	51,05
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	63	94	40,5	-	114,5	312	6,24
Ebecik Karyesi	15	132	131	-	8	-	271	18,06
Zoğlu Karyesi	18	156	146	12	-	-	314	4
Halifeli Karyesi	12	84	86	-	1,5	-	171,5	14,29
Bayat Karyesi	12	31,5	35	20	-	-	86,5	7,20
Kirab Karyesi	40	374	374	-	14	-	762	19,05
İmük Karyesi	23	559	156	1	-	0,5	716,5	31,15
Üfte Karyesi	33	487,5	613	18	1	0,5	1.120	33,93
Vermiş Karyesi	57	524,5	505,5	1	55,5	-	1086,5	19,06
Karsan Karyesi	15	138,5	131,5	-	-	-	270	18
Keşlik Karyesi	11	182	139	0,5	-	-	321,5	29,22
Abacı Karyesi	19	165	142		1	-	308	16,21
Toplam	770	7.194	7.006,5	234	236	473	15.144,5	19,66

Gayri mezru tarladan sonra tablomuzdaki üçüncü tarım alanımız kürüm bağlarıdır. Kürüm; üzüm, bağ kütükleri anlamına gelmektedir (Devellioğlu, 2013:618). Kürüm ve üzüm aynı şeylerdir. Aralarındaki fark kürüm üzümün çekirdeksiz olması nedeniyle kürüm adını almasıdır. Günümüzde kürüm üzümü kurum üzümü adı ile anılmaktadır(Kaya, 2017: 108).Kürüm ve üzümünden Müslümanlar sirke, pekmez, pestil, sucuk gibi yiyecek maddeleri yapıyorlardı. Üzümünden devlet şıra üzerinden ya da kök üzerinden vergi almaktaydı. Alınan vergiler ise bölgelere göre farklı isimlerle anılmıştır. Bazı yerlerde “resm-i kürüm” bazı yerlerde “öşr-i şıra” bazı yerlerde “öşr-i pekmez” bazen de “öşr-i mevize” (kuru üzüm) adı

altında vergi alınmıyordu (Solak, 2008:221). Ezinepazar nahiyesi ve köylerinde toplam 234 dönüm kürüm bağı bulunmaktadır. Kürüm bağı'nın en fazla bulunduğu yer 51 haneli Uygur köyüdür. Uygur köyünde 51,5 dönüm kürüm bağı bulunmaktadır.

Ezinepazar nahiyesinde diğer bir uğraş alanı ise üzüm bağcılığıdır. Amasya'da yetiştirilen üzüm Amasya üzümü adı altında yetiştirilmiş ve bu meyve tarif edilirken sarı ve ince kabuklu olduğu belirtilmiştir (Laflı, 2017: 38). Bağcılık tarla tarımına göre daha fazla insan emeği gerektiren bir üretim faaliyetidir. Çünkü buğday ve arpa gibi ekilip hasat zamanında toplanan tahıllar gibi değildir. Bağların budanması, ürünlerin dikkatli bir şekilde toplanmasını gerektirmesi ve ürünün kolay bozulması nedeniyle iyi yerlerde muhafaza edilmeleri gerekmektedir. Bunun için bağcılık zahmetli bir iştir. Bunun gibi sebeplerden dolayı çok insan emeği gerektirir. Bu nedenle kasaba şehir ve çevrelerinde daha yaygındır (Güran, 1998:79). Bağ ve bahçe ürünlerinin kasaba şehir ve çevrelerinde yaygın olmasının bir sebebi de bu ürünlerin pazara yönelik ürünler olmasıdır (Aslan, 2014:135).

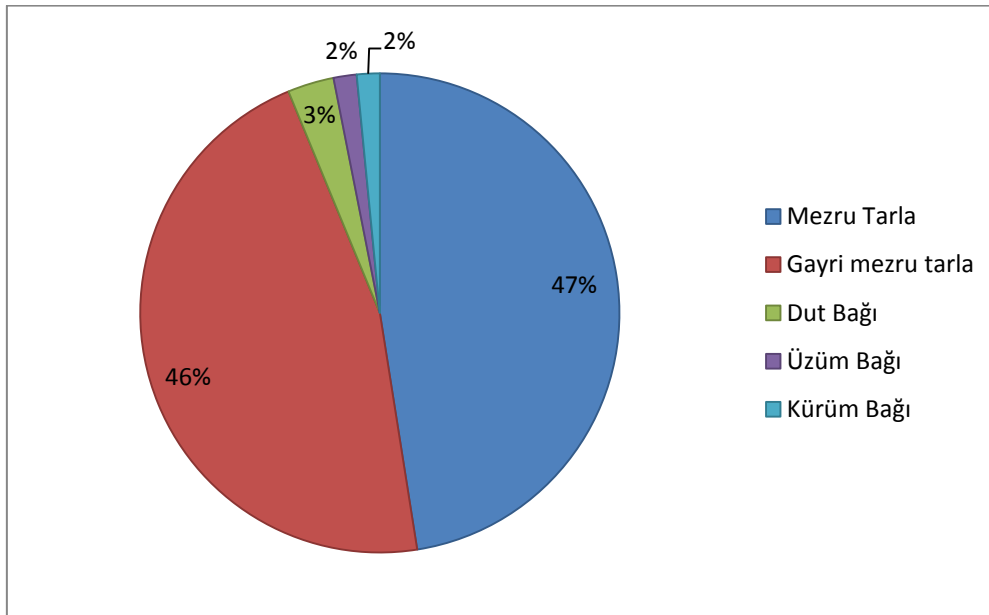
Ezinepazar nahiyesinin toplam 236 dönüm üzüm bağı vardır. Üzüm bağcılığının en fazla yapıldığı yer 67 haneli Kale karyesidir. Kale karyesi Ezinepazar nahiyesinde en fazla nüfusa sahip yerleşim yeridir. Üzüm, hanenin pekmez ihtiyacı ve bazı içeceklerinin karşılanmasında kullanılmaktadır.

Dut bağcılığı da Ezinepazar nahiyesi ve köylerinde yaygındır. Dut bağcılığının kürüm ve üzüm bağcılığına nazaran daha çok yapıldığı görülmektedir ve toplam olarak 473 dönümdut bağı bulunmaktadır. Dut bağcılığının en fazla yapıldığı yerleşim yeri ise 190 dönüm ile Ovasaray karyesidir. Ovasaray karyesinde toplam 237 dönüm arazi bulunmaktadır. Bunun 190 dönümünde dut bağcılığı yapılmaktadır. Burada hane başına 3.39 dönüm dut bağı düşmektedir. Buralarda dut bağlarının olması ipekböcekçiliğinin de yapılıyor olması anlamına gelmektedir. Çünkü ipekböcekçiliğinin tek gıdası dutluktur (Keçeci Kurt, 2016: 67).

Amasya'da üretilen ipekten kaliteli ip yapıldığı kalitesinin Bursa ipeyle aynı olduğu bilinmektedir (Serbestoğlu, 2015:168). Ayrıca Amasya'da üretilen ipekli kumaşlar Osmanlı sarayında fazlasıyla ilgi görmüştür (Kıvrım ve Elmacı, 2011:719). Amasya'da üretilen ipekli kumaşların boyanmasında burada yetiştirilip üretilen cehriden faydalanılmıştır. Cehri, kök boyası familyasından meyve kabuk veya odunundan kırmızı renk elde edilen bir kök anlamındadır. Diğer bir tanımlamada ise ufak boncuk şeklinde

meyveleri olan ve boyama yapmakta kullanılan yabani ağaç anlamına gelmektedir (www.tdk.gov.tr: 28.12.2017). Cehri özellikle Kayseri yöresinde yetiştirilmesinin yanı sıra Sivas vilayetinin Amasya, Çorum, Lâdik, Vezirköprü, Mecitözü, Erbaa, Zile, Tokat kazalarında ve Kastamonu vilayetinin Boyabat, İskilip kazalarında da yetiştirilirdi. Bu bitkinin meyvesinden elde edilen sarı yeşil renkteki doğal boya ipekli ve pamuklu kumaşların boyanmasında kullanılmaktadır. Yurt içinde kullanılmasının yanında çeşitli Avrupa ülkelerine de ihraç edilmekteydi (Somuncu, 2004: 103).

Ezinepazar nahiyesine bağlı olan Morami ve Abacı köylerinde cehri yetiştirilmektedir. Morami karyesinde 1 numaralı hanede kayıtlı olan Kethüdaoğlu İbrahim'in cehriden 99 kuruş hasılatı bulunmaktadır. Yine aynı köyden 15 numaralı hanede kayıtlı olan Kelmeoğlu Cuma'nın 252 kuruş cehri hasılatı kayıtlara yazılmıştır. Cehri üretiminden, Abacı karyesinde ise 1 numaralı hanede kayıtlı Karaalioğlu Hüseyin'in 45 kuruş, 3 numaralı hanede ikamet eden Ali Koca'nın 45, 5 numaralı hanede kayıtlı olan Musaoğlu Mustafa'nın 9 kuruş, 17 numaralı hanede kayıtlı Yaylalioğlu Mehmed'in 27 kuruş ve 19 numaralı hanede kayıtlı olan Mehedioğlu Salih kethüdanın ise 270 kuruş geliri bulunmaktadır.

Şekil 7: Tarım Alanlarının Dağılımı

2.2. Tahıl Üretimi

Osmanlı Devleti'nde toprakların büyük kısmında tahıl üretimi yapılmıştır. Anadolu'da tarım yapılan topraklara bakıldığında büyük oranda susuz tarım yapıldığı ve en çok yetiştirilen ürünlerin buğday ve arpa olduğu görülmektedir (Pamuk, 2015: 38). Osmanlı coğrafyasında tahıl üretimi yapılan toprakların büyüklüğü tüm toprakların yüzde 75'ine tekabül etmekteydi ve bu oran zaman zaman yüzde 90'ları bulmaktaydı (Quataert, 1985: 1558). Ezinepazar nahiyesi ve köylerinin tahıl üretimine bakıldığında hınta (buğday), şair (arpa), ve karıklı (arpa ve buğday karışından meydana gelen bitki) üretimi yapılmıştır. Bunların ölçümleri kile adı verilen, kuru meyve ve hububat ölçümünde kullanılan ölçek (Kallek, 2002: 568) sayesinde yapılmıştır.

Ezinepazar nahiyesi ve köylerindeki tahıl üretimine bakıldığında en fazla üretilen tahılın 3.931 kile ile buğday olduğunu görülmektedir. Daha sonra ise buğdayı 1.805,5 ile arpa, onu da 7,5 kile ile karıklı takip etmektedir. Ezinepazar nahiyesi ve köylerine ortalama 145,5 kile buğday düşmektedir. En fazla buğday üreten yerleşim yeri incelendiğinde 1.581 kile ile Uygur köyüdür. 51 hanesi bulunan Uygur köyünde kişi başına 31 kile buğday düşmektedir. En az buğday üreten yerleşim yeri ise 15 kile ile Keçili karyesidir. Buğdaydan sonra en çok üretilen tahılın arpa olduğu kayıtlarda tespit edilmiştir. Toplam miktar olarak 1805,5 kile arpa üretilmiştir. Yerleşim yerleri incelendiğinde en fazla arpanın 585,5 kile ile Uygur karyesinde üretildiği görülmektedir.

Yerleşim yerlerine ortalama 66.8 kile arpa düşmektedir. En az arpa üretilen yer ise 1,5 kile ile Keçili karyesidir. Buğday ve arpadan sonra üretilen üçüncü tahıl karıklıdır. Karıklı buğday, arpa ve çavdar karışımı bir tahıldır. Karıklı buradaki yerleşim yerlerinde en az üretilen tahıldır ve sadece 7,5 kile üretimi yapılmıştır. En fazla karıklı tahılı ise 6 kile ile Tatar karyesinde bulunmaktadır.

Tablo 13'te tahıl üretimi yapılan tahıl çeşitlerinin miktar olarak dağılımı ve hane başına düşen tahıl üretimi gösterilmiştir.

Tablo 12: Tahıl üretiminin miktar olarak dağılımı (Kile)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Hinta	Şair	Karıklı	Sebze	Toplam Üretim Miktarı	Hane Başına Düşen Ortalama Miktar(Kile)
Keçili karyesi	1	15	1.5	1.5		18	18
Ovasaray Karyesi	56	50	31			81	1,44
İlyas Karyesi	38	25	9			34	0,89
Uygur Karyesi	51	1.581	585,5			2.166,5	42,4
Karataş Karyesi	17	36	23.5			59,5	3,5
Karaali Karyesi	9	39,5	13.5			53	5,8
Tatar Karyesi	28	147	75.5	6		228.5	8,16
Asi Abdal Karyesi	40	168,5	69			237,5	5,93
Şeyh Sadi Karyesi	28	77	52			129	4,60
Kürtler Karyesi	14	15,5	16			31,5	2,25
Ezinepazar	52	210.5	161			371,5	7,14
Kale Karyesi	67	335,5	149,5			485	7,23
Yağcı Abdal Karyesi	25	98.5	51,5		24.5	174.5	6,98
Sevincer Karyesi	20	29	17,5			46.5	2,32
Morami Karyesi	19	134,5	78,5			213	11,21
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	26,5	11,5			38	0,76
Ebecik Karyesi	15	77,5	58,5			136	9,06
Zoğlu Karyesi	18	58,5	27,5			86	4,77
Halifeli Karyesi	12	4,5	15			19.5	1,62
Bayat Karyesi	12	15	15,5			30.5	2,54
Kirab Karyesi	40	157,5	62,5			220	5,5
İmük Karyesi	23	63,5	23,5			87	3,78
Üfte Karyesi	33	170	87			257	7,78
Vermiş Karyesi	57	181	87			268	4,70
Karsan Karyesi	15	62	16,5			78,5	5,23
Keşlik Karyesi	11	69	39			108	9,81

Abacı Karyesi	19	83,5	27,5			31	1,63
Toplam	770	3931	1.805, 5	7,5	24,5	5.688, 5	

Tablo 13 incelendiğinde hane başına düşen tahıl miktarında 42,4 ile Uygur karyesi ilk sıradadır. Tabloda en fazla üretilen tahılın buğday olduğu gözükmektedir. Buğdayın bu kadar çok üretilmesinin sebebi un ihtiyacını karşılamakta kullanılmasıdır.

Üretilen diğer tahıl olan arpanın ise yoğun bir uğraşı alanı olarak görülmesi köylerde yoğun olarak yapılan büyük ve küçükbaş hayvancılık dolayısıyladır. Hayvanların yiyeceği olarak arpa kullanılmaktadır.

2.3. Hayvancılık

Hayvan yetiştiriciliği en önemli zirai faaliyetlerden biri olmakla beraber, tarımın temel ekonomik faaliyet alanı olduğu sanayi öncesi ekonomilerinin bir çeşit birikmiş servetidir. Osmanlı Devleti'nde yerleşik olarak çiftçilik yapan ve hayvan beslemek zorunda olan topluluklar daha çok çift sürme ve taşıma işlerinde güçlerinden faydalanmak için büyükbaş hayvan yetiştirmişlerdir. Hayvanlardan sağladıkları ürünleri de kendi tüketimleri için kullanmışlardır (Güran, 1998: 100).

Ezinepazar nahiyesinin genel hayvan dağılımına bakıldığında büyükbaş, küçükbaş, yük ve binek hayvanları olmak üzere hayvanlar üç grupta defterlere kaydedilmişlerdir. Bu yerleşim yerlerinde hemen hemen hepsinde bütün hayvan gruplarından bulmak mümkündür. Ezinepazar nahiyesinde 19.304 adet küçükbaş hayvan vardır. Ezinepazar nahiyesinde küçükbaş hayvan sayısı büyükbaş hayvan sayısından bir hayli fazladır. Küçükbaş hayvan sayısı büyükbaş hayvan sayısından neredeyse 6 kat fazladır. Bunun nedeninin Amasya'nın ikliminin ve yer şekillerinin küçükbaş yetiştiriciliği bakımından daha uygun olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 13: Hayvan Varlığının Genel Dağılımı (Adet)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Küçükbaş Hayvan Sayısı	Ortalama Küçükbaş Hayvan Sayısı	Büyükbaş Hayvan Sayısı	Ortalama Büyük Hayvan	Yük ve Binek Hayvan Sayısı	Ortalama Yük Binek
Keçili karyesi	1	332	332	12	12	1	1
Ovasaray Karyesi	56	345	6,1	56	1	4	0,07
İlyas Karyesi	38	75	1,9	54	1,42		
Uygur Karyesi	51	734	14,3	143	2,80	35	0,6
Karataş Karyesi	17	454	26,7	85	5		
Karaali Karyesi	9	9	1	46	5,1	2	0,2
Tatar Karyesi	28	900	32,1	260	9,2	42	1,5
Asi Abdal Karyesi	40	5528	138,2	284	7,1	4	0,1
Şeyh Sadi Karyesi	28	385	13,7	202	7,2		
Kürtler Karyesi	14	259	18,5	76	5,4		
Ezinepazar	52	610	11,7	302	5,8	32	0,6
Kale Karyesi	67	925	13,8	371	5,5	9	0,1
Yağcı Abdal Karyesi	25	599	9,2	213	8,5	17	0,6
Sevincer Karyesi	20	300	15	76	3,8	1	0,05
Morami Karyesi	19	639	33,6	87	4,5	16	0,8
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	308	6,1	73	1,46		
Ebecik Karyesi	15	1.087	72,4	148	9,8	25	1,6
Zoğlu Karyesi	18	261	14,5	83	4,6		
Halifeli Karyesi	12	100	8,3	66	5,5	3	0,25
Bayat Karyesi	12	188	15,6	54	4,5	1	0,08
Kirab Karyesi	40	720	18	263	6,5	6	0,15
İmük Karyesi	23	278	12,0	110	4,7		
Üfte Karyesi	33	2.055	62,2	314	9,5	18	0,54
Vermiş Karyesi	57	484	8,4	186	3,2	96	1,68
Karsan Karyesi	15	274	18,2	82	5,4	11	0,73
Keşlik Karyesi	11	236	21,4	54	4,9	2	0,18
Abacı Karyesi	19	1.219	64,1	171	9	25	1,31
Toplam	770	19.304	25,07	3.871	5,02	250	

Küçükbaş hayvanlardan sonra ikinci sırada büyükbaş hayvan yetiştiriciliği vardır. Ezinepazar nahiyesi ve köylerine ait kayıtlarda 3871 adet büyükbaş hayvan tespit

edilmiştir. Büyükbaş hayvan sayısı bakımından en zengin yerleşim yeri 371 büyükbaş hayvana sahip olan Kale karyesidir. Hane başına ise 5,5 adet büyükbaş hayvan düşmektedir. En az büyükbaş hayvana sahip yerleşim yeri ise 56 adet büyükbaş ile Ovasaray karyesidir. Ovasaray karyesinde hane başına 1 adet büyükbaş hayvan düşmektedir. Hane başına en fazla büyükbaş hayvan düşen yerleşim yeri ise Keçili karyesidir. Keçili karyesinde kayıtlı bir hane olup 12 adet büyükbaş hayvan vardır.

Tablo 14’te büyükbaş hayvanların adet olarak Ezinepazar nahiyesindeki dağılımı verilmiştir. Tabloyu incelediğimizde süt verdiğini belirtmek için hayvanın başına sağman sıfatı eklenmiştir. Süt vermeyen ve danası olmayan hayvanların başına da yoz sıfatı eklenmiştir. Tarım işlerinde ve ulaşımda kullanılan hayvanları belirtmek içinde hayvanların başına koşu sıfatı getirilmiştir. Tabloya baktığımızda yerleşim yerlerinde en fazla bulunan büyükbaş hayvan türü 820 adet ile sağman inektir. Bu sağman ineklerin 128 adet Yağcı Abdal karyesinde, 602 adet koşu öküzü, 442 adet tosun, 328 camus öküzü ve 323 adet düve kaydedilmiştir.

2.3.1. Büyükbaş Hayvan Dağılımı

Tablo 14:Büyükbaş Hayvan Dağılımı (Adet)

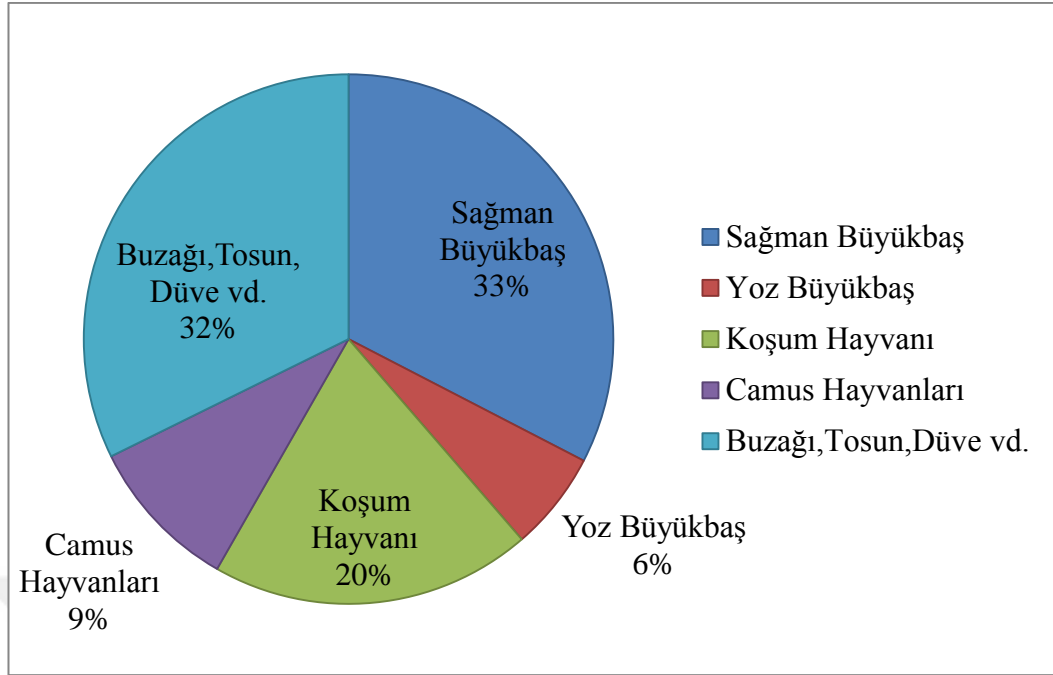
Yerleşim Yeri	Sağman İnek	Yoz İnek	Sağman Camus	Yoz Camus	Sağman Kara Sığır	Yoz Kara Sığır	Kara Sığır Öküzü	Koşu Öküzü	Camus Öküzü	Camus Düvesi	Camus Conbası	Comba	Koşu Camus	Kara Sığır İneği	Dana	Düve	Tosun	Malak	Buzağı	Toplam
Keçili karyesi	3		1				2	2						2		1	1			12
Ovasaray Karyesi				3	34			7							6	6				56
İlyas Karyesi					25	15	6	6									2			54
Uygur Karyesi			18		1			55				11			25	28	1	4		143
Karataş Karyesi	29	1						23	2			2	2	2	13	11				85
Karaali Karyesi	17		2					18					1		7	1				46
Tatar Karyesi	42	33	15	8			3	41	20			19	13		19	47				260
Asi Abdal Karyesi	73	11	14				27	41	35			6	4	2	27	14	24	6		284
Şeyh Sadi Karyesi	41	3	7	5			2	44	4			2	35	15	8	32	4			202
Kürtler Karyesi			1	3	22	2	18		4					17	2	7				76
Ezinepazar Kale Karyesi	67	20	20	2	1	1	6	74	38	2		11		1	29	30				302
Yağcı Abdal Karyesi	128	4	4					50					2	19	4	2				213
Sevincer Karyesi	9	5	4	1	10	4	12	2	8			2			4	7		8		76
Morami Karyesi	27	7						20					12		14	7				87
Kızılca-i Kebir Karyesi		2	4		31	2	10		10					1	11		1	1		73
Ebecik Karyesi	33	7	4	6				25	6	3		2	5	16	17	22	2			148
Zoğlu Karyesi			5		25	3		15						22	4	2	7			83
Halifeli	18	6	2					13	6			4			10	7				66

Karyesi																				
Bayat					19	2	18		2					7	6					54
Karyesi																				
Kirab	65	2	25	1			1	56	5	4	6	4	30	15	18	25	6			263
Karyesi																				
İmük	38							34							12	26				110
Karyesi																				
Üfte	48	6	14	2	31	12	32	4	77	3		3		6	31	45				314
Karyesi																				
Vermiş	67	17						44					1	3	18	32		4		186
Karyesi																				
Karsan	22							27	2				2	4	13	12				82
Karyesi																				
Keşlik			5		18	2	11		11						4	3				54
Karyesi																				
Abacı	63	6						34					2		35	31				171
Karyesi																				
Toplam	820	145	169	36	217	43	148	602	328	15	6	78	124	25	142	323	442	21	16	3.871

Koşu öküzü tarım toplumları için çok önemli bir hayvandır. Geçmişte tarım arazilerine traktör girene kadar ki dönemde bu hayvanlardan tarım arazilerinin ekilmesinde faydalanılmıştır. Günümüzde hala traktörün giremediği eğimli arazilerde tarlaların ekilmesinde bu hayvanlar kullanılmaktadır. Ezinepazarnahiyesinde toplam 602 adet koşu öküzü bulunmaktadır. Koşu öküzü en fazla 86 adet ile Kale karyesinde bulunmaktadır.

Ezinepazar nahiyesinde tespit edilen bir başka öküz türü de Camus öküzüdür. Camus öküzü koşu öküzü gibi eskiden tarla sürmekte kullanılan bir hayvandır. Bunlar koşu öküzlerine nazaran daha çok hanelerin et ihtiyacını karşılamak ve dişi camusların çoğalmalarında kullanılmak için yetiştirilmişlerdir. Bu öküzün diğer koşu öküzünden farkı tarla sürmelerinde sıcak havadan çok çabuk etkilenmeleridir. Sıcaktan çabuk etkilenen bu öküz türü çamur ve çorağa yatarak sıcak havanın etkisinden kendilerini korumaktadırlar. Camus öküzü 77 adet ile en fazla Üfte karyesinde kayıtlara geçmiştir.

Ezinepazar' da en fazla bulunan diğer büyükbaş hayvanlar ise tosun, düve, comba, malak ve buzağıdır. Tosun toplamda 442 adet olup en fazla 51 adet ile yine Kale karyesinde Yine 323 adet bulunan düve en fazla 46 adet ile Kale karyesinde kaydedilmiştir. Büyükbaş hayvan sayısı bakımından ilk sırada yer alan yerleşim yeri Kale karyesidir. Toplam büyükbaş hayvan sayısının 3871 olduğu Ezinepazar nahiyesinde Kale karyesi diğer yerleşim birimleri kıyaslandığında%9,5 oranına sahiptir. Kale karyesinde 371 adet büyükbaş hayvan bulunmaktadır.

Şekil 8: Büyükbaş Hayvanların Niteliklerine Göre Dağılımı

2.3.2. Küçükbaş Hayvan Dağılımı

Ezinepazar nahiyesinde küçükbaş hayvancılığın da yaygın olduğu görülmektedir. Tablo 15’te küçükbaş hayvan türleri, toplam miktarı ve köylere göre dağılımı verilmiştir. Koyun “ağnam” olarak adlandırılmıştır. Koyun türüne dahil edilen hayvanlara sağman ağnam, yoz ağnam ve kuzudur. Keçi türüne dahil edilen hayvanlar ise sağman keçi, yoz keçi ve oğlaktır.

En fazla küçükbaş hayvana sahip olan yerleşim yeri Asi Abdal karyesidir. Toplam 5.488 adet küçükbaş hayvanı bulunmaktadır ve burada hane başına 137,2 adet küçükbaş hayvan düşmektedir. Hane başına en az küçükbaş hayvan düşen yerleşim yeri ise 37 adet ile İlyas karyesidir. Burada hane başına 0,97 adet küçükbaş hayvan düşmektedir.

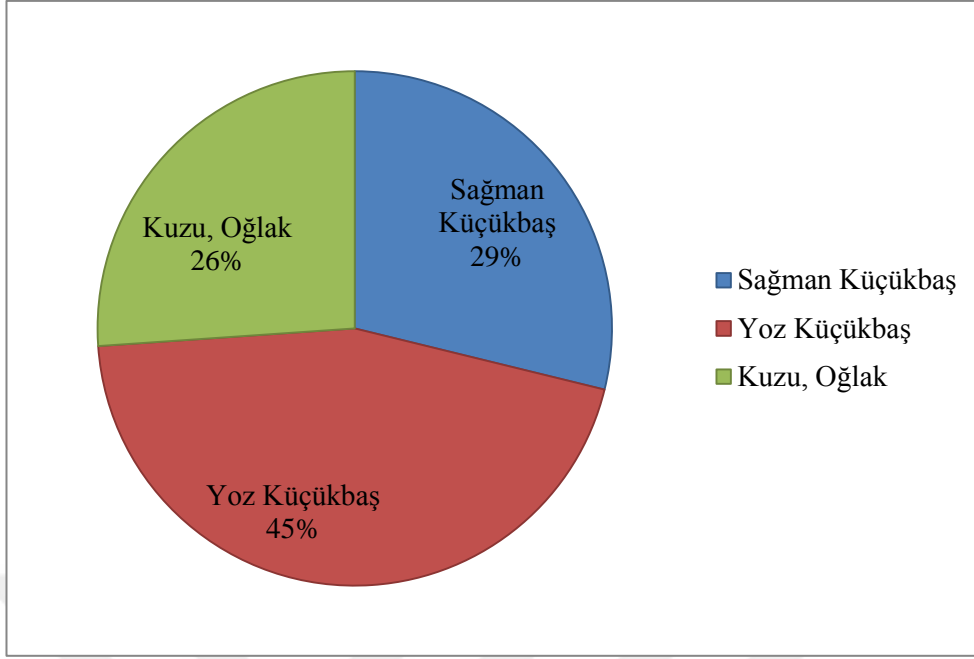
Tablo 15: Küçükbaş Hayvan Dağılımı (Adet)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Sağman Ağnam	Yoz Ağnam	Sağman Keçi	Yoz Keçi	Kuzu	Oğlak	Toplam
Keçili karyesi	1	9	19	46	184	9	64	107
Ovasaray Karyesi	56	31	55	92	111			289
İlyas Karyesi	38			3	10		24	37

Uygur Karyesi	51	71	38	215	130	55	174	683
Karataş Karyesi	17	81	124	39	70	81	42	437
Karaali Karyesi	9							
Tatar Karyesi	28	21	248	169	248	45	141	872
Asi Abdal Karyesi	40	118	42	1.151	2.996	109	1072	5.488
Şeyh Sadi Karyesi	28	18	9	118	96	18	98	357
Kürtler Karyesi	14	5	10	105		15	110	455
Ezinepazar Nahiyesi	52	75	25	153	92	63	150	558
Kale Karyesi	67	15	29		509	20	285	858
Yağcı Abdal Karyesi	25	59	58	132	268	57		574
Sevincer Karyesi	20	8	18	92	62	8	92	272
Morami Karyesi	19	62	31	202	126	83	116	620
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	22	3	135	20	21	57	258
Ebecik Karyesi	15	40	32	210	573	21	196	1.072
Zoğlu Karyesi	18			94	104		45	243
Halifeli Karyesi	12	21	8	30	9	9	11	88
Bayat Karyesi	12	10		56	50	20	40	176
Kirab Karyesi	40	10		208	249	10	203	477
İmük Karyesi	23	40	10	72	36	43	54	255
Üfte Karyesi	33	238	228	370	609	172	405	2.022
Vermiş Karyesi	57	26	22	149	108	53	69	427
Karsan Karyesi	15	10	9	94	56	7	83	259
Keşlik Karyesi	11	19	18	65	44	17	62	225
Abacı Karyesi	19	154	274	179	286	145	162	1200
Toplam	770	1.163	1.310	4.179	7.046	1.081	3.755	18.120

Tablo 16'ya baktığımızda en fazla olan küçükbaş hayvanın 7.046 adet ile yoz keçi olduğu görülmektedir. En fazla yoz keçi ise 2.996 adet ile Asi Abdal karyesinde bulunmaktadır. Asi Abdal karyesinde hane başına 74,9 adet yoz keçi düşmektedir. Yoz keçiden sonra en fazla yetiştirilen küçükbaş hayvan ise 4.179 adet ile sağman keçidir. Sağman keçi de en fazla 1.151 adet ile Asi Abdal karyesinde yetiştirilmektedir.

Yoz hayvanların bu kadar çok yetiştirilmesi bu hayvanların doğrudan etinden faydalanmak için yetiştirildiğini göstermektedir. Ayrıca küçükbaş hayvan adetinin fazla olduğu yerleşim yerlerinin ekili tarım arazileri miktarlarının genel anlamda az olduğu görülmektedir. Örneğin 5488 adet küçükbaş hayvanı bulunan Asi Abdal karyesinin 415 dönüm mezru arazisi bulunmaktadır. Yine 2022 adet küçükbaş hayvanı bulunan Üfte karyesinin 487,5 dönüm gibi bir arazisi bulunmaktadır. Buradan hareketle işlenen tarım arazilerinin az olduğu yerleşim yerleri hayvancılığı ön planda tutmaktadır.

Şekil 9:Küçükbaş hayvanların niteliklerine göre dağılımı

Tablo 16: Küçükbaş Hayvanlardan Elde Edilen Yıllık Gelirin Dağılımı (Kuruş)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Sağman Ağnam	Yoz Ağnam	Sağman Keçi	Yoz Keçi	Toplam Gelir	Hane Başına Düşen Ortalama Gelir
Keçili Karyesi	1	90	90	368	736	1.284	1.284
Ovasaray Karyesi	56	340	296	728	636	2.000	35,71
İlyas Karyesi	38	-	-	200	80	280	7,36
Uygur Karyesi	51	730	180	1712	536	3.158	61,92
Karataş Karyesi	17	810	540	264	240	1.854	109,05
Karaali Karyesi	9	-	-	-	-	-	-
Tatar Karyesi	28	610	115	1312	900	2.937	104,89
Asi Abdal Karyesi	40	1200	235	8.504	10.296	20.235	505,87
Şeyh Sadi Karyesi	28	180	45	920	376	1.521	54,32
Kürtler Karyesi	14	150	50	870	840	1.910	136,42
Ezinepazar Nahiyesi	52	840	105	1.256	376	2.577	49,55
Kale Karyesi	67	246	145	2.144	2.036	4.571	68,22
Yağcı Abdal Karyesi	25	520	280	1.204	1.036	2.860	114,4
Sevincer Karyesi	20	30	90	736	248	1.104	55,2
Morami Karyesi	19	700	147	1.616	504	2.967	156,15
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	200	15	700	88	1.003	20,06
Ebecik Karyesi	15	400	160	1.680	2.292	4.532	302,13
Zoğlu Karyesi	18			656	400	1.056	58,66
Halifeli Karyesi	12	270	40	240	36	586	48,83
Bayat Karyesi	12	200		488	200	888	74
Kirab Karyesi	40	100	25	3.688	992	4.805	120,12
İmük Karyesi	23	400	50	576	144	1.170	50,86
Üfte Karyesi	33	2.450	1.080	3.122	2.576	9.228	279,63
Vermiş Karyesi	57	290	60	1.560	612	2.522	44,24
Karsan Karyesi	15	100	45	536	254	935	62,33
Keşlik Karyesi	11	190	60	520	126	896	81,45
Abacı Karyesi	19	1540	1370	1156	1576	5.642	296,94

Yerleşim yerlerinin küçükbaş hayvan gelirleri incelendiğinde tarım arazilerinin yetersiz olduğu yerlerde küçükbaş hayvancılık faaliyetinin öne çıktığı görülmektedir. Örneğin 271 dönüm tarım arazisi bulunan Ebecik'te küçükbaş hayvancılıktan 4.532 kuruş gelir elde edilmiştir. Yine diğer bir yerleşim yeri olan Abacı'da toplam 308 dönüm tarım arazisi varken, hayvancılıktan 5.642 kuruş gelir elde edilmiştir.

2.3.3. Yük ve Binek Hayvanı Dağılımı

Ezinepazar nahiyesi ve temettuât kayıtlarında yük ve binek hayvanı olarak kısrağ, merkep, tay, katır ve beygir kaydedilmiştir. Bunları toplam sayısı 250'dir. Bunlar içerisinde sayısı en fazla olan ise 211 adet ile merkeptir. Merkep beslenmesi bakımının masrafsız ve kolay oluşu, ulaşım ve taşımada kullanılması ve fiyatının diğer hayvanlara göre düşük olmasından dolayı çok tercih edilen bir yük ve binek hayvanıdır (Özlü, 2007: 58). Ezinepazar nahiyesine baktığımız da en fazla merkep 87 adet ile Vermiş karyesinde. Vermiş karyesinde hane başına 1.5 adet merkep düşmektedir.

Ezinepazar'da merkepten sonra en çok bulunan hayvan kısrağıdır. Toplam 100 adet kısrağ bulunmaktadır. En fazla kısrağın bulunduğu karye ise 25 adet ile Abacı'dır. Merkep ve kısrağlar ise üretim yapılan tarlara gidiş gelişlerde yani ulaşım anlamında faydalanılan hayvanlardır. Ayrıca yakın köy ve kasabalara ulaşım da merkep ve kısrağlardan faydalanılmıştır. Yük taşıyan atlara beygir denilirdi. Beygirler taşımacılıkta kullanılırdı. Ezinepazar' da toplam 18 beygir kayıtlara geçmiştir. En fazla beygir ise 14 adet ile Yağcı Abdal karyesinde bulunmaktadır. Diğer bulunan yük hayvanları ise tay, katır ve yoz kısrağıdır. Yoz kısrağın kısrağtan farkı ise sağılacak süt verecek duruma gelmemiş olan ve yavrulamamış kısrağıdır

Tablo 17:Yük ve Binek Hayvanlarının Dağılımı

Yerleşim Yeri	Kısrak	Yoz Kısrak	Merkep	Tay	Katır	Beygir	Toplam
Keçili karyesi	1						1
Ovasaray Karyesi	3			1			4
İlyas Karyesi							
Uygur Karyesi			35				35
Karataş Karyesi							
Karaali Karyesi	1				1		2
Tatar Karyesi	18		20	4			42
Asi Abdal Karyesi	2		1	1			4
Şeyh Sadi Karyesi							
Kürtler Karyesi							
Ezinepazar Nahiyesi			32				32
Kale Karyesi	5	2	2				9
Yağcı Abdal Karyesi			3			14	17
Sevincer Karyesi				1			1
Morami Karyesi			14	1		1	16
Kızılca-i Kebir Karyesi							
Ebecik Karyesi	19		3			3	25
Zoğlu Karyesi							
Halifeli Karyesi	3						3
Bayat Karyesi			1				1
Kirab Karyesi	6						6
İmük Karyesi							
Üfte Karyesi	12			6			18
Vermiş Karyesi	5		87	4			96
Karsan Karyesi			11				11
Keşlik Karyesi			2				2
Abacı Karyesi	25						25
Toplam	100	2	211	18	1	18	250

Katır ve atlar tarım arazilerinin işlenmesinde kullanılırken yine büyükbaş koşum hayvanlarından da tarlaların sürülmesi ve ekilmesi işleminde yararlanılmaktaydı. Tarlalarda üretilen ürünlerin evlere getirilmesinde ilkel arabalar kullanılmıştır. Bu arabaların çekiminde de yine yük hayvanlarından faydalanılmıştır. Arabalar hayvanların sırtlarında taşıdıkları yüklerden çok daha fazlasını taşımaktadırlar. Ayrıca bu ilkel arabalar üretilen ürünlerin hayvanlar sayesinde pazarlara ulaştırılmasına imkân sağlamaktaydı.

Görüldüğü üzere yük ve binek hayvanları hayatın her aşamasında insanlara fayda sağlamıştır (Güran, 1998:87).

2.4.Ezinepazar Nahiyesi Köylerinin Gelir Dağılımı

Yapılan temettuât sayımlarında bu defterlere hane reisinin sahip olduğu her şey kaydedilmiştir. Her şeyin kaydedilmesi ile ise toplam vergi yükünün bölgeler ve kişiler arasında eşit bir şekilde dağıtılması amaçlanmıştır. Bu sayımlarda hane reisinin elinde bulunan ekili veya nadasa bırakılmış tarla, bağ, bahçenin miktarı, küçük ve büyükbaş hayvanların sayısı ve cinsleri ve ayrıca hanenin sahip olduğu değirmen, dükkân gibi taşınmaz servetleri varsa bunların sayıları ve büyüklükleri yazılmıştır.

Tablo 18:Gelir Dağılımı (Kuruş)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Toplam Gelir(Kuruş)	Hane Başına Gelir(Kuruş)	Hane Başına Düşen Gelir Ortalamasına Göre (424,14) kuruş
Keçili karyesi	1	1.660	1.660	Altında
Ovasaray Karyesi	56	56.314	1.005,6	Üstünde
İlyas Karyesi	38	68.161,5	1.793,72	Üstünde
Uygur Karyesi	51	33.985	666,37	Üstünde
Karataş Karyesi	17	5.228,50	307,55	Altında
Karaali Karyesi	9	4.999	555,44	Üstünde
TatarKaryesi	28	18.232,50	651,16	Üstünde
Asi Abdal Karyesi	40	27.858,5	696,45	Üstünde
Şeyh Sadi Karyesi	28	13.053	466,17	Üstünde
KürtlerKaryesi	14	4.969,50	354,96	Altında
Ezinepazar Nahiyesi	52	27.135,50	521,83	Üstünde
Kale Karyesi	67	43.338	646,83	Üstünde
Yağcı Abdal Karyesi	25	14.848	593,92	Üstünde
Sevincer Karyesi	20	2.394	119,7	Altında
MoramiKaryesi	19	20.977	1.104,05	Üstünde
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	42.178	843,56	Üstünde
EbecikKaryesi	15	10.505,50	700,36	Üstünde
Zoğlu Karyesi	18	20.985	1165,83	Üstünde
Halifeli Karyesi	12	5.091,50	424,29	Üstünde

Bayat Karyesi	12	6.632	552,66	Üstünde
Kirab Karyesi	40	19.941	498,52	Üstünde
İmük Karyesi	23	9.192	399,65	Altında
Üfte Karyesi	33	27.191	823,96	Üstünde
Vermiş Karyesi	57	36.656,50	643,09	Üstünde
Karsan Karyesi	15	6.859,50	457,30	Üstünde
Keşlik Karyesi	11	8.908	809,81	Üstünde
Abacı Karyesi	19	12.868,50	677,28	Üstünde
Toplam	770	326.595	17.346,34	

Temettuât sayımlarında tarım arazilerinden elde edilen gelirin tespitinde ödenen aşar vergisi bazı bölgelerde dokuz katı alınarak topraklardan elde edilen gelirler gösterilmiştir. Bu şekilde yapılan yazımlarda topraklardan elde edilen gelirler, öşür vergisi düşüldükten sonra hane sahibine kalan ürünün değerini göstermektedir. Bazı bölgelerde ise ödenen aşar vergisinin on katı toprakların geliri olarak gösterilmiştir. Hayvanların gelirlerinin hesaplanmasında ise bölge için tespit edilen kazanç tabloları kullanılmıştır. Kiraya verilen taşınmazlardan sağlanan gelirler de kaydedilmiştir. Ticaret esnafılık ve işçilik gibi çiftçilik dışı mesleki ya da meslek dışı gibi faaliyetlerden elde edilen gelirler ise tahmini olarak gösterilmiştir (Güran, 2000: 78).

Temettuât sayımlarında hane reislerinin tüm gelirleri yazılıp ona göre vergi alınması hedeflenmiştir. Hane reislerinin elde ettikleri toplam yıllık gelirin yazılmasında birtakım hatalar yapılmıştır. Bu tür hatalı yazımların iki sebebi olduğu düşünülmektedir. Birincisi görevli memurların sayım sırasında hesaplama hataları yaptıklarıdır. İkinci neden ise toplam kazancın, sayımı yapan görevliler tarafından değişik nedenlerle bilinçli olarak yanlış yazdıkları düşünülmektedir. Ezinepazar nahiyesi ve köylerindeki hesaplamalarda çoğu köyün toplam geliri az veya yanlış hesaplanmıştır.

Tablo 16'da köylerin yıllık gelirleri, hane başına düşen gelir ve hane başına düşen gelirlerin köylerin ortalamasına göre durumları gösterilmiştir. Tabloya baktığımızda en fazla gelire sahip köy 38 haneli İlyas karyesidir. İlyas karyesinin 68.161,5 kuruş geliri bulunmaktadır. Bu yerleşim yerinde hane başına 1.793,72 kuruş gelir düşmektedir. En az gelire sahip olan yerleşim yeri ise 1.660 kuruş ile Keçili karyesidir.

Köylerin toplam geliri 326.595 kuruştur. Bu toplam gelirden hane başına ortalama olarak 424,14 kuruş düşmektedir. Buradan hareketle Keçili karyesi, İmük karyesi, Sevincer karyesi, Karataş karyesi ve Kürtler karyeleri ortalamanın altında gelire sahip olan yerlerdir.

Bu köyler haricinde kalan 22 yerleşim yeri, hane başına düşen ortalama yıllık gelirin üstündedirler.

2.5. Başka Yerde İkamet Edip Ezinepazar Nahiyesi ve Köylerinde Emlak ve Arazisi Olanlar

Ezinepazar nahiyesinde ikamet etmediği halde burada emlak ve arazisi olanlar bulunmaktadır. Bu haneler temettuât defterlerinde köyden yaşayanlardan sonra kaydedilmişlerdir. Bunlar kaydedilirken “ Karye-i mezbure arazisinde kâin sair mahallerden emlak ve arazi ashablarının mahallidir” şeklinde ifade kullanılmıştır. Burada Ezinepazar nahiyesine yakın köylerde oturanların yanında Amasya'nın merkez mahalleleri ile yakın nahiyeye, köy ve kasabalarda oturanlar bulunmaktadır. Örneğin Tatar karyesinde kaydedilmiş Osman adlı hane reisi Amasya'ya yakın olan Tokat'ın Zile kazası Sancı karyesinde ikamet etmektedir. Bu kişi Sancı karyesinde ikamet etmekte olmasına rağmen Tatar Karyesinde 5 dönüm müşterek ziraat yaptığı tarlası bulunmaktadır. Ayrıca yine 5 dönümde gayri mezru olmak üzere toplam 10 dönüm arazisi vardır. Bu 10 dönümlük tarlasından ise 54 kuruş gelire sahiptir. Yine Sancı karyesinde ikamet edip Morami karyesinde 2 dönümlük üzüm bağı bulunan Molla Osman adında bir hane reisi kaydedilmiştir. Bu hane reisi ise 72 kuruşluk gelirede etmektedir. Başka yerde ikamet edip Ezinepazarı' da emlak ve arazisi olanların toplam hane sayısı 349 olarak belirlenmiştir. Bu hanelerin toplam gelirleri 58.826,5 kuruş olarak hesaplanmıştır. Hane başına ise 168,5 kuruş gelir düşmektedir.

Ek 2, Tablo 20 incelendiğinde burada en fazla yapılan ve gelir getiren uğraşı alanlarının tarla olarak dönümü, hayvan olarak ise adeti verilmiştir. Ovasaray köyünde arazisi olup başka yerde ikamet edenlerin 212 dönüm dutluk bağı vardır. İlyas karyesinde arazisi olanlar ise 223 dönüm arazide dut bağıcılığı ve 93 dönüm arazide de kürüm bağıcılığı yapmaktadırlar. Karataş karyesinde 67 dönüm, Karaali karyesinde 44,5, Ezinepazar nahiyesinin merkezinde 157 dönüm gayri mezru tarla bulunmaktadır. Bu tarlalarda tarım yapılmaması tarla sahiplerinin yeterli iş gücüne sahip olmadığını ya da nadasa bıraktığını veya ortakçı olarak verecek birini bulamadıkları için tarlaların boş kaldığı düşünülmektedir.

Yine Sevincer karyesinde 61 dönüm dut bağı, 54 dönüm üzüm bağı, Morami karyesinde 52 dönüm üzüm bağı, Kızılca-i Kebir'de 52 dönüm dutluk bağı, Bayat köyünde 41 dönüm kürüm bağı bulunmakla beraber Yağcı Abdal karyesinde 72 ve Keşlik

karyesinde 83 dönüm müşterek üzere zira eynlenmiş tarla bulunmaktadır.

Ezinepazar'a bağlı yerleşim yerlerinde ikamet etmediği halde burada hayvancılıkla uğraşan aileler mevcuttur. Örneğin başka yerde ikamet edenlere ait Morami karyesinde 60 sağman keçi, 90 yoz keçi ve 60 oğlak bulunmaktadır. İlyas karyesi, başka yerde ikamet edip de sınırları dahilinde 88 hanenin arazisini, hayvanlarını ve emlakını kapsamaktadır. Başka yerde ikamet eden bu hanelerin İlyas karyesindeki toplam geliri 32.322 kuruştur.. Hane başına ise 367,2 kuruş gelir düşmekteydi.

III. BÖLÜM

3. EZİNEPAZAR NAHİYESİ VE KÖYLERİNİN VERGİ DAĞILIMI

Vergi, devletin kamudaki giderlerini karşılamak için kişilerden cebren ve karşılıksız olarak topladığı ekonomik değeri ifade eden kavramdır. Kaynaklarda genellikle “virgü” olarak geçen bu kavram XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bugünkü şekli ile kullanılmaya başlanmıştır (Kenanoğlu, 2013: 52-56).

Osmanlı Devleti’nde vergi toplanması ve çeşitliliği açısından farklı uygulamalar geçirmiştir. Tanzimat öncesinde “Tekâlif-i Şer’iyye” ve “Tekâlif-i Örfiyye” ana başlığı altında farklı oranlarda ve farklı tahsil şekillerine tabi vergiler bulunmaktaydı (Öztürk, 1996: 173). Tanzimat ile birlikte örfi vergiler ve olağanüstü vergiler kaldırılmış yerine herkesin gelirine göre vergi ödeyeceği ancemaatin vergi getirilmiştir (Şener, 1990: 94).

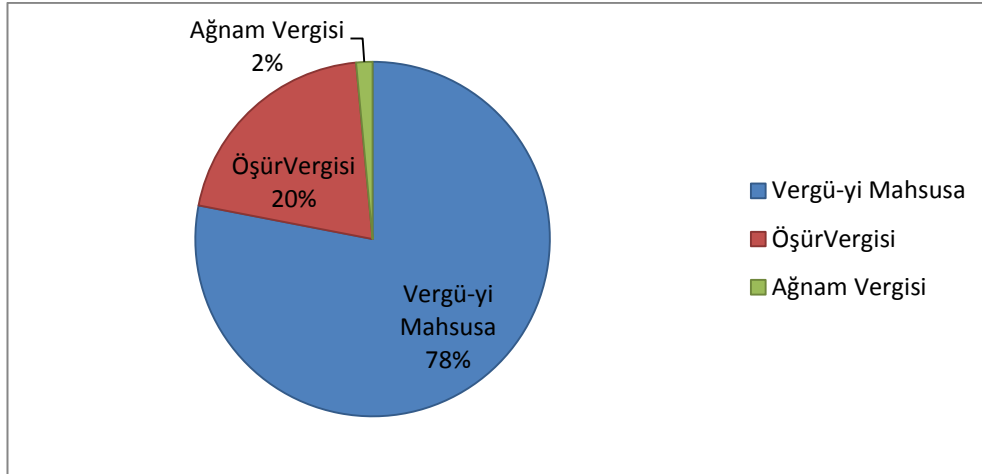
Tablo 19: Vergi Türlerinin Köylere Göre Dağılımı

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Vergü-yi Mahsusa	Öşür Vergisi	Ağnam Vergisi	Toplam Vergi	Hane Başına Düşen Ort. Vergi	Vergi Dilimi
Kale Karyesi	67	7.156,30	2.564,5	80	9.800,8	146,28	%16.512
Vermiş Karyesi	57	6.570	1415,5	36,5	8.022	140,73	%17.923
Ova Saray Karyesi	56	3.749	398	18	4.165	74,37	%6.65
Ezinepazar	52	4.070,5	1802	35	5.907,5	113,60	%13.86
Uygur Karyesi	51	5.131	2197	26	7.354	144,19	%15.097
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	5.030	24	225,5	5.279,5	105,59	%11.925
Kirab Karyesi	40	3.769	1167,5	65,5	5.002	125,05	%18.900
Asi Abdal Karyesi	40	6.989	970,5	430,5	8.390	209,75	%25.087
İlyas Karyesi	38	3.980		10	3.990	105	%5.83
Üfte Karyesi	33	4.366	1490	151,5	6.007,5	182,04	%16.056
Tatar Karyesi	28	3.688	1740,5	36,5	5.465	195,17	%20.227
Şeyh Sadi Karyesi	28	4.060	674,5	14,5	4.749	169,60	%31.103
Yağcı Abdal Karyesi	25	1.501	980,5	46,5	2.528	101,12	%10.10
İmük Karyesi	23	1.410	575,5	11	1.996,5	86,80	%15.339
Seviner Karyesi	20	2.394	244,5	40,5	2.679	133,95	%21.042

Morami Karyesi	19	2.110	1117,5	41,5	3.269	172,05	%10.05
Abacı Karyesi	19	2.855	615,5	100,5	3.571	187,94	%22.185
Zoğlu Karyesi	18	1.806	485	16	2.307	128,16	%20.985
Karataş Karyesi	17	594	258,5	26	878,5	51,67	%11.367
Ebecik Karyesi	15	1.925	684,5	39,5	2.649	176,6	%18.323
Karsan Karyesi	15	1.265	439,5	13,5	1.718	114,53	%18.441
Kürtler Karyesi	14	1.058	169,5	35	1.262,5	90,17	%21,289
Halifeli Karyesi	12	1.520	347	5,5	1.872,5	156,04	%29.853
Bayat Karyesi	12	1.100	151,5	12	1.263,5	105,29	%16.586
Keşlik Karyesi	11	1.926	558	7,5	2.491,5	226,5	%21.621
Karaali Karyesi	9	1.423	259	6,5	1.688,5	187,61	%28.465
Keçili Karyesi	1	256	102	25	383	383	%15.4
TOPLAM	770	81.701,8	21.432	1.556	104.689,8		

Tablo 18’de vergi türleri, miktarları, hane başına düşen vergi ortalaması ve köylerin verdiği vergilerin yüzdeler dilimleri gösterilmiştir. Toplanan verginin çoğunluğunu vergü-yi mahsusa ve öşür vergisi oluşturmaktadır.

Ezinepazar nahiyesinde toplam 104.689,8 kuruş vergi tahsil edilmiştir. Bu tutarın içinde 81.701,80 kuruş vergü-yi mahsusa ilk sırada gelmektedir. Tahsil edilen öşür vergisi ise 21.432 kuruş olarak kayıtlara geçmiştir. Bunlardan sonra ise son olarak 1.556 kuruş ağnam vergisi toplanmıştır. En çok vergi veren yerleşim birimi 9.800,8 kuruş Kale karyesidir. Aynı zamanda en fazla haneye sahip olan Kale karyesinde hane başına 146,28 kuruş yıllık vergi düşmektedir. Vergi miktarının en düşük olduğu yerleşimyeri ise Keçili karyesidir. Keçili karyesinin yıllık toplam vergisi 383 kuruştur. Keçili karyesi hane başına 383 kuruş ile vergi miktarının en çok düştüğü köydür. Hane başına en az vergi düşen yerleşim yeri ise 51,67 kuruş ile Karataş karyesidir. Ezinepazar nahiyesinin genelinde hane başına 135,96 kuruş vergi düşmektedir. Buradan hareketle Kale, Vermiş, Uygur, Asi Abdal, Üfte, Tatar, Şeyh Sadi, Morami, Abacı, Ebecik, Halifeli, Keşlik ve Karaali karyeleri hane başına düşen ortalama vergi miktarı genel ortalamanın üstündedir. Geriye kalan köyler ise genel ortalamanın altındadır.

Şekil 10: Vergi Türlerinin Dağılımı

Şekil 9’da vergi türlerinin yüzdelerini gösteren grafik verilmiştir. Grafikte vergü-yi mahsusanın toplam vergi içindeki payının %78 olduğu görülmektedir. Buna göre köylerden toplanan verginin yarısından fazlası vergü-yi mahsusadan elde edilmiştir. Öşür vergisinin ise toplam vergi içindeki payı %20 olduğu gözükmemektedir. Küçükbaş hayvanlardan alınan ağnam vergisi ise %2’dir.

3.1. Vergü-yi Mahsusa

Vergü-yi mahsusa Tanzimat dönemi idarecileri tarafından örfi vergiler yerine getirilmiştir. Bu vergi “An-cemaatin vergi”, “Vergü-yi mahsusa”, “vergü” ve “Komşuca alınan vergi” gibi çeşitli şekillerde adlandırılmıştır. Bu vergi yapılan sayımlar sonucunda herkesin kazancı gözetilerek eşit bir şekilde paylaştırılırdı. Bu verginin toplanmasında esas alınan nokta mali gücün ölçüsü olarak halkın emlak, arazi ve hayvanı ve ticaretle uğraşıyorsa kişi bunlar dikkate alınmaktadır. Bu verginin tahsili, köy veya mahallenin muhtarı, kocabaşı veya papazı yaptıkları tahsilatı hane reisinin adının bulunduğu deftere kaydederek tahsil ettiği para ile birlikte bu defteri kazaya götürerek işlem tamamlanırdı. Bu verginin halktan tahsil edilmesi mayıs ve kasım aylarında iki taksit şeklinde yapılmaktaydı (Öztürk, 1996: 174-175).

Ezinepazar nahiyesi ve köylerinin temettuât defterlerinde vergü-yi mahsusa “ bir senede vergü-yi mahsusası” veya “ hasılat-ı senevisi” gibi isimlerle hane reisinin mesleğinin altına yazılmıştır. Vergü-yi mahsusayı toplanırken, devlet tarafından toplanması kararlaştırılan vergi kazaya bildirilmektedir, kaza da bu vergiyi kendisine bağlı köylere dağıtarak, köydeki hanelerden ödeme güçlerine göre bu vergi toplanmaktadır(Öztürk,

1996: 174).

Ezinepazar temettuât kayıtlarında vergilerin toplanırken işlem hatalarının yapıldığı tespit edilmiştir. Örneğin: Ezinepazar merkezinin toplam vergü-yi mahsusası 4.070,5 kuruş olması gerekirken 3.761,5 kuruş hesaplanmıştır. Yine bunun gibi birçok örnek bulunmaktadır. Kızılca-i Kebir karyesi'nin toplam vergü-yi mahsusası 4.910 kuruş olması gerekirken kayıtlara 5.030 kuruş olarak geçmiştir. Kirab karyesinin 3.771 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 3.769, Asi Abdal karyesinin 6.917 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 6.989 kuruş, İlyas karyesinin 3800 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 3.980 kuruş, Üfte karyesinin 4.306 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 4.366 kuruş, Tatar karyesinin 3.788 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 3.688 kuruş, Şeyh Sadi karyesinin 3.900 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 4.060 kuruş, Yağcı Abdal karyesinin 1.374,5 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 1501 kuruş, Zoğlu karyesinin 610.5 olması gereken vergü-yi mahsusası 594 kuruş, Kürtler karyesinin 1.028 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 1.058 kuruş, Bayat karyesinin 1.090 kuruş olması gereken vergü-yi mahsusası 1.100 kuruş ve Keşlik karyesinin 1.743 kuruş olması gerekirken vergü-yi mahsusası 1.926 kuruş olarak hesaplanmıştır.

Tablo 20: Vergü-yi Mahsusanın Dağılımı

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Vergü-yi Mahsusa	Hane Başına Düşen Ortalama Vergü-yi Mahsusa
Kale Karyesi	67	7.156,30	106,81
Vermiş Karyesi	57	6.570	115,26
Ova Saray Karyesi	56	3.749	66,94
Ezinepazar	52	4.070,5	78,27
Uygur Karyesi	51	5.131	100,60
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	5.030	100,6
Kirab Karyesi	40	3.769	94,22
Asi Abdal Karyesi	40	6.989	174,72
İlyas Karyesi	38	3.980	104,73
Üfte Karyesi	33	4.366	132,30
Tatar Karyesi	28	3.688	131,71
Şeyh Sadi Karyesi	28	4.060	145
Yağcı Abdal Karyesi	25	1.501	60,04
İmük Karyesi	23	1.410	61,30

Seviner Karyesi	20	2.394	119,7
Morami Karyesi	19	2.110	111,05
Abacı Karyesi	19	2.855	150,26
Zoğlu Karyesi	18	1.806	100,33
Karataş Karyesi	17	594	34,94
Ebecik Karyesi	15	1.925	128,33
Karsan Karyesi	15	1.265	84,33
Kürtler Karyesi	14	1.058	75,57
Halifeli Karyesi	12	1.520	126,66
Bayat Karyesi	12	1.100	91,66
Keşlik Karyesi	11	1.926	175,09
Karaali Karyesi	9	1.423	158,11
Keçili Karyesi	1	256	256
TOPLAM	770	81.701,8	106,10

Tablo 19’da vergü-yi mahsusanın 1845 yılında köylere göre dağılımı ve hane başına düşen ortalama vergü-yi mahsusa miktarları verilmiştir. Toplam vergü-yi mahsusa miktarı 81.701,8 kuruş olarak hesaplanmıştır. Hane başına ortalama 106,10 kuruş vergü-yi mahsusa düşmektedir. Bu verginin en fazla tespit edildiğiyerleşim birimi7.156,30 kuruş ile Kale karyesidir. Kale karyesinde hane başına 106,81 kuruş vergü-yi mahsusa düşmektedir. En az vergü-yi mahusa tespit edilen mahal ise bir hanesi bulunan Keçili karyesidir. Toplam vergü-yi mahusası 256 kuruştur.

Ezinepazar nahiyesi geneline bakıldığında ise yerleşim yerlerindeki köylerin başına3.025 kuruş vergü-yi mahsusanın düştüğü düşmektedir. Buradan hareketle Kale, Asiabdal, Üfte, Tatar, Sevincer, Morami, Abacı, Ebecik, Halifeli, Keşlik, Karaali karyeleri hane başına düşen ortalama vergü-yi mahsusanın üstündedir. Diğer köyler ise genel ortalamanın altındadır.

3.2. Öşür Vergisi

Köylünün ürettiği üründen doğrudan doğruya alınan vergidir. Öşür vergisi iki şekilde toplanırdı. Birinci olarak bitkisel üretimden onda bir oranında aynen alınmaktadır. İkinci olarak da bağ, bahçe, arı kovanı, bostan ve küçükbaş hayvanlardan maktu olarak tahsil edilirdi (Güran, 1998:199-200). Çiçek ürünü sayılan bal ve dutluk bağlarıyla ilişkili olan ipek de öşür vergisinin kapsamı dahiline girmektedir. İpekten alınan öşür ise “harir öşrü” olarak adlandırılmıştır. Bu öşür ise ipeklerin kantara koyulduğu satış sırasında tahsil

edilmiştir (Şener, 1990: 127-128). Ezinepazar temettuât kayıtlarında ise üzümden alınan öşür, öşr-i üzüm, kürümden alınan öşr-i kürüm, arıdan alınan ise öşr-i kovan, baldan alınan vergi ise öşr-i asel olarak kayıtlara geçmiştir.

Tablo 21:Öşür Vergisinin Dağılımı (Kuruş)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Öşrü Harır	Öşrü Kürüm	Öşrü Üzüm	Tahıl Öşrü	Öşrü Mahleb	Öşrü Meyve	Öşrü Cüy	Öşrü Bostan	Öşrü Kovan	Öşrü Asel	Toplam Öşür Vergisi	Hane Başına Düşen Toplam Öşür Vergisi
Kale Karyesi	67	40		557,5	2.565							3.162	47,19
Vermiş Karyesi	57			326,5	1.416							1.742	30,56
Ova Saray Karyesi	56	1157			398				267	4		1.825,5	32,59
Ezinepazar	52		32		1.802					8		1.842	35,42
Uygur Karyesi	51	220	219,5		2.197	3		78,5				2.718	53,29
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	1.882	467,5		24		13		114			2.500	50
Kirab Karyesi	40			109	1.168							1.276,5	31,91
Asi Abdal Karyesi	40		22	1	970,5							993,5	24,83
İlyas Karyesi	38	1.793	618									2.411	63,44
Üfte Karyesi	33	3	31	31	1.490						16	1.571	47,6
Tatar Karyesi	28	10	32		1.741							1.782,5	63,66
Şeyh Sadi Karyesi	28			1	674,5							675,5	24,12
Yağcı Abdal Karyesi	25			4	980,5							984,5	39,38
İmük Karyesi	23	5		3	575,5	96						679,5	29,54
Seviner Karyesi	20	95		149	244,5							488,5	24,42
Morami Karyesi	19	56		27	1.118							1.200,5	63,18
Abacı Karyesi	19	65			615,5							680,5	35,81
Zoğlu Karyesi	18		26		485							511	28,38
Karataş Karyesi	17				258,5							258,5	15,20
Ebecik Karyesi	15			20	684,5							704,5	46,96
Karsan Karyesi	15				439,5							439,5	29,3
Kürtler Karyesi	14				169,5							169,5	12,1
Halifeli Karyesi	12				347							347	28,91
Bayat Karyesi	12		139		151,5							290,5	24,2

Keşlik Karyesi	11				558							558	50,72
Karaali Karyesi	9	5,5	259					10				274,5	30,5
Keçili Karyesi	1		102									102	102
TOPLAM	770	5.325	1.587	1.235	21.432	99	13	78,5	381	10	20	30.188	39,2

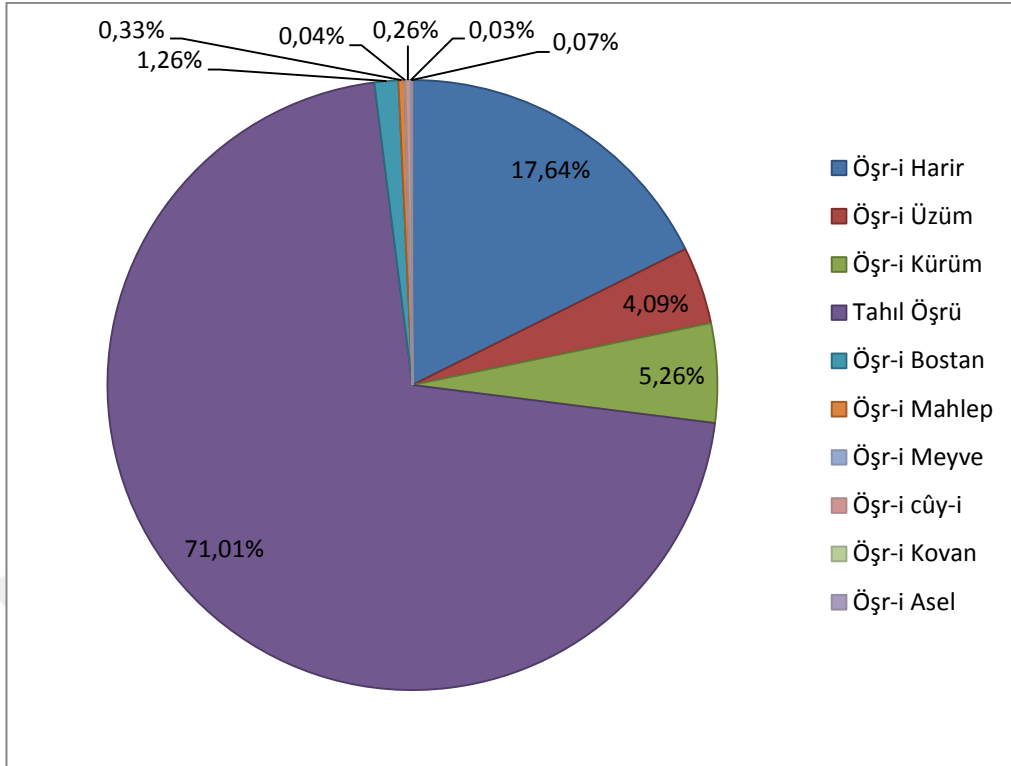
Tablo 20’de köylere göre öşür dağılımı gösterilmektedir. Öşür on başlık altında incelenmiştir. Bunlar içinde tahıl öşrü, tahsil edilen toplam öşür vergisi içinde en büyük paya sahiptir. Ezinepazar nahiyesinin genelinden toplam 21.432 kuruş tahıl öşrü toplanmıştır. Tahıl öşrünün en fazla toplandığı yerleşim yeri 2.564,5 kuruş ile Kale karyesidir. Tahıl öşrünün az toplandığı yer ise 102 kuruş ile Keçili karyesidir.

Tahıl öşründen sonra en fazla vergi toplanan öşür çeşidi 5.325 kuruş ile öşr-i harirdir. Öşr-i haririn en fazla tahsil edildiği köy 1.881,5 kuruş ile Kızılca-i Kebir karyesidir. Kızılca-i kebir’de bulunan dut bağlarını toplamı 114 dönümdür.

Öşür vergisinin kaynakları arasında üçüncü sırayı 1.587 kuruş ile öşr-i kürüm almaktadır. Öşr-i kürümden toplam 1.587 kuruş vergi tahsil edilmiştir. Öşr-i kürümün en fazla tahsil edildiği yerleşim yeri 618 kuruş ile İlyas karyesidir.

Öşr-i kürümün ardından 1.234,5 kuruş öşr-i üzüm tahsilatı yapılmıştır. Öşr-i üzümün en fazla tahsil edildiği köy ise 557,5 kuruş ile Kale karyesidir. Üzümden sonra sırasıyla tahsil edilen öşürler 381 kuruş ile öşr-i bostan, 99 kuruş ile öşr-i mahleb, 78,5 kuruş ile öşr-i cûy, 20 kuruş ile öşr-i asel ve 10 kuruş ile öşr-i kovandır. Öşür alınan ürünlerden biri olan mahleb bitkisi en fazla imük karyesinde yetiştirilmektedir ve en fazla öşür mahlebini de yine bu karye vermektedir.

Ezinepazar nahiyesinin genelinde 30.188 kuruş öşür vergisi tahsil edilmiştir. En fazla öşür vergisi ödeyen köy ise 3.162 kuruş ile Kale karyesidir. Kale karyesinde hane başına 47,19 kuruş öşür vergisi düşmektedir. En az öşür vergisi ödeyen köy 102 kuruş ile Keçili karyesidir. Ezinepazar nahiyesi genelinde hane başına ise 39,20 kuruş öşür vergisi düşmektedir. Buna göre Kale, Uygur, İlyas, Kızılca-i Kebir, Üfte, Tatar, Morami, Ebecik, Keşlik, Yağcı Abdal ve Keçili karyeleri hane başına düşen öşür vergisi miktarı genel ortalamasının üzerindedir. Geriye kalan köyler ise genel ortalamasının altındadır.

Şekil 11:Öşür vergisinin kaynaklara göre dağılım (Kuruş)

3.3. Ağnam Vergisi

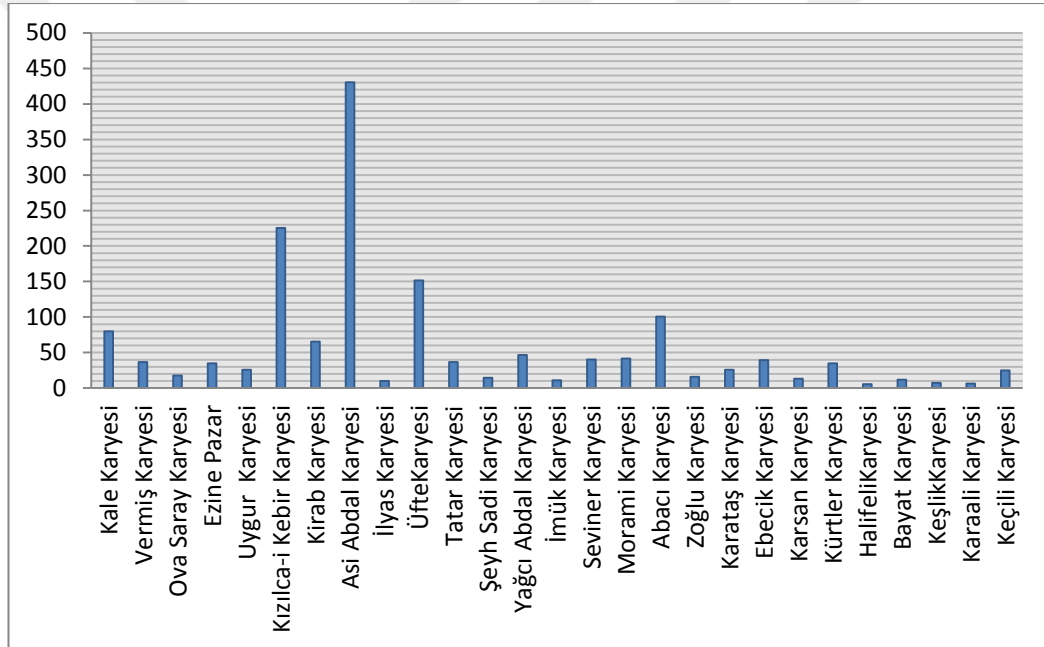
Ağnam Arapça'da koyun anlamına gelen "ganem" kelimesinin çoğuludur. Osmanlı maliyesinde koyun ve keçilerden alınan şer'i vergiye denmektedir (Şener, 1990:140). Osmanlı Devleti'nin kayıtlarında "resmi ganem" veya "âdet-i ağnâm" şeklinde geçmektedir. Şer'i vergiler arasında sayılan bu verginin sancak kanunnamelerindeki adı "âdet-i ağnam"dır. Bu vergi genellikle koyun yavruladıktan sonra nisan veya mayıs aylarında alınır ve kuzulu koyun kuzusu ile birlikte hesaplanırdı (Emecen, 1998:478). Ezinepazar'ı nahiyesi temettuât defterlerinde "âdet-i ağnam" şeklinde kayıtlara geçmiştir.

Tablo 22:Ağnam Vergisinin Dağılımı (Kuruş)

Yerleşim Yeri	Hane Sayısı	Küçükbaş Hayvan Adedi	Ağnam Vergisi	Hane Başına Düşen Ortalama Ağnam Vergisi
Kale Karyesi	67	858	80	1,19
Vermiş Karyesi	57	427	36,5	0,64
Ova Saray Karyesi	56	289	18	0,32
Ezinepazar	52	558	35	0,67
Uygur Karyesi	51	683	26	0,50
Kızılca-i Kebir Karyesi	50	258	225,5	4,51
Kirab Karyesi	40	477	65,5	1,63
Asi Abdal Karyesi	40	5.488	430,5	10,76
İlyas Karyesi	38	37	10	0,26
ÜfteKaryesi	33	2.022	151,5	4,59
Tatar Karyesi	28	683	36,5	1,30
Şeyh Sadi Karyesi	28	357	14,5	0,51
Yağcı Abdal Karyesi	25	574	46,5	1,86
İmük Karyesi	23	255	11	0,47
Seviner Karyesi	20	272	40,5	2,02
Morami Karyesi	19	620	41,5	2,18
Abacı Karyesi	19	1.200	100,5	5,28
Zoğlu Karyesi	18	243	16	0,88
Karataş Karyesi	17	437	26	1,52
Ebecik Karyesi	15	1.072	39,5	2,63
Karsan Karyesi	15	259	13,5	0,9
Kürtler Karyesi	14	455	35	2,5
HalifeliKaryesi	12	88	5,5	0,45
Bayat Karyesi	12	176	12	1
KeşlikKaryesi	11	225	7,5	0,68
Karaali Karyesi	9		6,5	0,72
Keçili Karyesi	1	107	25	25
TOPLAM	770	18.120	1.556	2,02

Tablo 21’de yerleşim birimi bazında ağnam vergisinin dağılımı, küçükbaş hayvan sayısı ve hane başına düşen ortalama ağnam vergisi miktarı gösterilmektedir. Tabloya bakıldığında en fazla ağnam vergisinin 430,5 kuruş ile Asi Abdal karyesinden toplanmıştır. Bu karyede hane başına 10,76 kuruş ağnam vergisi düşmektedir. Ağnam vergisinin en az toplandığı köy ise 5,5 kuruş ile Halifeli karyesidir. Burada hane başına 0,45 kuruş vergi düşmektedir.

Ezinepazar nahiyesi genelinde toplam 18.120 adet küçükbaş hayvandan toplam 1.556 kuruş ağnam vergisi tahsil edilmiştir. 770 hanesi bulunan Ezinepazar’ında hane başına ortalama 2,02 kuruş ağnam vergisi düşmektedir.

Şekil 12: Ağnam vergisinin köylere göre dağılımı (Kuruş)

SONUÇ

Temettuat defterleri kullanılarak yapılan bu çalışma da Ezinepazar nahiyesinin XIX. yüzyıl ortalarındaki sosyal ve ekonomik durumu ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır. Elde edilen verilerle günümüz arasındaki ortamda ve verilerde benzerlikler ve farklılıkların belirlenmesine az da olsa imkân sağlanmıştır. Amasya üzerine yapılan diğer temettuat çalışmaları (Geldiklan, Gümüşhacıköy, Hakala , Ziyere) ile karşılaştırıldığında Ezinepazar nüfus bakımından Geldiklan, Gümüşhacıköy ve Hakala'dan büyüktür. Bu yerleşim yerleri içerisinde gayri müslim nüfus Ziyere hariç başka yerde bulunmamaktadır. Yine bu yerleşim yerlerinde ziraatçılığın en yaygın uğraşı alanı olduğu görülmektedir. Bu yerleşim yerleri içinde meslek çeşitliliğinin en fazla olduğu yer Gümüşhacıköy' dür. Tarım alanında genel olarak hububat yetiştirildiği görülmektedir. Ziyere'de bu yerleşim yerlerinden farklı olarak Dut yetiştiriciliği ve üzüm bağcılığı ön plandadır ve bundan dolayı da bahçivanlık en fazla icra edilen meslektir. Hayvancılık konusunda genel olarak bu yerleşim yerlerinin hepsinde küçükbaş hayvancılık yapılmaktadır.

Verilerden hareketle XIX. yüzyıl Osmanlı ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmakta ve temel geçim kaynağının tarım ve hayvancılık olduğu gözükmektedir. Yine aynı şekilde kullanılan isimler, lakaplar ve unvanlar günümüzde de birçok ailenin soyismi olarak kullanılmaktadır.

Yapılan bu çalışmada Başbakanlık Osmanlı Arşivinden temin edilen 202 adet belge kullanılmıştır. Bu belgeler 26 köy ve 1 nahiye merkezinden müteşekkildir. Bu kayıtlar Sivas Eyaletine bağlı Amasya Sancağının Ezinepazar nahiyesi ve köylerini içermektedir. Üzerinde çalışılan bu kayıtlarda toplam 770 hane tespit edilmiştir. Hanelerin 5'er kişiden müteşekkil olduğu düşünülerek Ezinepazar'ın toplam nüfusu 3.850 olarak hesaplanmıştır. Nüfus bakımından en büyük karye 67 haneli Kale karyesidir. Nüfus olarak en küçük yerleşim yeri ise 1 haneye sahip olan Keçili karyesidir.

Kayıtlardaki hane reisleri temettuat defterlerine kaydedilirken isimleri, unvanları veya lakaplarıyla kaydedilmişlerdir. Buradan hane reisleri hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Yapılan çalışmada elde edilen sonuçlara göre Ezinepazar nahiyesinin temel geçim kaynağının tarım ve hayvancılık olduğu görülmektedir. Buna paralel olarak da hane

reislerinin genelinin tarım ve ziraatçılık ile uğraşmaktadır. 770 hanenin 375'inin ziraatçı olduğu belirlenmiştir. Tarım alanlarının çoğunluğunda tahıl tarımı yapılmaktadır. Tarım alanlarına bakıldığında mezru tarla kadar gayri mezru tarla vardır. Bu kadar çok ekilmeyen arazinin varlığı tarlayı ekecek iş gücü eksikliğiyle açıklanabilir. Ezinepazar nahiyesi yerleşim yerlerinde kürüm, üzüm ve dut bağcılığı yapılmaktadır. Dut bağcılığından yapılan ipek üretimi ile Amasya ekonomisine katkı sağlamıştır. Burada üretilen ipeklerin Osmanlı saraylarında tercih edildiği belirlenmiştir.

Ezinepazar nahiyesi hayvancılık anlamında da büyük bir potansiyele sahiptir. Özellikle küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ön plana çıkmaktadır. Tarım arazilerinin işlenmesinde ve elde edilen ürünlerin taşınmasında ise büyükbaş hayvanlar kullanılmıştır. Köylerin genel gelir dağılımına baktığımızda 27 yerleşim yerinden sadece 5'i hane başına düşen ortalama gelirin altındadır.

Ezinepazar nahiyesinde vergi kaynaklarının dağılımında vergilerin çoğunluğunun vergü-yi mahsusadan oluştuğu görülmektedir. Vergü-yi mahsusadan sonra ise alınan diğer vergiler öşür vergisi ve küçükbaş hayvanlardan alınan ağnam vergisidir.

Bu çalışmada elde edilen veriler daha önce yapılmış olan çalışmalar ile ayrıntılı olarak karşılaştırılmalıdır. Yapılan karşılaştırma sonucunda eksik bulunan taraflar araştırmacıya aktarılmalıdır. Ayrıca bu yapılan çalışma Amasya üzerine yapılan diğer çalışma ile karşılaştırılarak kesin sonuçlara o zaman varılarak Amasya Sancağı ve kazalarının sosyal ve ekonomik durumları hakkında kesin kanaatler oluşturulmalıdır.

Yapılan çalışmada incelenen yerleşim yerlerinin günümüze hala varlığını devam ettirip ettirmediği belirlenmeli elde edilen veriler ve sonuçlar ile günümüz arasındaki durum hakkından benzerlikler ve değişimler ortaya konmalıdır.

Nüfus konusunda incelenen dönem ile şimdiki dönem karşılaştırılmalı nüfus artmış veya azalmış ise bunların sebepleri ayrıntılı olarak ortaya konmalıdır. Yapılan bu çalışmada elde edilen temettuât sayım verilerinde birtakım yanlışlıklar hesap hataları bulunmaktadır. Bu yanlışlıkların olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Temettuât defterleri üzerine yapılacak çalışmaların kapsamının biraz daha azaltılması ile araştırmacı daha az yerleşim yeri çalışmalıdır. Çalışılan yerleşim yerleri sayısı azaltılarak bu yerleşim yerleri hakkında daha ayrıntılı bilgiler ortaya çıkarılabilir. Çalışılan yerleşim yerlerinin fazla olması değişik nedenlerden dolayı üzerinde çalışılan yerlerin ziyaret edilmesini ve coğrafi mekânın yerinde incelenmesini zorlaştırmaktadır.

Temettuat defterleri üzerine araştırma yapacak kişi yaşadığı coğrafyaya ait bir yerleşim yerine çok yakın bir yerde ikamet etmeli ve bu bölge üzerinde çalışmalıdır. Bu şekilde çalışmada daha ayrıntılı bilgilere ulaşılabilir. Ve çalışma yapacak kişi konu ile ilgili yapılmış çalışmaları okuyarak gerekli notları çalışmasına başlamadan hazır duruma getirmelidir.

Araştırmacı çalışma yaptığı sahayı elinden geldiğince inceleyebilmeli gerekli notları yapacağı çalışması için almalıdır. Böyle bir şey yapma imkanı kısıtlı olan araştırmacılar köylerin muhtarları ile iletişime geçmeli köylerin durumları hakkında çalışmaları için alabildikleri kadar bilgi alabilmelidirler.

Yapılan temettuât çalışmaları incelendiğinde bütün yapılan çalışmaların hemen hemen aynı konseptte yapıldığı görülmektedir. Yeni bir temettuât çalışması yapacak kişi farklı tarzda bir temettuât çalışması planlayabilir. Örneğin elde edilen verilerin ne kadarı elde edilebiliyor ise imkanlar dahilinde resimleri çalışmada yer alabilir ve bu çalışmayı okuyan kişiler bu kavramları daha yakından tanıma fırsatı bulabilirler.

KAYNAKLAR

- Açık, T. (2014). Bey'likten Ağa'lığa: 17. yüzyılın ilk yarısında Trabzon'da unvan enflasyonu. *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, 8 (16), 9-38.
- Adıyeke, N. (2000). Temettuât sayımları ve bu sayımları düzenleyen nizamname örnekleri. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, 11, 769-823.
- Akyıldız, A. (2011). Tanzimat. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi* (c.40, s.1-10). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Algar, H. (2005). Molla. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.10, s. 238-239). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Arslan, İ. (2014). *Osmanlı dünyasında köyler ve köylüler*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Aslan, S. (2015). *Temettuât defterlerine göre XIX. yy. ortalarında Gümüşhacıköy Kazası'nın sosyo-ekonomik durumu (1844-1845)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Erdoğan, A. (2010). *71 No'lu (D. No:71, S. No:2254) Amasya Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Samsun Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Barkan, Ö. L. (1941). Türkiye'de imparatorluk devirlerinin nüfus ve arazi tahrirleri ve hakana mahsus istatistik defterleri. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 10, 215-247
- Barkan, Ö. L. (1953). Tarihi demografi araştırmaları ve Osmanlı tarihi. *Türkiyat Mecmuası*, 10, 1-26.
- Baş, T. Ve Akturan U. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Beşirli, M. (2007). Osmanlı klasik dönem sonrasında Amasya. Y. Bayram (Ed.), *Amasya il yillığı* içinde(s.183-206). Amasya: Amasya Valiliği.
- Bozkurt, N. ve İpşirli M. (2003). Lakap. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi* (c.27, s.65-67). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Canatar, M. (1991). Kethüda. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.25, s.332-334). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

- Canatar, M. (2002). Kavas. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.25, s.66-68). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Çadırcı, M. (1991). *Tanzimat dönemi'nde anadolu kentlerinin sosyal ve ekonomik yapıları*. Ankara: TTK.
- Çakır, C. (2001). *Tanzimat Dönemi Osmanlı maliyesi*. İstanbul: Küre.
- Devellioğlu, F. (2012). *Osmanlıca-türkçe ansiklopedik lügat* (29. Baskı). Ankara: Aydın.
- Efe, A. (2010). Osmanlı devleti'nde mali sistem arayışının getirdiği yerel yönetim uygulamaları: muhassıllık örneği. *Tarih Dergisi*, 49, 59-89.
- Emecen, F. (1988). Ağnam resmi. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi* (c.1, s.478-479). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Emecen, F. (1994). Dönüm. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi* (c.9, s.521). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Genç, M. (2000). İltizam. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi* (c.22, s.154-158). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Göyünç, N. (1979). Hane deyimi hakkında. *Tarih Dergisi*, 32, 331-348.
- Güran, T. (1998). *19. yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar*. İstanbul: Eren.
- Güran, T. (2000). 19. yüzyıl Temettuât tahrirleri. H. İnalçık ve Ş. Pamuk (Ed.), *Osmanlı Devleti'nde bilgi ve istatistik içinde* (s.73-95). Ankara: DİE.
- İnalçık, H. (2014). Tanzimat Nedir?. H. İnalçık ve M. Seyitdanlıoğlu (Ed.), *Tanzimat değişim sürecinde Osmanlı imparatorluğu* (s.29-56). İstanbul: İş bankası kültür yayınları.
- Seyitdanlıoğlu, M. (2014). Divan-ı Hümayun'dan Meclis-i Mebusan'a Osmanlı İmparatorluğu'nda Yasama. H. İnalçık ve M. Seyitdanlıoğlu (Ed.), *Tanzimat değişim sürecinde Osmanlı imparatorluğu* (s.371-385). İstanbul: İş bankası kültür yayınları .
- Kahriman S. ve Gür F. (2012). *Amasya nüfus defterleri 1840*. İstanbul: Amasya Belediyesi.
- Kallek, C. (2002). Kile. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.25, s.568-571). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

- Karadeniz, Y. (1996). H. 1182 şer'iyeye siciline göre Amasya'nın idari, sosyal, siyasi ve iktisadi yapısı. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Karal, E.Z. (1995). *Osmanlı imparatorluğu'nda ilk nüfus sayımı 1831*. Ankara: DİE.
- Karal, E.Z. (2011). *Osmanlı tarihi*. C.5. Ankara: TTK.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Kenanoğlu, M. M. (2013). Vergi. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam ansiklopedisi* (c.43, s.52-58). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kınal, F. (1962). *Eski anadolu tarihi*. Ankara: TTK.
- Kıvrım, İ. ve Elmacı S. (2011). Osmanlı dönemi'nde amasya'da ipekçilik. *Turkish Studies*, 6 (4), 715-728.
- Kızıllıkan, A. Ö. (2008). Osmanlı vergi düzeninde temettuat uygulamaları üzerine bir değerlendirme. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 57-66.
- Köprülü, O. F. (1994). Efendi. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.10, s.455-456). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kurt, S. K. (2016). 1844-1845 Temettuat defterlerine göre Ziyere Köyü'nün sosyal ve ekonomik durumu. *History Studies*, 8 (3), 57-81.
- Kütükoğlu, M. S. (1995). Osmanlı sosyal ve iktisadi tarihi kaynaklarından temettü defterleri. *Belleten*, 59 (225), 395-412.
- Lafı, E. (2017). Antik Hellen ve Roma Dönemlerinde Anadolu'da Bağcılık ve Şarapçılık. E. Akpınar ve E. Tükenmez (Ed.), *Üzümün Akdeniz'deki yolculuğu* (19-62). İzmir: İzmir Büyükşehir Belediyesi.
- Öz, M. (2010). Tahrir. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.39, s.425-429). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Öz, M. (1991). Tahrir defterlerinin osmanlı tarihi araştırmalarında kullanılması hakkında bazı düşünceler, *Vakıflar Dergisi*, 22, 422-439. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

- Özel, O. (2015). Osmanlı Anadolu'sunda Terkedilmiş Kayıp Köyler sorunu (17-19. Yüzyıllar). M. Öz ve F. Yeşil (Ed.), *Ötekilerin peşinde ahmet yaşar ocak'a armağan İçinde* (s.557-591). İstanbul: Timaş.
- Özkaya, Y. ve Akyıldız, A. (2006). Muhassıl. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.31, s.18-20). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Özlü, Z. (2007). *Tanzimat Dönemi'nde Anadolu'da kır ve kent hayatı (Bolu- Göynük örneği)*. Ankara: Berikan.
- Öztürk, S. (1996). *Tanzimat Dönemi'nde bir anadolu şehri Bilecik*. İstanbul: Kitabevi.
- Pakalın, M. Z. (1993). *Osmanlı tarih deyimleri ve terimleri sözlüğü* (c.1-3). İstanbul: MEB.
- Pamuk, Ş. (2015). *Osmanlı- Türkiye iktisadi tarihi 1500-1914*. İstanbul: İletişim.
- Quataert, D. (1985). Osmanlı İmparatorluğu'nda tarımsal gelişme. A. Günlük (Çev.). *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi* (c.6, s.1556-1562). İstanbul:İletişim.
- Sakaoğlu, N. (2017). *Osmanlı tarihi sözlüğü*. İstanbul: Alfa.
- Serbestoğlu, İ. (2015). *Canik sancağı 1863-1865*. Malatya: Mengüceli.
- Solak, İ. (2008). Anadolu'da Osmanlı imparatorluğu döneminde sebze ve meyve üretimi. *S.Ü. Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 24, 217-251.
- Somuncu, M. (2004). Cehri üretimi ve ticaretinin 19.yüzyılda Kayseri ekonomisindeki önemi. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22, 99-125.
- Şahin, İ. ve Emecen, F. (1991). Amasya. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (c.3,s.1-4). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Şener, A. (1990). *Tanzimat Dönemi Osmanlı vergi sistemi*. İstanbul: İşaret.
- Tabakoğlu, A. (2015). *Türkiye iktisat tarihi*.İstanbul: Dergah.
- Ünal, M. A. (2012). *Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihi*. İstanbul: Paradigma.
- Yaşar, H. H. (2013). *Amasya tarihi: Cilt 1*. M. Aydın ve G. Aydın (Haz.). Amasya: Amasya Belediyesi.
- Yıldırım, A. Ve Şimşek H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, R. (2017). *Temettuat defterlerine göre geldiklan nahiyesi'nin sosyal ve ekonomik durumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya
- Yolcu, S. (2001). *Amasya'nın 2191 numaralı şer'iyye sicili transkripsiyon ve değerlendirmesi*.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Yücel kaya, A. (2017). *Kapitalizmin bunalımı, bağıcılığın dönüşümü: 2000'li yıllarda batı Anadolu'da üzüm üreticiliği*. E. Akpınar ve E. Tükenmez (Ed.), Üzümün Akdeniz'deki Yolculuğu (95-120). İzmir: İzmir Büyükşehir Belediyesi.

Arşiv Vesikaları

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA.), Maliye Varidat Muhasebesi Temettuat Defterleri (ML.VRD.TMT.) Genel Koduyla kayıtlı, Ezinepazar Nahiyesi'ne ait 12896, 12915, 12920, 12934, 12942, 12944, 12952, 12953, 12954, 12955, 12956, 12958,12960, 12990, 12993, 12998, 13013, 13014, 13015, 13016, 13017, 13019, 13020,13021, 13022, 13026, 13033 numaralı defterler.

İnternet Kaynakları

www. TDK.GOV.TR

URL-1, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> Temettuat Tezleri.

EKLER

Ek 1.

Tablo 23: Baba İsmi ve Aile Adlarına Atfen Kullanılan Lakaplar

Kullanılan Lakap	Kullanım Sıklığı
KEÇİLİ KARYESİ	
Gül Ayseoğlu	1
OVA SARAY KARYESİ	
Nebioğlu	1
Kır Alioğlu	1
Topaloğlu	1
İmamoğlu	2
Kel Haliloğlu	1
Ayanoğlu	1
Kara Kethüdanınoğlu	1
Deli Hasanoğlu	1
Satılmışoğlu	1
Cevrlioğlu	1
Cebeoğlu	1
Yoğurtaş yemezoğlu	1
Bahçıvanoğlu	1
Ayanoğlu	1
Diş dişoğlu	1
Hüseyinoğlu	1
Kibaroğlu	1
Hacıoğlu	1
Balcıoğlu	1
Hasanoğlu	1
Sağıroğlu	1
Sığırcı Velininoğlu	1
Tüfenkçioğlu	1
Bedikoğlu	1
Yıldızlıoğlu	1
Et yemezoğlu	1
Mahmud Kethüdanınoğlu	1
Tabakoğlu	1
Bakioğlu	3
Umur osmanoğlu	1
Çobanoğlu	1
Çoban Abdullahınoğlu	1
Çavuşoğlu	1
Derebeyioğlu	1
Sandıçioğlu	1
Deli Mehmedoğlu	1
Bekir Ağanınoğlu	1
Hacı İmamoğlu	1

İLYAS KARYESİ

Kürtoğlu	1
Boladçioğlu	2
Deli İbrahimioğlu	1
Kara İbrahimioğlu	1
Musaoğlu	2
Ayamilioğlu	1
Haliloğlu	1
Aşıkoğlu	1
Gabaloğlu	1
Hacıoğlu	1
Keleşoğlu	1
Ömer Hocoğlu	1
Karı Köylüoğlu	1
Kırkoğlu	1
Kara Mehmedoğlu	1
Süleymanoğlu	1
Hamidoğlu	1
Sarı Mustafaoğlu	2
Kolu Kısaoğlu	2
Danacıoğlu	1
Kırbıyıkioğlu	1
Hengelioğlu	1
Kafoglu	1

UYGUR KARYESİ

Himmetoğlu	4
Niksarlıoğlu	1
Abacıoğlu	1
Bayramoğlu	1
Gevşekoğlu	1
Kara Mustafaoğlu	1
Odabaşioğlu	1
Dibaceoğlu	1
Hamzaoğlu	1
Kuşcuoğlu	4
Ramisoğlu	1
Hatiboğlu	1
Topaloğlu	1
Nebioğlu	3
Bayezidoğlu	1
Hacıoğlu	1
İmamoğlu	1
Çalikoğlu	2
Müezzinoğlu	1
Kürt Hüseyinoğlu	1
Ahmedoğlu	1
Demircioğlu	1
Tekkenişinoğlu	1

Kara Haliloğlu	1
Caferoğlu	1
Hacioğlu	4
Kürt Alioğlu	2
Mecidoğlu	1
Mıcikoğlu	2
Hamzaoğlu	1
Köysüzoğlu	1
Abdullahoğlu	1
Doğruoğlu	1
Direkçioğlu	1
İsmailoğlu	1
Çirakoğlu	1

KARATAŞ KARYESİ

Memişoğlu	1
Karatabanoğlu	1
Ahmedoğlu	1
Kirmanlıoğlu	1
Karaoğlanoğlu	1
Tekkenişinoğlu	1
Çolakoğlu	1
Ramazanoğlu	1
Kara Velioğlu	1
Kahvecioğlu	1
Hamzaoğlu	1
Kuloğlu	2

KARAALİ KARYESİ

Ömerceoğlu	2
Kara Ahmedoğlu	1
Kara Hasanoğlu	1
Yancıoğlu	1
Kadiroğlu	1
Gökoğlu	1
Celeboğlu	1
Kürt Haliloğlu	1

TATAR KARYESİ

Seyidoğlu	1
Beşeoğlu	1
Yusufoğlu	1
Kuru Alioğlu	1
Kalaycıoğlu	1
Sofuoğlu	2
Kara Ahmedoğlu	2
İbişoğlu	1

Lüleoğlu	1
Kara Mahmudoğlu	2
Kör Hasanoğlu	1
Kilecioğlu	1
Karabiçakoğlu	1
Bayrakoğlu	1
Kara Mehmedoğlu	1
Kurtoğlu	1
Köseoğlu	1
Hanifoğlu	1

ASİ ABDAL KARYESİ

Bayramoğlu	1
Haliloğlu	1
Osmanoğlu	1
Cılızoğlu	1
Akaşoğlu	2
Hasanoğlu	3
Osmanoğlu	2
Cömertoğlu	3
Genç Alioğlu	1
Araboğlu	3
Kadiroğlu	1
Caşuroğlu	2
İbikoğlu	1
Topçuoğlu	1
Gedikçioğlu	2
Salihoğlu	1
Cebecioğlu	1
Kara Alioğlu	1
Bekiroğlu	1

ŞEYH SADİ KARYESİ

Mehmedoğlu	1
Vinvinoğlu	1
Yeğenoğlu	1
Eğrioğlu	1
Cincioğlu	1
Sofuoğlu	1
Kör Ömeroğlu	1
Aşikoğlu	1
Dik Hüseyinoğlu	1
İbiçoğlu	1
Feyzullahoğlu	1
Salihoğlu	1
Cebeoğlu	1
Kadioğlu	1
Olukoğlu	1

Uzunoğlu	1
Bakioğlu	1
İsaoğlu	1
Abbasoğlu	1
Feyzullah Torunu	1
Bıyıkoğlu	1

KÜRTLER KARYESİ

Çokaloğlu	1
Ağziaçıkoğlu	3
Sarıoğlu	1
Köseoğlu	2
Alioğlu	1
Gümüšođlu	1
Fetvacıoğlu	1

EZİNEPAZAR MÜSLÜMANLARI

Elmacıoğlu	1
Tataroğlu	3
Tüfenkçioğlu	2
İmamoğlu	3
Süleymanağanınoğlu	1
Seferoğlu	1
Şabanoğlu	3
Müezzinoğlu	1
Hızıroğlu	2
Kayaoğlu	1
Oruçoğlu	2
Kel Mustafanınoğlu	2
Umur Alioğlu	2
Şabanoğlu	2
Bekir Paşaoğlu	1
Musaoğlu	1
Kaymakçıoğlu	2
Mehmedoğlu	1
Haydaroğlu	1
Karaköseoğlu	1
Softaoğlu	1
Karavelioğlu	1
Kocaosamanoğlu	1
Alioğlu	1
Turnaoğlu	1
Resuloğlu	1
Kabaoğlu	2
Etyemezöğlu	1
Kelosmanoğlu	1
Aliceoğlu	1

KALE KARYESİ

Şahinoğlu	4
Katiroğlu	1
Kasimoğlu	1
Kafaloğlu	1
Zeybekoğlu	2
Hopalcıoğlu	2
Marazoğlu	1
Nebioğlu	6
Aliceoğlu	2
Sarı ismailoğlu	1
Kabakçıoğlu	1
Bekiroğlu	1
Karanfiloğlu	1
Kervanoğlu	2
İmamoğlu	1
Yapaloğlu	1
Caferoğlu	1
Hacı Mehmedoğlu	1
Kel Ahmedoğlu	1
Berberoğlu	1
Ömer Beşeoğlu	5
Gökçeoğlu	1
Hasan efendioğlu	1
Katmeroğlu	1
Alibazoğlu	1
Deli Haliloğlu	1
Hacıoğlu	1
Abdullahoğlu	1
Sığırcı Hasanoğlu	1
Danacıoğlu	1
Hüseyinoğlu	1
Tekkenişinoğlu	2
Mollaoğlu	1
Kervanoğlu	1
Kanberoğlu	1
Dilki Alioğlu	1
Hacı İmamoğlu	1
Halil Beşeoğlu	1
Abdaloğlu	1
Kirmanoglu	1
Şabanoğlu	1
Gübiçoğlu	1
Bacikoğlu	1
Abdioğlu	1
Hatiboğlu	2
Küçükosmanoğlu	1

YAĞCI ABDAL KARYESİ

Kameroğlu	1
Gözü açıkoğlu	1
Öşroğlu	2
Kürtoğlu	1
Deli Hüseyinoğlu	1
Karacaoğlu	1
Gümüšođlu	1
Kapusuzoğlu	1
Arslanoğlu	1
Bekaroğlu	1
Adiloğlu	1
Kör Hasanoğlu	1
Himmetoğlu	1
İbaoğlu	1
Kara Haliloğlu	1
Dağcıoğlu	1
Deligozoğlu	1
Eyüboğlu	1
Kadiroğlu	1
Battaloğlu	1

SEVİNCER KARYESİ

İlyasoğlu	1
İmamoğlu	1
Küçükoğlu	2
İsaoğlu	1
Topaloğlu	1
Tekkenişinoğlu	2
Bekiroğlu	1
Mehmedoğlu	1
Sarı Mustafaoğlu	1
Bölükbaşoğlu	1
Alibazoğlu	1
Mollaoğlu	1
Abacıoğlu	2

MORAMI KARYESİ

Kethüdaoğlu	1
Kara Alioğlu	1
Abacıoğlu	2
İlyasoğlu	1
Bekiroğlu	2
İsasioğlu	1
Çolakoğlu	1
Mustafaninoğlu	1
Karagözoğlu	1
Çulhaoğlu	1

İsmail Kethüdaoğlu	1
İmamoğlu	1
Keleşoğlu	1

KIZILCA-İ KEBİR KARYESİ

Kayısoğlu	1
Kara Bekiroğlu	1
Oruçoğlu	2
Köseoğlu	3
Topuzoğlu	2
Yusufuoğlu	1
Abdülkerimoğlu	2
Kara Ömeroğlu	1
Cincioğlu	2
İmamoğlu	1
Ahmedinoğlu	1
Tadilcioğlu	1
Kürtoğlu	3
Hamaloğlu	1
Kara Kadiroğlu	1
Mecidoğlu	1
Paşalioğlu	3
Umuroğlu	1
Kara Mustafaoğlu	3
Mahmudunoğlu	1
Bahçıvanoğlu	1
Feciroğlu	1
Civelekoğlu	1
Uzun Hasanoğlu	3
Velioğlu	2
Gıçiroğlu	1
Taliboğlu	1

EBECİK KARYESİ

Yusufoğlu	3
Kabaoğlu	2
Kara Alioğlu	1
Kel Ömeroğlu	1
Aynaoğlu	1
Cebertasoğlu	2
İmamoğlu	1
Hasanoğlu	1
Aliceoğlu	1

ZOĞLU KARYESİ

Karsaklıoğlu (Karsanlıoğlu)	1
Neciboğlu	1

Topaloğlu	2
Ali beŕeođlu	2
Kahvecioğlu	1
Kiziroğlu (İmdat Hocagiller)	1
Kel Hasanoğlu	1
İkizoğlu	1
Çerkesoğlu	1
Hayfaloğlu ??	2
İmamoğlu	1
Hüseyin beŕeođlu	1
Dai oğlu ?? (Dayıoğlugiller)	1

HALİFELİ KARYESİ

Ganioğlu	3
Gökçeoğlu	1
Altıparmakoğlu	4
Kalburoğlu	1
Kadioğlu	1
Hamzaoğlu	1

BAYAT KARYESİ

Sarı Hasanoğlu	1
Fındıkoğlu	2
Yahyaoğlu	1
Yasakçıoğlu	1
Koca Hasanoğlu	1
Ağzaroğlu	1
Lafçıoğlu	1
Davudoğlu	1
Abdüselamoğlu	2
Zındıkoğlu	1

KİRAB KARYESİ

Kasımoğlu	4
İbaoğlu	1
Bayramoğlu	3
Kocabıyıkıoğlu	4
Civelekoğlu	1
Topal Mahmudoğlu	1
Hızıroğlu	2
Tosunoğlu	1
Uğurluoğlu	2
Yaylaoğlu	1
Çerkesoğlu	1
İmamoğlu	2
Devecioğlu	3
Baklacioğlu	3

Ali kayaoğlu	1
Nameoğlu	1
Ŗabanođlu	1
Koca Hasanoğlu	1
Yazmanoğlu	2
Kabaoğlu	1
Süleymanoğlu	1
Elifoğlu	1
Çoban Hasanoğlu	1

İMÜK KARYESİ

Osmanoğlu	1
Süleymanoğlu	2
Kürtoğlu	1
Ahmedoğlu	1
Himmetoğlu	1
Sarı Mehmedoğlu	1
Hızıroğlu	1
BekdaŖođlu	2
Deli Hüseyinoğlu	1
Tuluk (Cömert)oğlu	1
Gönyeoğlu	1
Sarıoğlu	1
Kuzuoğlu	1
Meçikoğlu	1
Giceoğlu	1
Cansızoğlu	1
KayıŖođlu	1

ÜFTE KARYESİ

Partaloğlu	1
Sefiloğlu	2
Yalamaoğlu	1
Molla Hasanoğlu	1
Semizoğlu	1
Kel İsmailOğlu	1
Felekoğlu	2
Loğ Ömeroğlu	1
Zombioğlu	1
Boduroğlu	1
Kulak Osmanoğlu	1
Oruçoğlu	1
Arnavutoğlu	1
Çelebioğlu	1
Karaoğlu	1
Postoğlu	1
HoŖtođlu	1
Kurucaoğlu	1

Danzaroğlu	1
Sarıoğlu	1
Resuloğlu	1
Musaoğlu	1
Kara Beyoğlu	1
Hatiboğlu	1
Boyazoğlu	1
İbişoğlu	1
Karacaoğlu	1

VERMİŞ KARYESİ

Geçinoğlu	6
Çirazoğlu	1
Danacioğlu	5
Kürtoğlu	1
Bülbüloğlu	3
Bekiroğlu	2
Ali Kethüüdaoğlu	1
Hacı Hasanoğlu	2
Kara Fakıhoğlu	1
Gamlıoğlu	1
Deli Hacınoğlu	1
Cobecoğlu ??	1
Kıroğlu	1
Caferoğlu	2
Hacı İlyasoğlu	2
Yularcıoğlu	1
Kulecıoğlu	1
Ahmedcıoğlu	1
Mehmed Beyoğlu	1
Bakıoğlu	1
Hullecıoğlu	1
Köseoğlu	2
Aliceoğlu	1
Musluoğlu	1
Topuzoğlu	1
Bünyanoğlu	1
Çirazoğlu	1
Kabiroğlu	1
Ahmedoğlu	1
Börehçioğlu	1
Kefkerinoğlu	1
Dermanınoğlu	1
Coycuoğlu	1
Topsakaloğlu	1
Taşabadlıoğlu	1

KARSAK KARYESİ

Madenoğlu	2
Hatiboğlu	3
Gökçe İmamoğlu	1
Habiboğlu	1
Çobanoğlu	1
Çolak Haliloğlu	1
Binbaşıoğlu	1
Kabakçıoğlu	1
Kuluoğlu	1
Köleoğlu	1
İsmailoğlu	1
Cortlaoğlu	1

KEŞLİK KARYESİ

Kabaoğlu	2
Postoğlu	1
Koca Hüseyinoğlu	1
Azizoğlu	1
Kasımoğlu	2
Hacı İmamoğlu	1
Osman Kocaoğlu	1
Bekiroğlu	2

ABACI KARYESİ

Kara Alioğlu	1
Ahmedoğlu	1
Kara Hasanoğlu	1
Musaoğlu	1
Kabuloğlu	1
Kuru Alioğlu	1
Köseoğlu	1
Marızoğlu	1
Mısırlıkoğlu	1
İlyasoğlu	1
Ağmatoğlu	1
Yaylaloğlu	1
Büyüloğlu	1
Mehdioğlu	1
Toplam	508

	karyesi				
Kavas	Hacı İlyas Mahallesi	Deli	9		252
İsmail	Darusselam Mahallesi	Celakcioğlu	6		
Mehmed	Amasya'dan	Tavlı	3	1 1	110
Mehmed		Gerzelioğlu	9		515
Zımmi	Çırakçı Mahallesi		3		180
İbrahim	Gök medrese	Derviş	3		270
Osman	Fahredden Mahallesi	Çolak	6		
Ahmed	Şamca Mahallesi		4		0
Mustafa	Köyceğiz Mahallesi	Osmancıklı	6		94,5
Hafız	Hoca süleyman		3		324
Osman	Acem ali mahallesi		5		126
Mustafa	Eski Kethüda Mahallesi				0
İbrahim	Eski Kethüda Mahallesi	Terzi		2	40
Mukim Kefere	Bayezid Paşa Mahallesi		4,5		17,5
Mehmed	Çerbaşı Mahallesi		10		
Hüseyin	Devehane mahallesi		3		
Ali	Hacı Hamza Mahallesi				
Ömer			5		
Ömer	Soma karyesi	Patanoğlu	5		
Mehmed	Recep Mahallesi	Tilkiöglu	1,5		
Eyüp	Şeyharık Mahallesi		4		
Ahmed	Şeyharık Mahallesi	Tilkiöglu	2		
Hasan	Şamca Mahallesi		2		
İsmail	Hızır Paşa Mahallesi		2		

Ahmed	Çeribaşı Mahallesi	Efendi				3,5												99,5
Ahmed	Saraçhane Mahallesi	Efendi				9												726
Kadir	Gümüşlü Mahallesi	Efendi				8												252
Mehmed	Beyazıd Paşa Mahallesi	Ağa				2												
İbrahim	Bağı Helkes Mahallesi	Ağa				4												
TOPLAM						75	100	212	8	4	5	5	2	2	1	11	1	8.11

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Kürüm Bağı	Dutluk Bağı	Üzüm Bağı	Sağman Kara Sığır	Yoz Kara Sığır	Icar ile Mezru Tarla	Sağman Keçi	Senelik Temettu
İLYAS KARYESİ													
Ahmed	Hacı Hamza Mahallesi		Siraroğlu			2	5						
Zübeyde						2	1,5						717
Abidin						2	5						1.089
Abdi ağanın zevcesi	Fethiye Mahallesi					1	2,5						243
Ahmed	Çeribaşı Mahallesi		Köse			2	2,5						306
Halil	Saray Mahallesi		Şerbetçi			2	5						1.566
Halil	Eski Kethüda Mahallesi					3	5						405
Kerim	Hacı İlyas Mahallesi	Ağa					5						540
Mustafa	saraçhane Mahallesi	Efendi					5						877,5
Seyid	Darusselam mahallesi	Bey			24	2	15						1.740
Kaşif	Recep Mahallesi	Efendi				1	4						697,5
Kadir	Eski Kethüda Mahallesi	Ağa				1	3,5						640
Bekir	Üçler Mahallesi					2	5						1.116
Hafız	Üçler Mahallesi						1,5						900

Çerik	Şamca Mahallesi		2	531
Veli	Tomburak karyesi		1 1,5	495
Ahmed	Kılınçcı Mahallesi	Efendi	1 1	423
Mustafa	Çeribaşı Mahallesi		1 5	945
Ahmed	Kurşunlu Mahallesi		2 2,5	520
Mustafa	Recep Mahallesi	Ağa	2,5	450
Mehmed	Cami-i enderun Mahallesi	Efendi	2 5	994,5
Musa	Sofizade Mahallesi	Mülazım	2	250
Hasan	Köyceğiz Mahallesi	Kel	2,5	450
Mehmed	Üçler Mahallesi	Hacı	2,5	1.080
Mehmed	Hacı Hamza Mahallesi	Ağa	2 6	540
Ahmed	Kurşunlu Mahallesi	Bey	1 3,5	765
Mehmed	kurşunlu Mahallesi	Bey	2,5	
Ali	Üçler Mahallesi	Hacı	1 7	630
Bekir	Acem ali mahallesi	Ağa	5	330
Kefere	Mehmed paşa mahallesi	Kel	2,5	270
Halil	Kürtler karyesi	Ağzı açık	2 3	330
Mehmed	Üçler Mahallesi		2,5	270
Karabed	Acem ali Mahallesi		2 5	684
İsa	Kürtler karyesi	Ağzı açık	1 1	45
Mehmed Zade	Kürtler karyesi		2 3	162
Mehmed	Kürtler karyesi	Kara	1 0,5	45
Hüseyin	Karatay Mahallesi	Dişioğlu	2,5	540
Ohannes	Bozahane		1 9	1.188

Abdurrahman	mahallesi Üçler Mahallesi		Moramullu	3,5	513
Ali	Gök medrese			1 2,5	360
Mustafa	Kürtler karyesi		Çulcuoğlu	2 2	72
Mehmed	Kürtler Karyesi		Terzi	1	
Musa	Dadı karyesi		Kara imamoğlu	2	225
Musa	Dadı karyesi	Kethüda		2	45
Hasan	Dadı karyesi			2	180
Kadir	Eski Kethüda Mahallesi	Ağa		1	90
Hasan	Hacı İlyas Mahallesi		Çolak	2	90
Bekir	Üçler Mahallesi		Bülbüloğlu	2	45
Bekir	Nefs-i ezine karyesi		Kör		18
Kadir	Ovasaray karyesi		Kara kethüda	1	90
Mustafa	Ovasaray karyesi		Sığırıcı	1	135
Mehmed	Köyceğiz Mahallesi		Harputluoğlu	1	45
Ahmed	Çerbaşı Mahallesi	Ağa	Cidarıcı	2 2,5	738
Osman	Üçler Mahallesi	Ağa	Esiroğlu	1	180
Veli	Ovasaray karyesi		Sığırıcı	1	72
Hüseyin	Ovasaray karyesi		Dini bütünoğlu	1	72
Mehmed	Fahredden Mahallesi		Terzi	1	72
Abdullah	Cami-i enderun Mahallesi		Sürmeli	1	72
Mustafa	Tomburak karyesi		Küçükkoğlu	2	180
Mehmed	Derehane Mahallesi		Yatıroğlu	1	180
Ali	-			3	450
Mustafa	Üçler Mahallesi			1	108
Yuri	Uzun			2	315

Ömer	Mustafa Mahallesi	-	Çolak	0			0
Osman	Kılınçcı Mahallesi		Ekmekçi	1			90
Osman	Üçler Mahallesi		Çoban	2			90
Hasan	Asi Abdal Karyesi			2			135
Hüseyin	Tomburak karyesi			2			225
Ahmed ve Mehmed	-			2			117
Şerif	Saraçhane Mahallesi	Efendi		3	7,5		441
Ahmed	Eski Kethüda Mahallesi	Efendi		6	16		3047
Hüsameddin hafız	Temenna mahallesi			2	7,5		306
Hafız	Şamca mahallesi	Efendi			4		378
Mehmed	Üçler Mahallesi		Nalbantçioğlu	1			
Ömer	Üçler Mahallesi				1		
Mehmed	Üçler Mahallesi	Hacı	Sığırcı	1			45
Mehmed'in Üvey Kerimesi	Köyceğiz Mahallesi			3			0
Derviş	Şeyharık Mahallesi		Kalaycı	1			18
Osman	Şamca Mahallesi		Mesmur		4		945
Mehmed	Şamca Mahallesi		Hatipoğlu	4			126
İbrahim	Şamca Mahallesi		Hatipoğlu	1		1	6
Mustafa	Gümüşlü mahallesi	Ağa	Boşnakoğlu		19		958,5
Civan	Saraçhane mahallesi		Müminoğlu		2,5		1.040
Osman	Uzun mustafa Mahallesi						
Mıgırdıç	Çeribaşı Mahallesi		Boyacı	1			

Atar Karabed	Pervane bey Mahallesi								1,5
Mehmed	Kürtler karyesi	Kara	1	1					45
Ahmed	Kürtler karyesi			3	2				162
TOPLAM			24	93	223	2	1	6	32.322

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Üzüm Bağı	Koşu Camus	Sağman Ağnam	Sağman Keçi	Sağman İnek	Tosun	Yoz Keçi	Kısrak	Kuzu	Koşu Öküzü	Senelik Temettu
KARAALİ KARYESİ																
Halil	Eski Kethüda Mahallesi	Bey		30	30	1	2	5	20	2		10	1	5	1	427
Mehmed	Üfte karyesi		Deli									1				
Dursun	Halifeli karyesi			5												
İbrahim	Halifeli karyesi			5												
Hasan	Halifeli karyesi			4,5												
TOPLAM				30	44,5	1	2	5	20	2	1	10	1	5	1	427

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Yoz Ağnam	Üzüm Bağı	Müşterek Zira Edilen Tarla	Sağman Ağnam	İcar ile Mezru Tarla	Sağman Keçi	Yoz Keçi	Kuzu	Oğlak	Senelik Temettu
TATAR KARYESİ															
Ahmed	Çevikce Mahallesi														
Hasan	Çevikce Mahallesi		Kilecioğlu	4	11	4			3		5	8	3	5	115
Hafize	Kurşunlu Mahallesi	Hatun								9					36
Osman	Sancı karyesi (Zile)	Molla				5		5							54
Alim	Abacı karyesi		Mehdioğlu				4,5	15							
TOPLAM				4	16	4	4,5	20	3	9	5	8	3	5	205

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Müşterek Zira Edilen Mezru Tarla	Dutluk Bağı	Üzüm Bağı	Sağman Keçi	Camus Öküzü	Kara Sığır Öküzü	Tosun	Dana	kısrak	Senelik Temettu
EZİNEPAZAR															
Emin	Saraçhane Mahallesi	Efendi		23	17										154
Salih	Sofular Mahallesi	Ağa		30											
Ömer	Pervaney bey Mahallesi	Ağa		45											
Ali	Üçler Mahallesi		Bülbüloğlu	36											
Ahmed	Kılınçcı Mahallesi	Ağa		23											
TOPLAM				157											154

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Kürüm Bağı	Dutluk Bağı	Üzüm Bağı	Sağman İnek	Müşterek Zira Edilen Tarla	Dana	kısrak	Sağman camus	Senelik Temettu
YAĞCI ABDAL KARYESİ														
İmamoğlu	Çeribaşı Mahallesi		Kuru							12				270
Mehmed		Hacı							2	60				1687
TOPLAM									2	72				1957

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Kürüm Bağı	Dutluk Bağı	Üzüm Bağı	Sağman Keçi	Senelik Temettu
SEVİNCER KARYESİ										
Halid	Gümüşlüoğlu Mahallesi	Bey					5	1,5		123
Kara Zımmi	Bayezid Paşa Mahallesi				Kalaycıoğlu		2	2,5		
Ömer	Seyfeddin Mahallesi				Dikici		7,5	2,5		

Kerek	Acem Ali Mahallesi		2	2	
Kirkor	Çırakçıbaşı Mahallesi		5		
Osman	Çeribaşı Mahallesi		3,5		
Ahmed	Moramul Karyesi	İmamoğlu		1,5	
Aleksan	Gümüşlü Mahallesi			1,5	
Ahmed	Köyceğiz Mahallesi	Şeyh		1	
Osman	Hacı İlyas Mahallesi	Hafız		1	
Mahmud	Gümüşlüoğlu Mahallesi			5	
Hüseyin	Üçler Mahallesi			5	
Osman	Moramul karyesi	Hacı		1,5	
Hüseyin	Abacı karyesi	Cam		1,5	
Veysel	Moramul karyesi	Kethüda		1,5	
Hasan	Saz karyesi		1		
Kirkor	Saraçhane Mahallesi	Boyacı		5	
Arif	Gümüşlüzade Mahallesi	Ağa	3,5	1,5	28
Mahmed	Sade Helkes Mahallesi	Hacı	3,5		
Mahmed	Amasya	Nalıncıoğlu		1,5	
Maksud	Kayabaş karyesi			1,5	
Serkis	Eski Kethüda Mahallesi			1,5	
Halil	Kapukaya	Hacı		2	
Ali	Çevikçe Mahallesi			1	
yılanoğlu	Gümüşlüzade Mahallesi			3	
Zimmi	Bayezid Paşa Mahallesi			1,5	
Ali	Üçler Mahallesi	Ağa	4		36
Ohannes	Bozahane Mahallesi		1,5		105
Kamil	Hacı İlyas Mahallesi	Efendi		1	
Gabriel	Aşağı Savadiye Mahalle		1,5		27
Artin	Aşağı Savadiye Mahalle			1,5	63
Arvin	Bayezid Paşa Mahallesi	Kalaycı	1	3	141
Agop	Saraçhane Mahallesi		1		189
Andon	Saraçhane Mahallesi	Boyacı		1	72
Kasbar	Bayezid Paşa Mahallesi		20		
Kesiş	Derehane Mahallesi	Zaralioğlu			
Gabriel	Bayezid Paşa Mahallesi	Çolak		1	
TOPLAM			61	54	784

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Üzüm Bağı	Sağman Keçi	Yoz Keçi	Oğlak	Camus Haslatı	Senelik Temettu
MORAMİ KARYESİ											
Ali	İlyas karyesi		Karagözoğlu							36	36
Ali	Yenice karyesi		Musluoğlu				30	40	30		200
Hüseyin	Tatar karyesi		Karaahmedoğlu			2					90
Mustafa	Tatar karyesi					1					72
Saniye	Tatar karyesi	Hatun				2					108
Hasan	Tatar karyesi		Beşeoğlu			2					135
Hüseyin	Tatar karyesi		Sofuoğlu			2					90
Mehmed	Tatar karyesi		Sofuoğlu			2					117
Süleyman	Tatar karyesi		Kara			1					27
Osman	Tatar karyesi		GökOsmanoğlu			2					144
Ayşe	Tatar karyesi	Hatun				1					
Ali	Tatar karyesi		Kuru			1					63
Ali	Tatar karyesi		Kulecioğlu			2					135
Osman	Tatar karyesi		Kulecioğlu			1,5					135
Mehmed	Tatar karyesi		Kurt			4					135
Mustafa	Tatar karyesi		Telmisoğlu			1					72
İbrahim	Tatar karyesi		Virmişlioğlu			1,5					72
Ali	Tatar karyesi		Deli			1					45
Osman	Tatar karyesi		Koca			1					36
Ali	Tatar karyesi		Bayraktaroğlu			1					27
Ahmed	Tatar karyesi		KaraMahmudoğlu			1					36
Mehmed	Tatar karyesi		Köleoğlu			2,5					144
Mustafa	Keşlik karyesi		Kabaoğlu			2					45
Ömer	Üfte karyesi		Oruçoğlu			3,5					180
Ömer	Üfte karyesi		Yurtoğlu			1,5					108
Abdullah	Üfte karyesi		Abdaloğlu			2					126
Ahmed	Ezinepazar Nahiyesi		Süleymanoğlu			1,5					90
İbrahim	Abacı karyesi		Telmisoğlu			1					36
Osman	Sancı karyesi	Molla				2					72
Ali	Kızılca-i Sagir		Sarı			1					45
Musa	Kızılca-i Sagir					1					45
Hasan	Çevikçe Mahallesi		Kılınççioğlu			1,5					81
Salih	Abacı karyesi	Kethüda			6	2,5					90
Emin	Amasya	Efendi					30	50	30		220
TOPLAM					6	52	60	90	60	36	3.057

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Kürüm Bağı	Dutluk Bağı	Sağman İnek	Sağman Keçi	Oğlak	Kara sığır Öküzü	Bahçıvanlığından	Hasılat (Kuruş)	Senelik Temettu
KIZILCA-İ KEBİR KARYESİ														
İbrahim	Şamca Mahallesi		Hatiboğlu	1		1,5	2		6	6	2		627	
Ahmed	Temenna Mahallesi	Ağa					2						4.09,5	
Ahmed	Şamca Mahallesi		Hızıroğlu				1					135	554	
Hasan	Gümüşlüzade Mahallesi		Balak	1		0,5	3		5				1636	
Mehmed	Şamca Mahallesi		Hatiboğlu			1	2	1	5	1			1066	
Mustafa	Kürtler karyesi						1					90	387	
Ömer	Üçler Mahallesi		Çötükoğlu				2						121,5	
Osman	Kayabaş karyesi		Kör			1	1	1					263	
Osman	Saraçhane Mahallesi	Hacı	Hancı				3						288	
Abdülbaki	Ova Saray karyesi		Bakioğlu				2							
Hasan	Ova Saray karyesi		Balcı				3						409,5	
İbrahim	Gök Medrese Mahallesi						4							
Emin	Hacı İlyas Mahallesi						3							
Hasan Ali	Dere Mahallesi						5						288	
Ömer	Seyfeddin Mahallesi						1,5						409,5	
Ahmedd	Sade Helkes Mahallesi	Ağa					3							
Mustafa	Derehane Mahallesi						3							
Ahmed	Acem Ali Mahallesi		Kiziroğlu											
Mustafa	Aksalur Karyesi						1,5						180	
Mustafa	Musa karyesinden						2							
Osman	Ovasaray karyesi		Eskici				1,5						126	
Hasan	Olus karyesi						3						376	
Ahmed	Amasya		Ekmekçi				1,5							
Hamza	Çeribaşı Mahallesi		Beyoğlu			1							36	
Mehmed	Ovasaray karyesi		Cabi				1							
Ahmed	Ovasaray karyesi		Zileli			1								
Kavas														
Hatun	Bozahane Mahallesi		İslambollu			1,5								
TOPLAM				2		7,5	52	2	16	7	2	225	7177	

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Kürüm Bağı	Sağman İnek	Yoz Kara Sığır	Dana	Kara Sığır Öküzü	Düve	Koşu Öküzü	Bahçıvanlığından Hasılat	Senelik Temettu
EBECİK KARYESİ													
Nasuh	Acem Ali Mahallesi	Ağa				2	2		1	3			40
TOPLAM						2	2		1	3			40

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Sağman Keçi	Yoz Keçi	Kara Sığır	Öküzü	Kısırak	Asiyab	Senelik Temettu
ZOĞLU KARYESİ												
Ömer	Halifeli karyesi	Ağa									1	126,5
Mehmed	Halifeli karyesi				5							
TOPLAM						5					1	126,5

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Kürüm Bağı	Dutluk Bağı	Üzüm Bağı	Sağman İnek	Senelik Temettu
BAYAT KARYESİ									
Musa	İmük karyesi		Kethüda		1,5				27
Ahmed	İmük karyesi				5				135
Ahmed	İmük karyesi		Efendi		1,5				18
Mahmud	İmük karyesi				1,5				54
İsmail	İmük karyesi		Hatib		1,5				18
Ali	İmük karyesi		Kürt		1,5				135
Ali	İmük karyesi				1,5				54
Mehmed	İmük karyesi				3				135
İsmail	İmük karyesi				5				135
Ali	İmük karyesi				3				135
Ali	İmük karyesi				1,5				72
Ali	İmük karyesi	Hacı			1				45
Hüseyin	İmük karyesi		Delihanoğlu		1,5				27
Halil	İmük karyesi	Kethüda			1,5				54
Ahmed	İmük karyesi		Süleymanoğlu		2,5				81
Hasan	İmük karyesi		Himmetoğlu		1,5				18
Mahmud	İmük karyesi		Kuzuoğlu		5				135
Mustafa	İmük karyesi		Deli		1,5				18
TOPLAM						41			1.296

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Sağman Ağnam	Yoz ağnam	Sağman Keçi	Oğlak	Kuzu	Senelik Temettu
ÜFTE KARYESİ										
Mehmed Fazıl	Hacı İlyas Mahallesi	Efendi	Hatib		12	10	12	12	12	282
Habibe	--	Hatun		30						54
TAPLAM				30	12	10	12	12	12	336

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Gayri Mezru Tarla	Gayri Mezru Üzüm Bağı	Müşterek Uzere Zira Evlediği Tarla	Üzüm Bağı	Sağman İnek	Yoz İnek	Düve	Senelik Temettu
VERMİŞ KARYESİ											
Hüseyin	Amasya		Mülazım	1		1	2	3	1		76
Osman	Mehmed Paşa Mahallesi		Ladikli	9	26						99
Mehmed Artin	Amasya Çevikçe Mahallesi	Bey	Kasap	3							
TOPLAM				12	1	26	1	2	3	1	175

Hane reisinin Adı	İkamet yeri	Unvanı	Lakabı	Mezru Tarla	Gayri Mezru Tarla	Müşterek Uzere Zira Evlediği Tarla	Dutluk Bağı	İcar İle Mezru Tarla	Sağman Kara Sığır	Kara Sığır Öküzü	Senelik Temettu
KEŞLİK KARYESİ											
Mehmed	Tatar Karyesi		Kabaoğlu	23							
Hüseyin	İlyas Karyesi		Haliloğlu	10	13					2	
İbrahim	Nefs-i Ezine		İmam					1			
Mustafa	Üçler Mahallesi			24	12						155
Kadir ve Ömer	Cami-i Enderun		Bademlioğlu	24				4,5			210

Hüseyin	İlyas karyesi								9
Mehmed	Uygur karyesi	Molla							4
Veli	Uygur karyesi								1
Bayezid	Uygur karyesi								1
Bayezid	Uygur Karyesi								2,5
Serkeş	Eski Kethüda Mahallesi								2,5
Hindizade	Köyceğiz Mahallesi								
Salih	Abacı karyesi	Kethüda							30
TOPLAM									432
									10 83 42 11 14 1 2 797

Ek 3: Ezinepazar Nahiyesi'ne Bağlı Keçili Karyesi'ne Ait BOA. ML. VRD. TMT. Kodlu ve 12896 Numaralı Temettuat Defteri ve Transkripsiyonu

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

DEFTER BİLGİ FORMU (BDA-17-FR-10)				TARİH : / / 2007
KOD : ML.VRD.TMT.d		SIRA NU : 12896		ORJİNAL NU :
TEMETTUAT DEFTERİ				
BAŞLANGIÇ TARİHİ :			BİTİŞ TARİHİ :	
ŞEKLİ :			EBADI :	
Ciltli	Ciltsiz	Ebrulu	Ebrusuz	
	X		X	16 x 49
NUMARALAMA USULÜ :			TOPLAM SAYFA SAYISI :	
Varak		Sayfa		Numaralı : 4
		X		
Numaralı boş sayfalar : 1				
Mükerrer sayfa numaraları :				
Ekler :				
Numarasız boş sayfalar (başta) :				
Numarasız boş sayfalar (sonda) :				
AÇIKLAMALAR :				
Çekimin Yapıldığı Kamera : Sayısal A2-1			Operatör : Osman KURT	

T.C. SAGLIK BAKANLIĞI GENEL SAĞLIK DAİRESİ BAŞKANLIĞI (SGS)

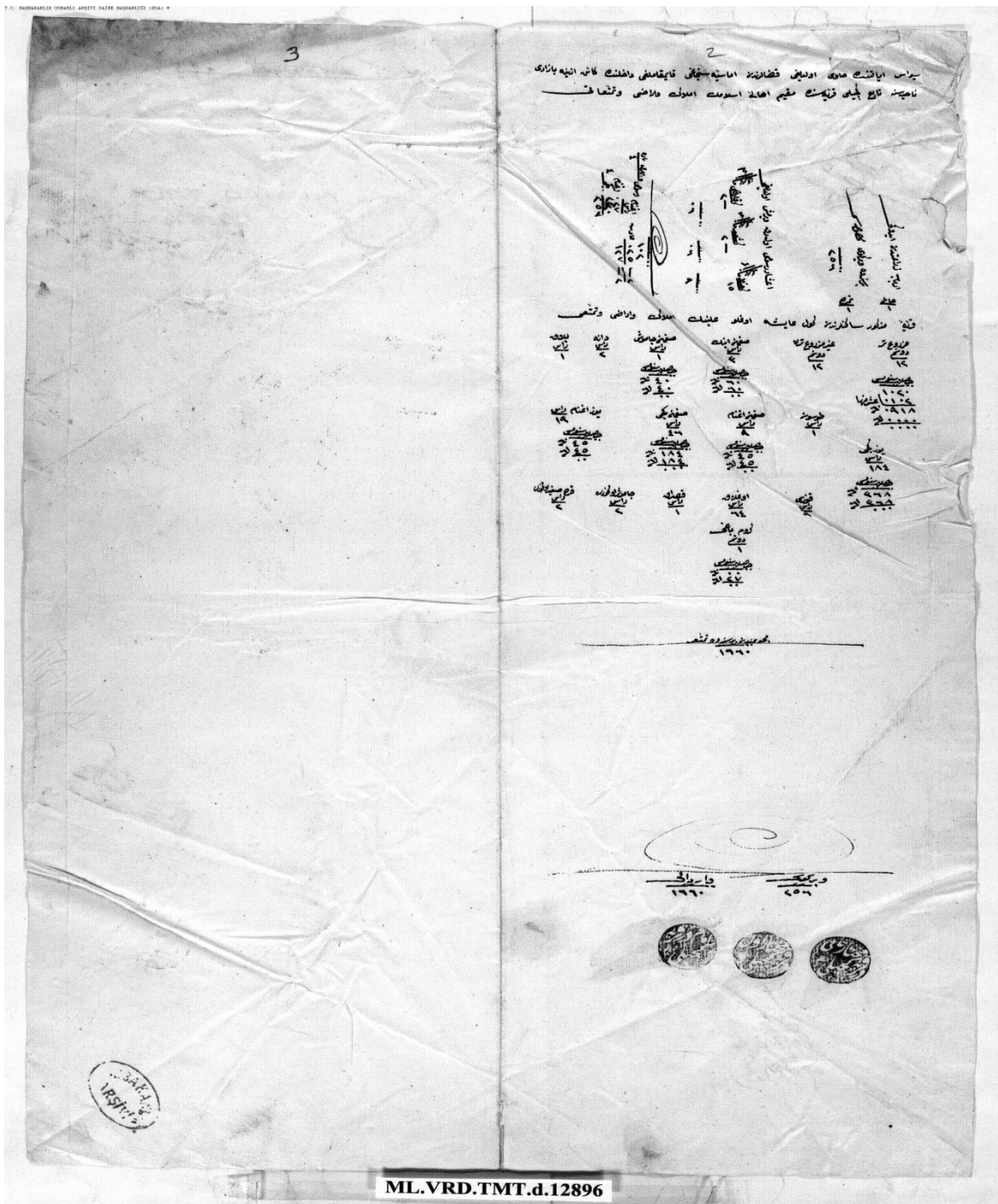
1260-1261

4
بجی تالیق ائیزه پلاست

ML.VRD-TMT
12896

ML.VRD.TMT.d.12896

ML.VRD.TMT.d.12896

Sivas eyaletinde havi olduğu kazalardan Amasya sancağı kaimimakamlığı dahilinde kâin Ezinebazarı nahiyesine tabi Keçili karyesin’de mukim ahaliy-i İslamın emlak ve arazi ve temettuatlarıdır.

Hane 1 Numro 1

Karye-i mezkûr sakinlerinden gül ayşeoğlu Ali’nin emlak ve arazi ve temettüatı

Erbab-ı ziraatten idüğü

Bir senede vergü-yi mahsusası

256

Hınta	Şair	Karıklı
Kile 15	Kile 15	Kile 1,5
Beher 6	Beher 4	Beher 4
Kuruş 90	Kuruş 60	Kuruş 6
	Yekûn	
para 2	102	
para 2	025 Ağdet-i ağnam rüsümü	

Res

027 Ağnam

230Keçi 4

257

Mezu tarla	Gayri mezru tarla	Sağman İnek	Sağman camus
Dönüm 12	Dönüm	res	Res
Hasılatı	12	3	1
1020		Hasılatı	Hasılatı
<u>102</u> Öşr-i minha		60 60	40
60 918		61 60	40

61 000

Dana	Malak	Tosun	Sağman Ağnam	Sağman Keçi
------	-------	-------	--------------	-------------

Res	Res	Res	Res	Res
-----	-----	-----	-----	-----

2	1	Res1	9	46
---	---	------	---	----

				Hasılatı	Hasılatı
				60 45	60 184
				61 45	61 184

Yoz Ağnam	Yoz Keçi	Kuzu	Oğlak	Kısrak	Camus Öküzü
-----------	----------	------	-------	--------	-------------

Res	res	Res	Res	Res	Res
-----	-----	-----	-----	-----	-----

19	184	9	64	1	2
----	-----	---	----	---	---

Hasılatı

Hasılatı

45 368

45 368

Kara sığır öküzü Kürüm bağı

Res dönüm

2 1

Mecmuundan bir senede temettü

1660

Vergi

Temettu

256

1660

Der- Karye-i Keçili Muhtar-ı sâni

Der- Karye-i Keçili Muhtar-ı evvel

Der- Karye-i Keçili İmâmı-ı der karye

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Tayfun SOYDAL

Doğum Yeri : Tekkeköy

Doğum Tarihi : 01.02.1990

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrenimi : Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

a) Yayınlar (-SCI -Diğer)

b) Bildiriler (-Uluslararası –Ulusal) “ 19. Yüzyılın Ortalarında Amasya Uygur Köyünün Sosyal ve Ekonomik Durumu” III. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Sempozyumu (10-11 Kasım 2017) Ankara

c) Katıldığı Projeler

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl :

İLETİŞİM

E-posta Adresi : t-soydal@hotmail.com

